

PALLADIS CHYMICÆ.

PARS SECVNDA.

GENVÆ,

Typis Antonij Georgij Franchelli.

Scperiorum permissu.

PALLADIS CHYMICÆ

PARS SECVNDA.

Declaratur tabula antiquissima Hermetis; in qua modus efficiendi lapidem philosophicum continetur.

CAPVT I.

Verba Secretorum Hermetis, quæ ſcripta erant in tabula ſmaragdina, inter manus eius inuenta in obſcuro antro, in quo humatum corpus eius repertum eſt.

Tabula Hermetis.

V*Erum ſine mendacio, certum, & veriſſimum. Quod eſt inferius eſt ſicut, quod eſt ſuperius, & quod eſt ſuperius, eſt ſicut, quod eſt inferius, ad pe-*

petranda miracula rei vnius? Et sicut omnes res fuerunt ab vno meditatione vnius; sic omnes natæ fuerunt ab hac vna re, adaptatione. Pater eius est sol, mater eius luna. Portauit illud ventus in ventre suo. Nutrix eius terra est. Pater omnis telesmi totius mundi est hic. Vis eius integra est, si versa fuerit in terram. Separabis terram ab igne, subtile à spisso suauiter cum magno ingenio. Ascendit à terrà in cælum, iterumque descendit in terram, & recipit vim superiorum, & inferiorum; sed habebis gloriam totius mundi; ideò fugiet à te omnis obscuritas. Hoc est totius fortitudinis fortitudo fortis, quia vincet omnem rem subtilem, omnemque solidam penetrabit. Sic mundus creatus est. Hinc erunt adaptationes mirabiles, quarum modus hic est. Itaque vocatus sum Hermes Trimegistrus, habens tres partes philosophiæ totius

mundi

mundi completum est, quod dixi de operatione solis.

Huius tabulę clara explicatio.

QVod est inferius est sicut, quod est superius, & quod est superius sicut, quod est inferius. Siue per inferius intelligatur corpus, scilicet, aurum, siue ignobilius, nempè, argentum viuum, & nobilius, hoc est aurum; vnum dicitur esse sicut aliud, dum ex vtrisque fit simul vna substantia, siue aqua vna mercurialis, in qua corporeum, siue corpus factum est spirituale, siue spiritus; & spirituale factum est corporale, hoc est, spiritus factus est corpus, cum ex corpore, & spiritu, nempè ex auro, & argento viuo purgato facta sit vna tantùm aqua, siue vna solùm mercurialis substantia. Dicitur etiam, inferius esse sicut superius, &c. Dum enim fit sul-

phur ex elemento terræ, & eius anima, seù mercurio; siue ex parte fixa, & ex parte volatili, ac simul sublimantur, tunc inferius est sicut superius, & vice versa, quia omnia conueniunt, & sunt vnum sulphur, in quò corpus factum est spiritus, & spiritus factus est corpus. Vel id intelligitur, quia inferius, siue ignobilius, fit sicut superius, seù nobilius: cum ex auro, & mercurio fiat vna tantùm mercurialis substantia; aut ex terra auri, & ipsius anima vnum sulphur. Additur postea, *ad perpetranda miracula rei vnius*: hoc est, ideo ex auro, & mercurio fit vna tantùm mercurialis substantia, vt tandem ex illa fiat lapis philosophorum, quo naturæ miracula, siue prodiga operantur: nam ex ista mercuriali aqua, & substantia, ex auro, & argento viuo composita eruuntur omnia, quæ ad compositionem lapidis sunt ne-

cessa-

cessaria; & partes ipsius dicuntur res vna, quia sunt in hac aqua eiusdem naturę mercurialis.

Et sicut omnes res fuerunt ab vno, &c. Hoc est, sicut omnia elementa ex vna massa confusa per artificium Creatoris fuerunt educta, vt ex illorum diuisione, & mixtione omnia fierent, & mundus constitueretur, ac perficeretur: sic ab hac vna re, scilicet, ab hac aqua mercuriali composita ex auro, & argento viuo nascuntur omnia per adaptationem, & debitam pręparationem; nam hęc aqua continet in se quicquid est sibi necessarium ad lapidis compositionem: ab illa enim tamquam ex massa confusa separantur elementa, quæ postea reunita constituunt sulphur, & lapidem philosophicum.

Pater eius est sol, mater eius luna. In prima siquidem compositione pater lapidis est sol, siue au-

rum; quia pater est calidus, & siccus, & tincturam generat; ex auro enim anima, siue tinctura eruitur. Mater verò eius est luna, quæ est frigida, & humida, & est argentum viuum.

Portauit illud ventus in ventre suo. Nomine venti intelligitur argentum viuum, dum simul cum auro sublimatur in terram foliatam; in hac enim sublimatione ventus, siue mercurius, vt volatilis, sursum secum trahit ipsum aurum. Vel, portauit illud ventus in ventre suo, quia per menstruum, quod nomine venti intelligitur, extrahitur ab auro ipsius anima, seù oleum incombustibile; & cum quo pluries distillatur, vt magis subtilietur, vt ad naturam aeris, & spiritus reducatur. Aut hoc intelligitur, dum per mercurium in principio reducitur aurum ad naturam mercurialem, & factus est ex illis vnus tantum mer-

curius,

curius, & simul distillantur: tunc enim ventus, siue mercurius portauit aurum in ventre suo.

Nutrix eius terra est. Pars enim inferior, & terrea dicitur nutrix sulphuris, & fermentum lapidis, quia sulphur, siue lapidem coagulat, & figit; dum enim anima auri restituitur suæ terræ, ipsa terra vires, & robur ipsi animæ tribuit, eam secum vniendo, vt tandem simul possint sublimari.

Pater omnis thelesmi totius mundi est hic. Nomine mundi venit ipse lapis completus. Pater autem, seù fundamentum huius secreti, seù thesauri in effectione lapidis consistit in hoc, quod separetur anima, siue tinctura à terra auri; iterumque suæ calcinatæ, & purificatæ terrę vniatur; ac simul sublimentur in sulphur perfectissimum; vel in terram foliatam; vt alij contendunt. Quare addidit.

Vis eius integra est, si versa fuerit in terram. Hoc est, si tinctura, siue anima auri fuerit iterum suæ terræ vnita, ac simul cum illa sublimata. Aliqui id intelligunt de terra sublimata, & foliata; ex qua leuiter calcinata philosophi antiqui cum menstruo elementa separabant; ex quibus postea componebant nobilissimum sulphur sublimatum, ac reliqua, vt ex dictis constat, prosequebantur, vsque ad completam medicinæ, siue lapidis philosophici perfectionem.

Separabis terram ab igne, subtile à spisso suauiter cum magno ingenio. Hoc est separabis à terra omnia elementa, vel diuisim, vel simul coniuncta, vt ex alibi dictis patet.

Ascendit à terra in Cœlum, iterumque descendit in terram, & recipit vim superiorum, & inferiorum. Ascen dit in Cœlum, dum

per

per sublimationem ad vitri partem superiorem ascendit: iterumque in terram descendit, cum inferius detruditur, & oleo, siue anima solis nutritur, & cum illa coagulatur; & sic recipit vim superiorum, & inferiorum. Vel, dum ex elemento terræ, & elemento aquæ fit sulphur, & sublimatur, tunc ascendit in cælum; dum verò deijcitur, & anima, siue oleo solis rubificatur, ac simul benè coagulantur, tunc descendit in terram. Aut, ascendit in Cælum, dum separatur tinctura, siue anima solis à terra, dùm verò eadem anima suæ terrę vnitur, denuó in terram descendit. Tandem, ascendit in Cælum, dum per vniçnem partium mercurialium, & volatilium, & terra simul cum illis sublimatur; in terram verò descendit, dum tinctura, siue oleo solis imbibitur, rubificatur, & nutritur, omnia

ſimul benè coagulando.

Sed habebis gloriam totius mundi. Habito enim hoc ſulphure, eoque rubificato, habebis gloriam totius mundi, ſiue totius lapidis philoſophici, nã lapis ab ipſo mundus appellatur; habebis enim id, ex quo, & cum quo poteris lapidem philoſophorum perficere: Vel, dum habebis medicinam coctam, fixatam, & rubicundiſſimam; pariter gloriam totius mundi habebis, quia lapidem perfectum habebis, qui tantùm inceratione indigebit.

Ideò fugiet à te omnis obſcuritas. Nàm ſulphur iſtud vocatur aurum vmbra carens: ſulphur ſiquidem compoſitum ex terra auri, & ipſius anima, ſplendor metallorum dicitur; dum enim debitis modis vnitur ſuæ vxori, ſiue mediæ ſubſtantiæ, & ex illis fit vna tantùm mercurialis ſubſtantia, ſeu vnum argentum vi-

uum

uum philosophorum,in quo ignis seu sulphur aureum occultatur, (quia ponitur in maiori quantitate de Regina, quàm de Rege, seu de aqua mediæ substantiæ, quàm de dicto sulphure) & simul debito igne decoquuntur, & fixantur; tunc fugit obscuritas; quia continuatione decoctionis, quod erat manifestum fit occultum, & occultum fit manifestum, nam ignis seu sulphur aureum, quod erat occultatum in aqua mediæ substantiæ, tandem fit manifestum, tandem continuata decoctione tingit, coagulat, & figit, & fixat in suum colorem, & naturam ipsam mediam substantiam, & sic,quod erat inferius, fit superius, & occultum fit manifestum; & hoc pacto fugit à te omnis obscuritas, cum per oleum solis, & sulphur, & mercurius optimè rubescant. Igitur quotiescumque oleo, aut anima solis rubificamus sulphur, vel me-

dicinam, tunc fugit à nobis omnis obſcuritas; quia omnia veſtiuntur veſte aurea, & veſte decoris, & honoris.

Hoc eſt totius fortitudinis fortitudo fortis, quia vincet omnem rem ſubtilem, omnemque ſolidam penetrabit. Dùm enim hoc ſulphur mixtum eſt per omnia cum aqua mediæ ſubſtantię, & ſic factum eſt matrimonium inter ſponſum, & ſponſam, & ex iſtis duobus mercurij factus eſt vnus tantum mercurius, & vna ſola aqua philoſohpica; habens in ſe omnia, requiſita ad effectionem nobiliſſimi lapidis philoſophorum, vnde vocatur materia proxima lapidis: tunc Rex dat vires Reginæ, hoc eſt, ſulphur vires tribuit ſuæ aquę, vt quando medicina erit perfecta vincat rem ſubtilem, nempè mercurium, & rem ſolidam, ſcilicet metalla, quia in proiectione in naturam auream vertet, ac ſibi aſſimilabit. Sic

Sic mundus creatus est. Duobus modis hoc potest intelligi: primò, quòd seruatis dictis operationibus, mundus, hoc est, sulphur, siue lapis formatus sit. Secundo, quòd sicut mundus hic magnus creatus fuit à supremo moderatore ex massa, educendo elementa, eaque reuniendo, & mixta formando; ita pariter ex massa aurea philosophice calcinata, ac putrefacta educuntur elementa, vel separatim, vel coniunctim, quibus denuò reiunitis, mundus chymicus, seu lapis, siue nostrum sulphur efficitur.

Huic erunt adaptationes mirabiles, quarum modus hic est. Istæ adaptationes nihil aliud sunt, nisi quòd prædictis operationibus hoc sulphur efficiatur; ac etiam dicti sulphuris prudens, & accommodatus vsus, videlicet, quòd ex illo cum mercurio mediæ substantiæ componatur medicina, vt alibi explicatum est.

Ita-

Itaque vocatus sum Hermes Trimegistrus, habens tres partes philosophiæ totius mundi. Completum est, quod dixi de operatione solis. Dicit se habere tres partes philosophiæ totius mundi chymici; vel quia sciebat componere tria genera sulphurum, nempè, sulphur vegetabile, animale, & metallicum, de quo supradiximus, quorum quodlibet in suo ordine mundus chymicus dicitur; omnia enim hæc tria sulphura, mutatis ingredientibus, & materijs, eodem modo componuntur, nempè ex spiritu, anima, & corpore, siue ex mercurio, & sulphure, vt ex alibi dictis constat; vel quia opus hoc tria habet, scilicet, initium, medium, & finem; initium est obseratum, & palpabile corpus; medium est spiritus fugitiuus, scilicet, solutio corporis, & separatio animæ ab illo, quę anima spiritus dicitur; finis autem est firmissima medi-

cina humanorum, & metallicorum corporeum; vel quia ter opus est repetendum, vt medicina perfectam vim habeat, ac satis vtilem proiectionem efficiat; vel dicit se habere tres partes philosophiæ totius mundi; quia sciebat lapidem, siue sulphur ex tribus partibus componi, videlicet ex spiritu, anima, & corpore; vel denique, quia tria sunt necessaria, vt componatur philosophorum lapis, & sulphur, nempè, aurum, argentum viuum, & menstruum; siue aurum, si ad rubrum, argentum si ad album operaberis, & mercurius: vel denique, quòd sciret componere sulphur ex terra auri: deinde cum illo, & mercurio formare medicinam; ac vltimò ipsam medicinam in infinitum multiplicare, quæ sunt tres principales partes huius mundi, scilicet, lapidis, siue medicinę philosophicę, & transmutatoriæ.

Tan-

Tandem concludit: *Completum est, quod dixi de operatione solis*: quia precipuum Hermetis intentum fuit, in hac Tabula explicare modum efficiendi nobilissimum sulphur philosophorum, ex anima, & terra auri, & separandi elementa ab ipso auro, ac denique reducendi aurum in oleum, quæ omnia clara sunt ex alibi à nobis explicatis.

Explicantur quidam versus Arnoldi de Villanoua, quibus lapidis effectio continetur.

CAPVT II.

Si fixum soluas, faciasque volare solutum:
Et volucrem figas, faciam] te viuere tutum:
Coniuncta disiunge, rursus disiuncta coniunge:
Liqua duratum, dura liquatum;

dicam

dicam te beatum.
Arſenicum fore dic animam, ſed
ſpiritus extat.
Argentum viuum, calx corpuſque
dicitur eſſe.

EXPLICATIO.

SI *fixum ſoluas*, &c. Aurum vulgare eſt iſtud fixum, quòd calcinatur, & ſoluitur, & eius anima, ſeu ſpiritus ſeparatur: qua anima poſtea nutritur terra auri, prius calcinata, & purgata, vt iam dictum eſt, ſimulque coagulantur, & ſublimantur in aurum philoſophorum, & tunc aurum ſolutum volare dicitur, & volucher nuncupatur.

Coniuncta diſiunge, &c. Vt autem volucrem facias, debes coniuncta diſiungere, hoc eſt; debes ſeparare animam à terra auri; & rurſum diſiuncta reiungi debent, ſcilicet animam ſuo cor-

pori,

pori, sine suæ terræ reuniendo. Tunc autem.

Liqua duratum, dura liquatum, &c. Nempè hoc sulphur oleo solis incera, & coagula.

Possunt autem aliter explicari, vt sequitur. Solue aurum cum aqua mediæ substantiæ, ac facta solutione, & simul putrefactis, separantur elementa chymica, & rursus dissiuncta elementa reiunguntur, ac ipsorum terræ vniuntur; ac sublimantur in perfectissimum sulphur; quod sulphur dicitur volucher, quod toties cum oleo solis imbibitur, coagulatur, & sublimatur, vt amplius sublimari non possit, ac tunc volucher fixatus est.

Arsenicum fore dic animam, &c arsenicum est ipsa anima auri, quę separata à corpore, siue à terra vocatur spiritus, & argentum viuum philosophorum; calx verò est ipsa terra auri calcinata, cui anima reunitur. *Expo-*

Exponuntur ea, quæ Frater Basilius Valentinus de lapide philosophorum dixit.

CAPVT III.

SI volueris iuxta huius insignis doctoris regulas lapidem creare, & perficere. Habeas aurum ter per antimonium purgatum, & postea benè calcinatum, deinde ablutum, & exsiccatum. Similiter habeas mediam substantiam optimè factam; ex istis mixtis cum menstruo vegetabili, vel animali fac vnum spiritum, seù vnam mercurialem aquam; isti duo spiritus continent tertium, quia ex illis fiet terra foliata, quæ, vt dicetur infra, iterum cum istis duobus spiritibus soluta, fiet ex tribus spiritibus vnus tantùm spiritus. Ex illis autem duobus spiritibus vnus dicitus albus, vt nix, & est aqua

mediæ

mediæ substantiæ, alius verò rubeus, vt sanguis, & est mercurialis pars auri. Ex istis autem duobus spiritibus sic mixtis facies cum terræ elemento terram foliatam, siue sulphur per sublimationem; hæc autem terra foliata est rex, aqua verò mediæ substantiæ sole animata dicitur regina; sicut etiam terra foliata vocatur aer (hæc tamen nomina etiam animæ solis conueniunt) igneus mas, & aqua permanens. Igitur pondera hanc aquam permanentem, seu hunc marem igneum, & eum pasce vno candido cygno, candidus autem cygnus est Regina; sic autem pasces, & nutries, vniendo vnam partem candidi cigni cum duabus partibus ignei maris, simulque in vase vitreo contundendo, vt se ad inuicem interimant, & mas fiat fæmina, & fixum volatile, ac aer, seu terra foliata fiat aqua; tunc decoque, vt simul coagulen-

gnlentur, & volatile fiat fixum, & ex fæmina mas fiat. Iterum autem nutries cum vno candido cygno, & facies, vt supra dictum est; & sic reitera quousque supra pondus terræ foliatę ei addideris duo pondera plus candidi cygni: tunc simul decoque, vt ambo euanescant, & in vnum corpus cohęreant, hoc est, vt ex illis fiat vna materia cocta, aduerte tamen, vt non fiat vnum frustrum metalli, sed tantùm, vt sit puluis, seu materia pulverizabilis.

Nunc autem pone hanc materiam pistatam in vitro apto, & cum menstruo vegetabili, vel animali digere, & solue in aquam, & pluries hanc aquam per humilem retortam, siue per collum retortum distilla, quo autem pluries distillaueris, eò lapis perfectior, & operosior eueniet. Nunc autem matrimonium inter sponsum, & sponsam fecisti.

Postea hanc aquam pone (prius separato menstruo per leuem distillationem) in parua boccia, cuius venter sit ad modum oui, & non sit dicta aqua plena nisi ad tertiam partem, eiusque orificium si hermeticè sigillatum, & collum breue habeat: bocciam deinde pone in vase triplicis munitionis, vel in athanore, & decoque leui calore: in decoctione varijs colores apparebunt, & primò quidem nigredo, quæ signum erit putrefactionis; deinde succedent alijs colores, vt alibi clarius explicabitur: decoctio autem continuabitur quousque lapis sit fixatus, & sic rubicundus; vt papauer syluestre.

Hunc lapidem poteris multiplicare, sed in virtute tantùm, si illum cum menstruo ter soluas, & qualibet vice, separato menstruo, coagulabis. Poteris autem illum multiplicare in virtute, & quantitate in infinitum, sed ad minus

ter

ter est multiplicandus, vt magnæ proiectionis sit, illum soluendo in aqua mediæ substantiæ sole animatæ, ac simul decoquendo, deinde cum menstruo soluendo, & distillando, & faciendo omnia, vt supra.

In hac autem multiplicatione superius fit inferius, visibile inuisibile, palpabile impalpabile, & fixum volatile: deinde per coctionem iterum inferius fit superius, inuisibile visibile, impalpabile palpabile, volatile fixum, & occultum manifestum.

Aduerte autem à Fratre Basilio Valentino terram foliatam vocari oleum incombustibile, & sal philosophorum. Per alios verò aqua mediæ substantiæ mixta cum aqua, siue cum mercurio solis dicitur oleum incombustibile; terra autem foliata, sal, siue sulphur philosophorum.

Tabulæ vniuersalis dicti Fratris Basilij Valentini dilucida interpretatio.

PRimò Leonem coronatum ponit, & est sulphur metallicum rubificatum.

Secundò ponit Aquilam coronatam,& est mercurius, siue aqua mediæ substantiæ dicto sulphure impinguata, & animata, ita quod sint vna aqua.

Tertiò ponit Serpentem coronatum,& est dicta aqua composita ex sulphure, & mercurio mediæ substantiæ, quæ decoquitur in furno triplicis munitionis, sed adhuc non est complete decocta.

Quartò ponit Draconem alatum, cum ore aperto, & est lapis longo tempore,& perfectè coctus. Nam serpens inueteratus fit Draco; os verò apertum tenet, quia

omnia

omnia deuorat, & secum fixat, dùm in multiplicatione aqua sole animata nutritur, ac iterum decoquitur, & fixatur.

Postea describit per figuras colores varios, qui in decoctione lapidis apparere solent. Primo ponit, coruum quia in decoctione primus color, qui conspicitur est nigredo. Secundo ponit Pauonem, quia post nigredinem inconstans varietas colorum videtur. Tertio ponit cygnum, & est color albus in decoctione apparens; & dicitur, quòd tunc lapis ad album sit præparatus. Quarto, & vltimo ponit Pellicanum, qui ex pectore suo proprium sanguinem eruit, vt illo pullos suos nutriat, & est lapis fixatus, & ad perfectissimã rubedinem redactus; qui suo sanguine pullos suos nutrit, dùm iterum cum aqua medię substantiæ animata imbibitur, soluitur, & vsque ad fixitatem, &

perfectam rubedinem decoquitur: hoc autem est lapidem multiplicare, & sic potest in infinitum multiplicari, ad minus autem ter est multiplicandus, vt lapis perfectissimus eueniat. Lapis autem fixatus incerandus est, vt postea cum illo fiat proiectio.

Quomodo ex quadam experientia, quam Auctor in Germania vidit, philosophorum lapis sit componendus.

CAPVT IV.

SI volueris hac via procedere. Accipe libras duas salis cibi, hoc est, illius salis nitri, quod remanet in fundo vasis, dum fit salnitrum, & italicè vocatur, *Salaccio*; & libram vnam salis gemmæ; pista, & misce simul, ac ab illis per distillationem more solito spiri-

tum

tum extrahe. Deinde recipe partem vnam mercurij non falsificati, & purgati, eique superpone quatuor partes dicti spiritus, & agitando vas, fac, vt benè misceantur; & per arenam distilla spiritum, sed paruo calore, ne mercurius ascendat, aut distilletur, spiritu distillato, sine retortam frigefieri, & mercurio iterum superpone quatuor partes noui spiritus, & spiritum distilla, vt supra; & hoc in totum quater repete, eadem mensura seruata.

Post vltimam imbibitionē spiritum distillabis ad perfectam mercurij siccitatem: tunc autem, augendo valde ignem, mercurium sublimabis, qui erit tanquam nix albus.

Hinc accipe huius sublimati partes tres, & partem vnam reguli antimonij, & simul in mortario vitreo subtilissimé pista, vel macina: materiam pistatam pone in

retorta colli lati, eique recipiens appone, & per arenam, vel cineres igne leui distilla, & distillabitur parum aquæ, & quædam materia viscosa, ac magna quantitas in collo retortæ congelata remanebit; tunc auge parum plus ignem, & ascendet totum id, quod ascendere poterit. Tunc accipe distillatum, ac totum id, quod ascendit, fæces autem proiicies, ac iterum simul macina, & pone in alia retorta, vel in eadem retorta, prius abluta, & distilla vt supra, & in principio exibit parum plus aquæ, quam antea, deinde alia materia, vt lac, postea auge ignem, vt ascendat totum id, quod ascendere potest; tunc abijciendo caput mortuum, siue fæces, iterum accipe distillatum, & quod ascendit, & fac, vt prius, & distilla; & distillabitur aqua in maiori quantitate, & ad collum retortæ remanebit quædam materia tanquam crystalli;

ſtalli; auge tunc ignem, vt aſcendat quidquid aſcendere poterit. Hoc autem opus, eodem modo ſeruato, octo vicibus reiterabis, ſingulis vicibus fæces, ſiue caput mortuum abijciendo. In iſtis autem reiterationibus aqua viſcoſa, quæ in illo collo torto remanebat, mutabitur in glaciem, ſiue in cryſtalla, & cryſtalla in aquam limpidiſſimam. Hæc verò aqua vocatur aqua benedicta; & aqua mater.

Deinde in tribus partibus huius aquæ ſolue ad balneum mariæ, vel ſupra cineres leuiter calidos partem vnam finiſſimi auri, vulgariter calcinati, vel foliati; vel ſolue in ea tantum de auro, quantum ſoluere poteſt, non enim de illo plus ſoluet, quam indiget. Hęc autem ſolutio fiat in boccia capaci; ac optimè ſigillata.

Operarij autem, quos vidi, hac methodo laborantes, vlterius pro-

gredi ignorantes, posuerunt hanc materiam in vase vitreo, quod hermeticè sigillatum posuerunt supra cineres calidos, sed discoopertos, ad coquendum. Tu verò sic facies. Hanc aquam benedictam, & sole animatam distilla ad minus ter; & vitro apto posito in athanore decoque, & fixa.

Hinc solue hanc terram cum duabus, vel tribus partibus benedictæ, & animatæ aquæ, casque simul distilla per humilem retortam: vel per partes nutries terram, & decoques simul in terram; hanc cum menstruo solue, distilla simul, & separato menstruo, iterum coquatur, & fixetur. Deinde pone in ouo vitreo, vt tantum illius ventris tertia pars sit plena, & hermeticè sigilla. Vitrum pone in vase triplicis munitionis, & calore debito coque vsque ad fixationem, & habebis lapidem prima vice factum.

Lapi-

Lapidem hunc in mortario vitreo benè pista, & misce cum duabus, vel tribus partibus benedictæ, & animatæ aquæ, ac simul solue, & distilla, ac iterum decoque, & fixa.

Denuò hunc secundum lapidem pulueriza, & simul cum ipsius benedicta, & animata aqua fac omnia vt supra; & sic habebis perfectissimum lapidem, qui si oleo solis inceretur, altissimam habebit proiectionem. Hoc autem pacto lapis multiplicari poterit ad tuum beneplacitum.

Poteris etiam multiplicare in infinitum hunc lapidem, vt sequitur. Fac malgama ex tribus partibus mercurij bene loti, & parte vna auri vulgariter calcinati, eique adde partem vnam dicti lapidis, bis, vel ter iam multiplicati, vt supra; quæ omnia in mortario vitro bene simul contunde, & misce; postea coque, vt fiat puluis;

deinde solue cum menstruo vegetabili, vel animali, & simul distilla; postea per leuem distillationem menstruum separa; deinde materiam decoque, & fixa. Iterum fac malgama vt supra, apponendo etiam partem vnam huius medicinę nunc multiplicatæ, & fac omnia, vt supra. Et sic potes in infinitum multiplicare, semper malgamæ apponendo partem vnam medicinæ vltimò factę, & fixatæ. Tandem incera medicinam oleo solis, & fac proiectionem.

Poteris tamen sic etiam procedere, videlicet postquam soluisti in aqua benedicta aurum, tunc huic benedictæ, & animatæ aquæ adde aliquam portiunculam optimi auri vulgariter calcinati, & benè aperti, & in vitro hermeticè sigillato, ac in furno triplicis munitionis decoque, & fixa; iterum materiæ fixatæ adde duas, vel tres partes dictæ benedictæ, & anima-

tæ aquæ, simul solue, & fac omnia, vt supra, & hoc ter repete; deinde multiplica faciendo malgama, eiq; vniendo partem vnam huius materiæ fixatæ, & procedendo, vt supra diximus; & sic potes medicinam ad tuum placitum multiplicare. Tandem oleo solis incerabis, & proiectionem facies.

Opus etiam bonum eueniet, si aquam benedictam sole animatam decoques in furno triplicis munitionis, quousque terra fiat, & fixetur: ac iterum terram fixatam soluas in aqua benedicta sole animata, mensura, vt supra seruata, & decoquas, & fixes; & hoc ordine seruato, poteris in infinitum tuam medicinam multiplicare; ad minus tamen opus hoc ter est repetendum. Deinde incera, & fac proiectionem.

Supradicti Operarij, fixata illa benedicta, & animata aqua, illa, vt sequitur, vtebantur: proijcie-

bantur: proijciebant illam supra stannum purgatum, si erat ad album præparata; si verò ad rubrum supra plumbum purgatum: stannum verò, & plumbum sic purgabant: fundebant stannum, vel plumbum, & sic fusum relinquebant ad ignem, quousque nihil amplius coloratum ad superficiem expueret, vel transmitteret; coloratum veró ad superficiem transmissum spatula lignea leuiter ad partem vasis reducebant, & proijciebant. Deinde de dicta medicina super plumbum, vel super aliud proijciebant. Poteris etiam illa vti ad fixandum argentum viuum.

Vel etiam illa vtebantur sequenti modo. Vertebant plumbum, vel stannum in mercurium; (modus autem vertendi tam metalla perfecta, quam imperfecta suo loco explicabitur;) deinde bene miscebant vnciam vnam

dictæ

dictæ medicinæ cum sex vncijs mercurij saturni: hinc in vitro optimè sigillato coquebant supra cineres, vel supra arenam, prima die cum vno lumine, secunda die cum duobus, tertia die cum tribus, & quarta die cum quattuor, & sic per quadraginta dies continuabant. Iterum cum vncijs quatuor, vel sex mercurij saturni miscebant vnciam vnam huius secundæ medicinæ, ac simul malgamabant, & decoquebant, & erat medicina, & sic ad ipsorum beneplacitum continuabant, & multiplicabant. Tandem cum hac medicina faciebant proiectionem, vel supra stannum, aut supra saturnium, prout medicina erat præparata. Melius tamen esset illam ad album, siue ad rubrum cum oleo solis, vel lunæ incerare; & hinc proiectionem facere.

Poni-

Ponitur modus quidam breuiter medicinam componendi.

CAPVT V.

EXplicanda eſt alia breuis medicina, quâ quilibet Artiſta poterit ſuæ indigentiæ ſubuenire. Accipe ergo vitrioli romani libram vnam, ſalis nitri libras quinque, cinaprij vncias tres, terantur omnia per ſe, ac poſtea ſimul, & per alembicum, ſeù retortam in cineribus diſtillentur: prima aqua, quæ exit, non eſt bona, ſed ſecunda, quæ eſt rubra, & cognoſcetur, quando vas fit rubrum; in iſta autem ſecunda aqua leuiter calefacta pone, & ſolue vnciam vnam argenti puri lapillati; & in alio vaſe cum eadem aqua calida pone, & ſolue vnciam vnam mercurij à vitriolo, & ſale communi ſublimati, ſeu noſtræ mediæ ſubſtantiæ:

cum

cum verò tam argentum, quam mercurius solutus fuerit, ambas aquas misce, sed cautè, ac per partes, & non vno tractu; tunc per alembicum distilla tertiam partem aquæ, & deinde pone vas sub fouea terrę in loco frigido, & humido, vt in cellario per quindecim dies, & fient in fundo vasis crystalla lapillata, tunc aquam euacua, & decanta per inclinationem, & lapillos, siue crystalla aqua pluuiali calida ablues, hæc tamen ablutio à multis omittitur: dictos autem lapillos in vitro benè clauso pone sub fimo equino per mensem, & resoluentur in aquam; vel illos tandiù tene ad balneum vaporosum, vt in aquam soluti sint.

Hanc aquam postea pone sub cineribus ad ignem lucernæ per mensem, ac plus, & indurabitur materia sicut lapis. Aduertendum est, quod ponendo dictos lapillos in boccia, vt duæ, vel tres

ipsius

ipſius ventris partes vacuæ remaneant. Poſtea contere,& diſſolue per menſem ſub fimo equino, vel in balneo vaporoſo, ac iterum ad cineres congela, vt prius feciſti. Hoc autem ſoluere, & congelare toties reitera, vt videas ipſam materiam ſolui, & non amplius congelari. Huius medicinæ pars vna cadit ſupra triginta partes mercurij purgati, & calefacti, eumque in verum argentum fixat; ſimile faciet in ſaturnum, iouem, & venerem. Sciendum autem, quòd ſi loco lunæ poſueris aurum, medicina vertet martem, venerem, ſaturnum, ac mercurium in ſolem optimum.

Notandum, quòd ſi lapillos piſtatos, ablutos, & exſiccatos ſolueres in menſtruo vegetabili, vel animali; deinde, ſeparato menſtruo, materiam ad cineres decoqueres, & hoc toties reiterares, eodem modo ſoluendo cum men-

ſtruo,

ſtruo,& ſeparato menſtruo, exſiccando, quouſque non poſſet amplius congelari;eſſet oleum fixum, quod dictas proiectiones,& tranſmutationes cum maiori lucro faceret. Vel poſſes dictas cryſtalla cum menſtruo ſoluta toties, & per ſe circulare, vt oleum fixum euaderent; quod ſolet intra viginti, aut vigintiquatuor circulationes fieri, & qualibet die vna circulatio abſoluitur, quod oleum optimam etiam faciet proiectionem.

Supradicta verò medicina in infinitum multiplicari poteſt, vt ſequitur. Habeas de ſupradicta aqua acuta, & rubra, de qua in principio; in ea ſolue vncias tres puriſſimæ lunę (poteris etiam cum ſole ad rubrum operari, vt dictum eſt) & vncias tres mercurij ſublimati, vt ſupra, & ſinantur ſolui in aquam claram, ac illis adde vnciam vnam, vel duas dictæ

medi-

medicinæ ; deinde pone in vase vitreo clauso, & vas ponatur in cellario frigido, & intra nouem dies ibunt ad fundum lapilli cryſtallini, quos ſub fimo, vel in balneo vaporoſo intra nouem dies diſſolue,& ad ignem cinerum congela, & fac, vt ſupra ; & eſt tota medicina;& vna pars cadit,& proiectionem facit ſupra centũ partes metalli imperfecti, ac mercurij. Sic autem potes medicinam multiplicare in virtute, & quantitate, & ſemper vberiorem proiectionem faciet. Poſſes etiam dictos lapillos multiplicatos ſoluere cum menſtruo vegetabili, vel animali, vt ſupra. Si autem medicina decoqueretur, vt fixus puluis, vel puluerizabilis eueniret, tunc ante proiectionem oleo ſolis, vel lunæ inceranda eſſet.

Fiunt

Fiunt diuersæ mineræ perpetuæ, ex quibus magnum prouenit lucrum.

CAPVT VI.

PRima minera. Debet in primis fieri menstruum, quo aurum & argentum in mercurium reducantur. Igitur calcina in fornaci vitrea tartarum Bononiensem, vel similem, qui in dolijs potentis vini reperitur, calcinatiò verò fiat in olla noua, vitreata, & cooperta: deinde tartarum infrigidatum subtilissimè pista, & bene imbibe cum aceto vini potentis ter distillato; postea hic tartarus in boccia ponatur, & per alembicum igne lento distilla humiditatem; & in boccia tartarus siccus remanebit; illum extrahe, iterum pista, & aceto distillato, vt supra imbibe, ac denuò humiditatem

per

per alembicum bocciæ distilla ; & ita septies in totum reiterabis , & habebis tartarum spiritu aceti distillati sufficienter impinguatum.

Deinde hunc tartarum, (qui erit spongiosus , & vt mel ,) pone in parua boccia optimè lutata , cum suo alembico , & iuncturis bene clausis ; bocciam verò pone ad furnellum , & da ignem mediocrem in principio , eumque postea auge, vt fieri solet, dum aqua fortis distillatur , & egredietur aqua pulcherrima, & fortissima apta ad subtilianda omnia corpora metallica.

Nunc recipe huius aquæ acutæ partes septem , & partem vnam salis armoniaci perfecti, & in dicta aqua acuta dissolue. Deinde accipe vncias duodecim finissimæ lunæ vulgariter calcinatæ , (vel solis purissimi, & vulgariter calcinati, quantum vis, ac vt secundum

vires

vires tuas poteris) eamque cum dicta acuta aqua, in qua armoniacum sal soluisti, imbibe, & parum exsicca; iterum imbibe, & parum exsicca; hoc autem imbibere, & parum exsiccare pluries reitera: postea dictam calcem sic imbibitam, & impinguatam pone in boccia, eique superpone de dicta aqua, vt calci vno digito superemineat: deinde os bocciæ cera, & mastice simul solutis obtura, vel aliqua alia tenaci mixtura, ita vt respirare non possit; tunc pone bocciam in loco frigido, & humido, vt in cellario per dies decem. Hoc tempore transacto, accipe bocciam, eius os aperi, & materię superpone de dicta aqua acuta, vt tribus digitis calci supereemineat; postea os bocciæ claude, vt supra, bocciamque sepellies infra fimum equinum per quindecim, aut viginti dies; singulis autem diebus fimum mutabis; quibus

tran-

transactis, extrahe de fimo bocciam, eamque ab externis sordibus linteo munda, eique appone alembicum, & iuncturas benè obtura, ac leui distillatione fac aquam acutam transire; aqua verò distillata, da ignem sublimationis, & mercurius ascendet; luna autem, seù pars illa, quæ in mercurium versa non erit summitati capelli adhærebit.

Tunc accipe de dicto mercurio, qui ascendit vncias duas, & de luna, quę summitati capelli ahhæret vnciam vnam, & simul amalgama, hoc autem malgama pone in vrinali vno palmo alto, cuius os paruum, & angustum sit, quantum fieri poterit, illudque vitreo cooperculo claude, & vlterius iuncturas bene obtura cum albumine oui, farina, calce, & carta emporetica pista, ex omnibus faciendo pastam. Tunc pône vitrum in furnello, & sub fundo vrinalis

pòne

pone lucernam cum quatuor filis accensis, flamma tamen vno, aut duobus digitis à vase distabit, fundum autem vasis erit cum aliqua grossitie lutatum, ne à continuo calore, & à propinquitate flammæ luminis frangatur: vel, vitrum pones supra cineres, aut supra arenam competenter calidam, ac si daretur lucernæ calor. Decoques autem quousque malgama sit coctum, & in puluerem redactum, vel quòd puluerizari possit; id solet intra quadraginta dierum spatium euenire. In principio verò coctionis calor sit tenuis, post quindecim dies illum aliqualiter auge per octo dies, deinde parùm plus auge vsque ad finem: sic iam habes minerę perpetuæ originem, atque initium.

Hinc autem accipe mercurium vulgarem optimum, eumque septies ablue cum succo limonum, & sale, deinde cum aqua pluuiali;

postea

postea ex vncia vna huius mercurij, & vncijs tribus dicti pulueris fac malgama, quod pone in paruo vrinali, cuius os sit obturatum, ac vitrum colloca ad ignem lucernæ per viginti quatuor horas: tunc iterum amalgama materiam coctam cum alia vncia dicti purgati mercurij, & decoque per viginti quatuor horas, vt supra; hoc autem repete semper cum noua vncia mercurij amalgamando, quousque decem vncias pulueris fixi habeas.

Hinc dictos pulueres in duas partes diuides, & quinque vncias reduces in corpus, vt infra dicetur; sed priusquam in corpus reducantur, illas poteris, si opus erit magis, & per longiorem decoctionem fixare. Alijs veró quinque vncijs adde vnciam vnam mercurij purgati, simul amalgama, & per vigintiquatuor horas decoque, vt supra: tunc accipe vnciam vnam

pulue-

puluerum, eamque pone cum dictis quinque vncijs superius separatis, quas supra cineres posuisti, vt magis fixarentur; loco autem huius vnciæ ablatæ, pone aliam vnciam noui mercurij, & coque vt supra; sic autem semper, & in infinitum continuabis, accipiendo vnciam vnam puluerum, & addendo aliam vnciam noui mercurij, ac per horas vigintiquatuor decoquendo. Si tamen loco puri mercurij adderes mercurium luna, vel sole animatum, prout minera erit ad album, vel ad rubrum præparata, melius esset; poteris autem sic animare mercurium, vt cum duodecim vncijs illius ponas vnciam vnam auri, vel argenti vulgariter calcinati, ac benè aperti, vel saltem foliati, & per camussium filtres, vt ambo tandem simul per corium transeant.

Vt veró dictos pulueres fixatos in corpus redigas, funde prius in

crucibulo vnciam vnam finissimi auri, vel puri argenti, prout minera erit disposita; & argento fuso superpone vnciam vnam dicti pulueris fixi charta obuolutam, non autem totam simul, nec vno tractu, sed per partes, & virga lignea materiam misce quousque posueris, & benè incorporaueris totam puluerum vnciam cum argento, vel cum auro fuso: quando verò totum erit simul congelatum materiam è crucibulo extrahe, eamque pone in alio crucibulo, ac iterum funde, ac materiæ fusæ denuò adde, sed per partes, vt supra, aliam vnciam dicti pulueris fixi, & faciendo omnia vt supra, fusionem poteris prosequi, quousque totus puluis in corpus sit redactus; quem in virgam proijcies, vt moris est.

Hæc autem minera potest ad rubrum fieri, si initium mineræ facias ex mercurio auri, & ipso

auro. Si autem operatus fueris ad album cum argento, vt supradixi; si postea argentum artefactum ponatur ad aquam separationis, dabit magnam auri quantitatem, præcipuè si vsus fueris mercurio, qui in cochleari puri argenti supra carbones ab igne euolans, ipsum cochlear flauedine tinctum relinquat.

Aduertendum, quod si hanc mineram, vel quamcunque aliam mercurio animato nutritam, solueris cum menstruo vegetabili, vel animali, simulq; bis, vel ter cum humili retorta distillaueris; & separato menstruo materiam decoxeris, fixaueris, & tandem inceraueris, habebis bonam medicinam, quæ abundantem proiectionem faciet.

Secunda minera. Recipe mercurij optimi, & benè purgati vncias tres, & lunæ cupellatæ, & vulgariter calcinatæ, aut foliatæ,

aut solis purissimi etiam vulgariter calcinati, aut saltem foliati, vnciam vnam, simul amalgama, & fac simul per corium transire; vel amalgama nostro particulari modo, quem infra ponemus: postea decoque supra cineres, vel ad lumen lucernæ per triginta, aut quadraginta dies, dando in principio ignem leuem, deindè illum singulo octi duo augendo, sed non nimium, ne materia metallisetur, sed eueniat puluis, vel puluerisabilis. Si decoques cum lucerna, fundum bocciæ lutabis, ne vas frangatur. Iterum accipe tres partes mercurij, vt supra, (si mercurius esset sole, vel luna animatus, esset melior, sed illum animare non est necesse,) & partem vnam materiæ decoctæ, & benè puluerisatæ, ac simul amalgama, & decoque, vt supra. Tertiò fac nouum malgama, & decoque, vt supra. Hoc autem tertium malgama

gama est initium, & radix perfectæ mineræ, quæ successiue, & in infinitum mercurium purgatum fixabit, addendo illi nouum mercurium, semper tamen notabiliter in minori quantitate, quàm sit ipsa minera, ac vt supra coquendo. Quando verò habebis in bona quantitate de materia cocta, separabis vnam partem, relinquendo aliam pro mineræ continuatione; partem verò separatam, si opus erit, magis fixabis, & cum balneo auri, vel argenti in corpus reduces, aut cum magnò balneo plumbi cupellabis.

Si tamen ante fusionem, & reductionem in corpus, dictam materiam coctam solueres in aliqua ex nostris aquis graduatorijs, & tingentibus, maiorem quantitatem auri haberes, & materia perfectius fixaretur.

Tertia minera, quæ fit cum sale philosophorum. Recipe tar-

tari calcinati libras duas, & cum aqua pluuiali calida fac extractum, & extractum decanta, & per pannum lineum filtra; iterum ab eodem tartaro cum alia aqua calida fac extr*actum*, ac decanta, & filtra; hoc autem toties reitera, quòd ex tartaro tantum remaneant *fæces* impuræ; tunc omnes extractiones simul ad ignē, euaporando aquam, exficca. Tartaro verò exficcato, & adhuc calenti superpone de phlægmate spiritus vini, vt tartarus soluatur, & per filtrum decanta; & sic reitera, quò vsque totus sit solutus, & decantatus, ac filtratus, vt supra fecisti cum aqua calida; tunc iterum congelabis, ac denuò cum nouo phlægmate solues, filtrabis, & congelabis, & hoc toties repetes, donec tartarum in forma crystalli habeas.

Hinc recipe partem vnam huius tartari crystallizati, & mortario

vitreo

vitreo pulverizati, & partes tres purissimi spiritus vini, misce simul, vt dicta crystalla cum spiritu vini soluantur, & sic toties per bocciam distilla; donec omnia simul distillentur, distillatum supra non distillatum reponendo.

Deinde amalgama unciam vnã lunæ, vel auri vulgariter calcinati, aut saltem foliati cum tribus partibus mercurij optimè purgati; hoc autem malgama in boccia per viginti dies ad leuem cinerum ignem decoque: tunc materiam extrahe, eamque in mortario vitreo contunde, & pista, & deinde pone in boccia cum quatuor partibus supradicti menstrui, & ore bocciæ optimè obturato, in balneo vaporoso, aut leuissimo cinerum calore digere, & putrefac per quindecim dies: tunc adde plus de dicto menstruo, vt materia benè, & perfecte soluatur, & pluries per humilem re-

tortam distilla, vel circula, vt oleum fixum euadat, quo poteris argentum viuum in lunam, vel solem fixare, vt alibi dictum est. Vel post solutionem, & trinam distillationem, non circulabis, sed per distillationem leuem separabis menstruum, & materiam in parua boccia, ore hermeticè sigillato, fixabis, eam in furno triplicis munitionis decoquendo. Tunc materia cocta vti poteris, vel pro minera perpetua, vt ex dictis constat, aut poteris illam multiplicare, addendo mercurium solè, vel luna animatum, decoquendo, soluendo, & fixando, vt supra: deinde incerabis, & proiectionem facies.

Poteris verò, vt sequitur, calcem philosophorum efficere, & cum illo mineram perpetuam componere, & instituere. Accipe igitur vncias tres mercurij lunæ, vel saturni, aut antimonij,

vel alterius metalli imperfecti ; & amalgama cum vncia vna purissimi auri foliati , aut vulgariter calcinati : pone hoc malgama in parua boccia benè obturata , & decoque ad ignem cinerum , aut lucernæ ad minus per triginta dies , & fiet puluis , vel materia puluerizabilis : quem puluerem pones in vase terreo, optimè sigillato , ac vas pone ad ignem reuerberi per quatuor dies , dando ignem leuem in principio , siue prima die , quem singulis diebus augebis ; & sic tuum malgma calcinatum erit , & calx philosophorum vocatur .

Deinde cum vna parte huius calcis , & tribus partibus mercurij vulgaris benè loti , & purgati fac nouum malgama , & coque ad ignem lucernæ , vt supra : materiam hac decoctam iterum amalgama cum alio mercurio vulgi , vt supra, & decoque, & intra pau-

eos dies fiet puluis: hoc autem opus toties reiterabis, quòd intra viginti quatuor horas malgama erit coctum; & in puluerem redactum: hoc autem ordine seruato, habere poteris multiplicationem auri in infinitum. Quando verò fundes, & in corpus reduces istos pulueres, semper illorum sufficientem portionem relinques pro minerae continuatione.

Aduerte, quòd in eodem vase terreo cinere, vel arena pleno poteris simul multas boccias ponere, in quarum qualibet suum sit malgama, & eodem igne decoquere.

Poteris etiam, vt sequitur operari.

ACcipe cinnabaris; arsenici; antimonij crudi, ana libr. semis; salis nitri libras duas; sulphuris libram mediam; conteran-

tur,

tur, & distillentur in aquam fortem igne violentissimo. Postea accipe huius aquæ fortis partes duas; aluminis communis, & aluminis plumæ, ana, partem vnam, & semis; vitrioli romani partem vnam; viridis æris, & crocci martis, ana, partem semis; hæc autem confusa, & simul mixta cum dicta aqua forti igne violentissimo distillentur. Tandem ad hanc integram aquam accipe illius capitis mortui duas partes; antimonij crudi; viridis æris; cinnabaris, & sulphuris, ana, partem semis, & omnibus pistatis, & cum dicta integra aqua mixtis, distilla à suis fæcibus, fortiter impellendo in vas recipiens. Postmodum in hac aqua clarificata solue partem vnam lunæ; partem vnam auri, & partes decem florum æris, & croci martis; & in ea digerantur; & inuenies postea residentiæ plus ad lucrum, quàm sit arti credibile.

Alio modo fit.

ACcipe auri, prout pictores, non folio, vnciam mediam; vitrioli romani rubificati; æris vsti; croci martis, ana, vnciam vnam; salis armoniaci in loco frigido, & humido soluti, quantum sufficit pro humectatione omnium: omnia verò sic humectata ponatur in loco frigido, & humido, vt soluantur. Et post solutionem, ponantur per viginti dies ad fimum equinum; & deinde ad cineres coagulentur in puluerem viridem: quò verò plus solueris, & coagulaueris, eo melius eueniet. Puluis iste cimentat lunam in aurum purum; fixat etiam mercurium purgatum, vel per proiectionem; vel simul amalgamando, & per decoctionem ad leuem ignem cinerum fixando.

Aduertendum autem est, quòd

quotiescumque facienda est extractio tincturarum, siue vt postea ex illis fiant pulueres, siue crystalla; semper extractionem facies cum debita proportione menstrui, quòd coloratum decantabis; & aliud supra materiam appones, & sic continuabis, quousque tota tinctura erit extracta, nec amplius menstruum tingetur.

Aliter etiam poteris sequentem mineram instituere, qua successiuè, & in perpetuum mercurius saturni in aurum conuertetur, & fixabitur. Accipe talcum flauum, qui in omni igne subsistat, eumque in fornace lateritia, vel calcinaria optimè calcina donec ad summam rubedinem peruenerit. Tunc eum bene puluerizatum in vas vitreum pone in tanta quantitate, vt libuerit; eique superpones de spirtu vini valde rectificato, vt duobus, aut tribus digi-

digitis supereemineat· deinde optimè vitrum obtura, & bene commoue, atque spatio viginti quatuor horarum in leui calore supra cineres relinque; tunc enim spiritus vini summè flauesset; vnde spiritum vini coloratum in aliud vitrum decantabis,& clausum seruabis. Alium verò spiritum supra materiam restantem affundes, & facies vt supra, & iterum colorabitur, & coloratum decantabis, & cum alio decantato repones: hoc autem toties reiterabis,quousque dictus spiritus vini non amplius coloretur. Denique omnes decantationes simul ad leuissimum calorem distilla, & spiritum vini separa, & in fundo remanebit puluis sumè subfuscus,qui sulphur talci dicitur.

Eodem verò pacto extrahes tincturam ab ære vsto, & à vitriolo summè rubificato. Quibus peractis, misce omnes istos pulueres,

res, ex omnibus ana, ac simul super marmore bene macina. Deinde habeas vnciam mediam finissimi auri, bene calcinati, abluti, & exsiccati, cui adde mediam vnciam supradicti pulueris mixti, & omnia iterum simul macina; & sic habebis vnciam vnam pulueris præparati. Tunc autem vnciam hanc cum sex vncijs mercurij saturni amalgama bene simul per diem integrum in mortario vitreo, vel lapideo contundendo. Deinde in forte vitrum ad similitudinem longi alembici formatum repones, optimè vitrum sigillando. Postea vitrum collocabis supra vas arena plenum, & dabis ignem per gradus, quousque mercurius ascendere incipiat; & in eo gradu eum postea conseruabis, vsquequò per frequentem ascensum, & descensum tandem mercurius amplius non ascendat, sed in forma rubei,

seù

seu laterici ei pulueris remaneat; cui deinde per octiduum ignem augebis, ita quòd vltimò omnia candefiant, siue ignescant, & sic suam acquiret fixitatem.

Aliqui tamen non dant ignem, ita quod mercurius ascendat; sed illum ita attemperant, vt nunquam mercurius à corpore separetur, quare gradus ignis sic distribuunt; per quindecim dies dant ignem leuem, per alios quindecim parum fortiorem; & per alios quindecim aliquantulum plus augent; tandem per octiduum augent, vt supra dictum est.

Reductio autem dictæ materiæ in corpus ita fiet. Accipe illius medietatem, eamque imbibe cum oleo tartari facti per deliquium, in quo prius fuerit soluta auri fabrorum borax: tere deinde super marmore instar pultis; & postquam dicta massa exsiccata fuerit, aliquid de ea supersusum solem proij-

proijce, & cum incorporata fuerit, denuo aliquid de ea super aurum proijce; (aurum enim semper fusum manere debet) sic autem continua, vsque dum tota massa cum corpore auri vnita, & in metallum versa sit. Alteri verò medietati residuæ vnies duodecies tantum, quantum ponderat, de mercurio saturni; iterum conterendo simul, & decoquendo, vt supra diximus. Ac postquam denuò fixata fuerit, iterum medietas demi, & in corpus reduci debet, vt supra; altera verò medietas rursus cum mercurio saturni, vt supra, multiplicabitur; & sic successiuè; & in perpetuum multiplicari poterit.

Non defuerunt, qui omisso talco, loco illius acceperunt aurum finum, & ab eo calcinato, cum spiritu vini extraxerunt eius tincturam eodem modo, quem de extractione tincturæ talci diximus,

mus, in reliquis verò procedebant, vt dictum est.

Declarantur alij modi fixandi mercurium in solem, vel lunam: Ponuntur etiam multæ aquæ fortes tingentes, & fixantes, cum quibus multa vtilia fiunt.

CAPVT VII.

IN primis reducendus est sol in mercurium. Igitur amalgama aurum foliatum, aut vulgariter calcinatum cum mercurio, vt moris est, deinde in boccia mercurium euapora, vel cum aqua separationis mercurium solue, solutionem euacua, & decanta; nam aurum remanebit in puluere ad fundum vasis, quem puluerem cum aqua pluuiali calida elue, & edulcura, ac pulue-

rem

rem aureum exsicca. Deinde aurum exsiccatum macina supra porfidum cum saccaro candito, & sale communi decrepitato, & omnia pone in crucibulo per horas quatuor; sed ignis non sit nimium vehemens, ne aurum fundatur; postea illud ablue aqua pluuiali calida, & hoc toties, quòd aqua, quà eluitur, nonam plius secum trahat aliquem saccari, aut salis saporem, ac tandem ad competentem ignem aurum exsicca.

Postquam sic aurum vulgariter calcinasti, & aperuisti, accipe vncias sex olei tartari, & vncias sex aceti distillati, ac simul misce, & in illis mixtis solue vncias quatuor salis armoniaci puluerizati, vt ex omnibus vna aqua fiat: postea cum hac aqua imbibe dictum aurum calcinatum, & ad ignem leuem congela; iterum vt supra imbibe, & congela; & hoc

ter repete: Deinde hanc materiam in boccia capaci pone, eique superpone de dicta aqua, vt quatuor bonis digitis materiæ supereminĕat, & ore bocciæ optime clauso, ponatur in fimo equino per decem dies, & inuenies aurum in mercurium versum. Hunc mercurium aqua pluuiali elue, & panno lineo terge, & per corium filtra; vt a sordibus purgetur.

Deinde accipe de hoc auri mercurio partes duas, & de mercurio lunæ, vel saturni, aut vulgari partes quatuor, vel sex, simul misce, & in parua boccia, ac bene sigillata, per quadraginta dies decoque, in principio leui cinerum igne, qui deinde parum augeatur, vt materia omnino fixetur, & erit totum aurum optimum. Vel coque materiam, vt puluerisetur, aut puluerisari possit, sed non vt omnino fixetur, sed quod remaneat inter

mor-

mortem, & vitam, & sit tantum semifixa, & tunc ea poteris vti pro minera perpetua efficienda, addendo ei debitam portionem mercurij vulgaris purgati, & decoquendo, ac sic successiuè continuando; vt de alijs mineris dictum est.

Poteris etiam cum parte vna supradicti mercurij auri, & cum tribus partibus mercurij vulgi, & media parte auri vulgariter calcinati facere vnum malgama, illudque per triginta dies leui cinerum igne coquere, deinde materiam coctam menstruo vegetabili, vel animali physicè soluere; ac tunc simul per humilem retortam bis, vel ter distillare; & postea, separato leui distillatione menstruo, materiam decoquere, fixare, & oleo solis incerare, & cum illa proiectionem facere. Vel antequam inceretur, poteris illam in infinitum multiplicare, acci-

accipiendo vnam illius partem, & partes tres mercurij sole animati, miscendo simul decoquendo, deinde cum menstruo soluendo, & faciendo, vt supra. Sic enim potest in infinitum multiplicari, antequam tamen proiectionem facias, illam solis oleo incerabis.

Aliud opus breue, quo fixatur aureum malgama. Cum vncijs tribus, vel quatuor mercurij optimè purgati amalgama vnciam vnam auri foliati, aut vulgariter calcinati; ac pone in parua boccia, eique superpone oleum sulphuris, vt vno digito materiæ supereminéat, & pone vitrum ad leuem cinerum ignem per tres dies. Deinde pone supra materiam tantum sulphur viuum puluerizatum, quantum ponderat malgama; tunc autem oleum sulphuris euapora; postea sublima, & in fundo vasis remanebit

mate-

materia fixa; cuius vnam partem projice supra sex partes lunæ cupellatæ, & fusæ, quam deinde pone ad aquam separationis, & habebis magnum auri augumentum.

Alia mercurij fixatio. Fac aquam fortem ex vitriolo, & sale nitro, vt moris est, & in ea solue mercurium purgatum; solutione facta, euapora, aut distilla aquam fortem, & habebis mercurium calcinatum; dictam verò calcem aqua pluuiali calida ablue bis, vel ter, vt ab omnibus aquæ fortis spiritibus purgetur. Postea calcem hanc pone in parua boccia, sed longi colli, & relinquendo illius os apertum, eam colloca supra cineres leuiter calidos; materię autem affunde parum de oleo sulphuris de phlegmati, vel de oleo composito ex dicto oleo sulphuris, & ex oleo golgotæ, siue vitrioli, à quo spiritus eius

fuerit extractus: exficcata autem illa prima, & parua parte dicti olei, iterum appone modicum de dicto oleo, ac denuo exficca per mensem, continua imbibendo, & exficcando, & puluis erit rubeus vt sanguis. Tunc funde in crucibulo mediam vnciam purissimi auri, & supra illud fusum proijce per partes de dictis pulueribus intra ceram rubram inclusis, & vna parte fusa; proijce aliam partem, & sic cum illa media vncia auri fundes tres vncias dictorum puluerum; omnibus autem fusis proijce in canalem, & habebis vnciam vnam cum dimidia optimi auri.

Describitur aliud breue opus. Amalgama partem vnam auri foliati, aut vulgariter calcinati cum tribus partibus mercurij, à quo nigredo, & aqua arsenicalis fuerit separata. Malgama decoque ad leuem cinerum, aut arenæ

ignem,

ignem, vt fiat puluis rubeus; cum isto puluere rubeo fac nouũ malgama cũ tribus partibus mercurij sole animati, ac iterũ, vt supra decoque; sic eodem modo fac tertium malgama, & coque, vt supra; quælibet autem coctio intra triginta dies absoluetur. Hinc poteris mineram perpetuam instituere, & continuare, vt supra dictum est.

Antequam tamen dictam materiam, vel mineram fundas, & in corpus redigas, illam in aquâ forti solue; solutum præcipita; præcipitatum aqua pluuiali calida ablue, & edulcora, ac exsicca; deinde supra aurum, aut supra argentum fusum (si operatus ad album fueris) materiam proijce, ac simul funde.

Vel sic facies: materiam coctam solue in vna ex nostris aquis fortibus graduatorijs, & tingentibus, de quibus infra; eandem

veró aquam septies redistilla supra materiam; in vltima autem distillatione aquam fortem distillabis vsque ad perfectam materię siccitatem, & materia erit fixa, & perfectè colore aureo tincta; quam pistabis, & aqua pluuiali calida ter ablues, & postea cum balneo lunæ, vel auri fundes.

Aduerte, quòd si pluries à puro mercurio abstrahes per distillationem vnam ex aquis fortibus tingentibus, ipse mercurius fixabitur, & dabit aurum in quantitate.

Similiter si teneas in digestione supra cineres calidos cum vna ex aquis fortibus tingentibus per quadraginta dies lunam, vel malgama factum ex luna, & mercurio purgato, cadet aurum fixum in quantitate; os tamen vitri erit optimè obturatum. Vel si ad minus septies supra lunam calcinatam, aut supra malgama ex

luna, & argento viuo, prius per triginta dies coactum, vnam ex aquis fortibus, & tingentibus pones, magnam auri quantitatem habebis.

Aqua fortis graduatoria, fixatiua, & in aurum tingens. Accipe auri pigmenti libram mediam, aluminis rochæ libras quatuor, salis nitri libras quatuor, salis gemmæ libram mediam, pista omnia, misce, & fac aquam fortem, vt moris est.

Altera aqua fortis fixans, & tingens. Recipe, golgotę mediam libram, cinaprij mediam libram, vitrioli calcinati, siue rubificati libras tres, salis nitri libras tres, pista, misce, & in aquam fortem distilla.

Ponitur alia aqua fortis tingens, & fixans. Recipe vitrioli Romani, salis nitri, & aluminis rochæ, ana, libram vnam, quibus adde vncias quatuor cinaprij, &

vncias quatuor viridis æris, pista, misce, & fac aquam fortem. Potes etiam facere sequentem aquam, quæ non tingit, sed ferrum, & omnia durissima metalla soluit. Recipe salis communis decrepitati libram vnam, vitrioli Romani ad leuem calorem vsque ad albedinem calcinati libras octo, & aluminis rochæ libras octo; pista, misce, & fac per distillationem aquam fortem.

Fit alia aqua fortis tingens, & fixans. Vitrioli, & salis nitri, ana, libram vnam, cinaprij vncias quatuor, vel sex, aluminis plumæ vncias tres, pista, misce, & fac aquam fortem.

Alia aqua fortis tingens, & fixans. Recipe vitrioli Romani, salis nitri, & viridis æris, ana, quantum vis, pista, misce, & in aquam fortem distilla.

Notandum est, quòd materia cum aliqua ex istis aquis fixata, &

tincta, non debet per se fundi, sed illam bene ablutam proijci debet supra aurum, vel supra lunam fusam, quam postea ad aquam separationis pones, vt aurum ab argento separatum habeas; vel illam ablutam, & exsiccatam cum abundanti plumbi balneo cupellabis.

Alia aqua fortis tingens, & fixans. Recipe vitrioli rubificati libram vnam, salis nitri libram vnam, cinaprij vncias octo, viridis æris vncias octo, auri pigmenti vncias quatuor, sulphuris viui vncias tres, pista, misce, solue cum vrina puerorum, & leui calore exsicca. Postea distilla, & fac aquam fortem.

Quomodo fiat alia aqua fixans, & tingens. Recipe vitrioli rubificati, salis nitri, euforbij, viridis ęris rubificati, siue calcinati ad rubedinem, ana; pista, misce, & fac aquam fortem, quæ erit rubra.

Iterum fit alia aqua fixans, & tingens. Auri pigmenti libram mediam, cinaprij libram mediam, salis gemmę libram mediam, salis nitri libram vnam, vitrioli rubificati libram mediam, pista, misce, & in aquam fortem distilla.

Ponuntur aliæ similes aquæ tingentes, & fixantes. Recipe Golgotæ, cinaprij, vitrioli rubificati, salis nitri, quantum sufficit, & fac aquam fortem. Vel recipe vitrioli romani, viridis æris, sulphuris viui, & salis nitri, & fac aquam fortem. Aut recipe vitrioli romani libram vnam, salis nitri vncias sex, cinaprij vncias tres, & distilla in aquam fortem. Vel recipe olei sulphuris dephlegmati, quantum vis, & auri pigmenti flaui, & pistati, ana, auri pigmentum misce cum oleo sulphuris, & in balneo digere, ac simul quinquies distilla; caput

autem

autem mortuum solue in cellario, & cum oleo distillato misce. Vel accipe sulphuris, salis nitri, & viridis æris, vncias sex, & armoniaci vncias sex, & lentissimo igne distilla; vel abstrahe à sulphure, & à sale armoniaco aquam fortem. Aut accipe vitrioli calcinati, & salis nitri, ana; libram vnam, viridis æris vncias octo, armoniaci vncias octo, cinaprij vncias sex, à principio lentissimo igne distilla, & fac aquam fortem, optimè tingentem. Vel accipe, calca nti, salis nitri, aluminis rocchæ, cinaprij, viridis æris, pista misce, & fac aquam fortem, perfectè tingentem, & fixantem. Aut accipe vitrioli romani libram mediam, stillaturam calcanti rubei cyprioti, & vocatur cuperosa, libram vnam, salis nitri libras tres, viridis æris libram vnam, cinaprij libram mediam, & distilla in aquam fortem, soluit, tingit, & fixat.

Datur alia aqua fortis, cum qua fit opus lucrosum, & vtile. Recipe vitrioli rubificati libras quatuor, salis nitri libras tres, cinaprij libram vnam, salis armoniaci libram mediam, distilla cum retorta colli breuis, & lati, sed lentissimo igne, quem tamen postea augebis. Solue in ista aqua forti argentum, & per vrinale distilla spiritus dictæ aquę, sed non ad materiæ siccitatem: dictos autem spiritus repone supra eam lunam in eodem vrinali, ac iterum spiritus distilla, vt supra; & sic reiterabis ad minus ter, vel quater: postea euapora, vel distilla omnes spiritus, vt materia remaneat benè sicca, hanc materiam pista, & aqua calida optimè ter ablue, & exsicca; deinde illam pone ad aquam separationis, & habebis magnam auri quantitatem: idem autem opus poteris efficere supra malgama factum ex

argento foliato, aut vulgariter calcinato, & argento viuo abluto; & si prius malgama coqueres supra cineres per viginti dies nihil melius. Poteris quoque cum qualibet ex alijs aquis fortibus fixantibus, & tingentibus idem opus efficere.

Alia aqua fortis fixans, & tingens. Recipe Vitrioli Romani, salis nitri, & viridis æris, ana, libram vnam, cinaprij libram mediam, & fac aquam fortem: postea pulueriza simul vncias quatuor sulphuris viui, & vncias tres salis armoniaci, & in vrinali ab illis abstrahe dictam aquam fortem; hæc autem aqua optimè soluit, tingit, & fixat, operando vt supra dictum est.

Cum sequenti aqua forti potest fieri breui tempore opus satis lucrosum. Accipe libras duas aceti distillati potentissimi, & libram mediam salis armoniaci pistati, &

libram vnam crocci martis, hoc est martis limati, & cum sulphure calcinati, & vase discooperto, fac simul bullire vsque ad tertiæ partis consumationem; deinde cooperi bene vas, & pone supra cineres leuissimè calidos, sæpe agitando vas, sed cautè, ne frangatur. Postea accipe sulphur pistatum, & vitriolum romanum rubificatum, & pistatum, & viride æris pistatum, ex quolibet vncias quatuor; omnia igitur in puluerem impalpabilem redacta, & mixta, imbibe ad minus septies cum dicto aceto præparato, singulis vicibus exsiccando; postea verò ex hac materia exsiccata, & dicto aceto elaborato fac quamdam pastam, eamque pone ad distillandum per alembicum in aquam rubicundissimam.

Postea fac malgama ex vncia vna solis foliati, aut vulgariter calcinati, & ex tribus, vel quatuor

vncijs

vncijs mercurij bene purgati. Deinde hoc malgama imbibe quater, vel quinquies cum dicta aqua rubra, singulis vicibus per tres dies ad cinerum ignem exsiccando. Hinc pone bocciam supra cineres calidos, vt materia bene coquatur, & fixetur; deinde illam pista, aqua calida ablue, exsicca, & cum balneo solis funde; vel pone intra fimum, vel ad balneum vaporosum, vt in oleum soluatur: oleum iterum ad cineres coagula, & in balneo denuò solue; hoc autem soluere, & coagulare aliquoties reitera, vt amplius in materiam congelari non possit. Tandem proijce partem vnam huius olei, siue medicinæ supra decem partes saturni purgati, aut supra lunam calcinatam, & per quatuor dies decoque; & habebis magnum auri augumentum.

Si medicinam coctam, ter cum menstruo vegetabili, aut animali

foluas, & feparato per leuem di-ftillationem menftruo, fingulis vicibus congeles, habebis medicinam optimam, quam fi oleo folis incerares nihil melius. Facies proiectionem fupra mercurium, plumbum, argentum, martem, & faturnum.

Aliud breue opus cum aqua fortitingente, & fixante. Recipe vitrioli Romani libram vnam, falis nitri vncias fex, & cinaprij vncias tres; omnia feparatim pifta, poftea mifce, & diftilla aquam cum fuis fpiritibus: deinde folue in quinque partibus huius aquę partem vnam lunę finæ, fi vis facere oleum lunę; fi tamen volueris facere oleum ad proiectionem faciendam, folues partem vnam malgamæ factæ ex tribus partibus mercurij, & tribus partibus lunæ, quod tamen malgama erit tantum fexta pars refpectiuè ad aquam; folutio autem fiat fupra cineres leuiter calidos.

Facta

Facta solutione, euapora ad leuem ignem medietatem, aut parùm plus dictæ aquæ, & vase infrigidato, illud in loco frigido, & humido pone, & fiant lapilli, seu crystalla; tunc decanta aquam, lapillos autem ad partem serua; aquam verò pone in minori vitro, & supra cineres illius medietatem euapora, & vase infrigidato, iterum vas pone in loco frigido, & humido, vt crystallizetur; tunc decanta aquam, collige crystalla, & cùm alijs serua; iterum medietatem aquæ euapora, & fac omnia, vt supra, & hoc toties reitera, quousque non amplius crystallizetur.

Dicta verò crystalla pista, aqua pluuiali calida elue, ac leui calore exsicca; postea illas pone in boccia, eisque superpone optimum spiritum potentis vini, acutum, & fortificatum cum parte æquali, aut medietate aquæ fortis,

&

& solue ad cineres leues, & lapilla, siue crystalliza, vt supra; & hoc ad minus ter repete, & si pluries, cò melius.

Postea dictos lapillos pista, ablue, & exsicca, vt supra; deinde cum oleo salis tartari facto per deliquium illos imbibe, & leuiter exsicca; iterum imbibe, & exsicca; & hoc toties repete, donec tui pulueres secum vnierint de dicto oleo tres, aut quatuor partes supra suum pondus. Tunc materiam sic imbibitam pone supra marmor in loco frigido, & humido, vt conuertatur in oleum viride; & si coloris viridis non eueniret, nihil refert. Hinc supra hoc oleum pone spiritum vini potentis, vt superemineat quatuor digitis, & ad ignem cinerum leuissimum, vel ad balneum digere per viginti quatuor horas, & spiritum decanta, & spiritus vini erit etiam viridis; hoc autem toties repete

semper

ſemper cum nouo ſpiritu, quoadusque ſpiritus vini non amplius fiat viridis, vel quouſque ſpiritus vini nihil amplius de materia ſecum trahat: poſtea in balneo vaporoſo ſepara ſpiritum vini, & in fundo remanebit pulcherrimum oleum. Eodem autem pacto fiunt olea ex quolibet metallo, ac etiam ex ſolo mercurio: vt tamen ſoluas in principio metalla, vti debes aqua forti proportionata, vt pro ſoluendo auro, debes aquæ forti ordinariæ quintam partem ſalis armoniaci addere, & pro ſoluendo marte, accipies aquam fortem, quæ ferrum ſoluat.

Aduerte, quòd poteris facere lapillos, ſiue metallorum cryſtalla ſeparatim: V. G. cum aqua regia, lapillos ex auro; cum aqua ſeparationis dicta, lapillos ex mercurio, aut ex argento; deinde modo ſupradicto conuertere in olea; poſtea olea vnire, & miſcere,

ac

ac simul distillare, vel circulare, quousque oleum euadat fixum; vel eousque decoquere, vt fiat puluis fixus: ac tandem oleo solis, vel lunę incerare, & proiectionem facere.

Ponitur aliud breue opus cum aqua forti efficiendum. In primis accipe vitrioli, & salis nitri, ana libram vnam, cinaprij libram mediam, aluminis plumę vncias tres, ex his fac aquam fortem. In hac autem aqua solue tantum mercurium purgatum, quantum soluere potest; illam postea distilla, & redistilla supra eundem mercurium toties, quòd mercurius fiat bene rubeus, & fixus. Deinde accipe dictum mercurium ab aqua forti separatum, eumque subtiliter macina, & pone in minori boccia, eique superpone æquale pondus olei sulphuris dephlegmati, & ter, vel quater illud super materiam distilla, & redistil-

la,

la. Post vltimam verò distillationem, & separato sulphuris oleo, materia in mortario vitreo pista, eamque in vitro clauso pone in fimo, & conuertetur in oleum; deinde in vncijs octo huius olei solue vncias duas auri foliati, aut vulgariter calcinati, & ad leuissimum calorem solutione facta, dictam solutionem circula, aut pluries distilla, hinc ad ignem cinerum congela, & postea in fimo, vel in balneo vaporoso solue: hoc autem soluere, & congelare ad minus ter reitera; deinde leui, & continuata decoctione fixa. Vel pluries solue cum spiritu vini in balneo vaporoso, & singulis vicibus ad cineres congela, deinde, separato menstruo, toties circula, vt fiat oleum fixum; vel tandiu coque, separato menstruo, vt fiat materia fixa; quam poteris incerare, & ex illa proiectionem facere.

In

In superioribus dixi, quòd fiat quodam peculiari modo malgama, quod nostrum malgama vocamus, & fit ex auro, vel argento cum mercurio bene abluto, & purgato; modus autem est, qui sequitur. Habeas vas vitreum magni ventris, & parui colli, os tamen vasis erit latum, & amplum, quod intus, & extra aqua pluuiali calida ablue, sic enim fortificatur, vt in manipulatione non frangatur. Tunc autem solue ad leuissimum calorem in quatuor vncijs aquæ fortis vncias duas purissimæ lunæ, & facta solutione, illam in vitro effunde, & statim superpone vncias quindecim mercurij bene purgati, & competenter calefacti, & immediatè super funde vncias quatuor aquæ pluuialis pariter calefactæ; & papyro vasis ore obturato, agita, & per gyrum vas volue tandiu quòd aqua clara eueniat, & mercurius

cum

cum argento, vel auro sit malgamatus. Hoc autem fiat supra vas terreum aqua plenum, vt si frangeretur vas, recuperari possint omnia. Tunc aquam euacua, eamque pone ad crystallizandum, vel illam euapora, vt si in illa aliquid boni relictum fuisset, recuperetur. Malgama postea per corium filtra, & preme, vt mercurius non bene amalgamatus separetur, quem pro alia operatione seruabis. Deinde malgama ter bene ablue, & exsicca. Tandem supra cineres decoque per triginta dies, poteris autem super malgama pluries distillare vnam ex dictis aquis tingentibus, & fixantibus. Deinde ablue, exsicca, & funde, vel cum balneo lunæ, vel ponendo materiam non in crucibulo calido, sed frigido, & sic dando ignem fundere.

Quomodo omnia metalla reducantur in mercurium, & in oleum: de modo etiam purgandi mercurium vulgi, ac illum in aquam reducendi, coagulandi, & fixandi: & quomodo pulueres facilè fundantur: ac etiam, qua ratione probentur perfecta metalla.

CAPVT VIII.

MOdus vertendi lunam in oleum. Fac aquam fortem ex alumine, & sale nitro, ana, in ea solue lunam cupellatam ad leuissimum calorem; solutione perfacta, distilla aquam fortem; repone eamdem aquam fortem supra idem argentum, & hoc toties repete, quousque argentum remaneat, vt oleum congelatum; nunquam autem distillando, vel redistillando, distillabis vsque ad argenti

argenti ſiccitatem. Poſtea ſupra hoc oleum lunæ diſtillabis ad minus ter acetum, prius per ſe diſtillatum; rediſtillando autem ſemper vti debes nouo aceto diſtillato: vel loco aceti, diſtillabis ſupra hoc oleum lunę ſpiritum vini. Tandem rediſtillabis ſupra idem oleum aquam pluuialem, prius per ſe diſtillatam.

Quomodo purgari, & ſublimari poſſit mercurius; accipe libras tres mercurij vulgaris, non falſificati, eumque tere cum calce viua, quouſque viuum non appareat; hincque pone ad ſublimandum ſepties, ſemper in qualibet ſublimatione renouando calcem viuam, & faciendo vt ſupra.

Reducitur mercurius in oleum, ſiue aquam. Accipe ſal armoniacum, & præcipitatum, ana; piſta, & miſce ſimul, ac pone in parua boccia, & bocciam ad cineres, & ſine armoniacum ſublimari,

ri, & in fundo vasis inuenies mercurium solutum. Hunc mercurium pone in humili retorta, & superpone acetum distillatum, & sic relinque per duos dies, ac postea distilla sexies, & mercurius versus erit in aquam, siue in oleum pulcherrimum.

Metalla facilis fusionis in mercurium conuertuntur: accipe plumbum purgatum, (idem sit de stanno, de regulo antimonij, & de marchesita) illud pone in vase forti cum capello, & vi excellentis ignis feretur sursum, & sublimabitur vapor quidam siccus, qui lateribus vasis frigidi condensabitur, & concrescet. Hic exemptus, & oleo tartari maceratus, lotus, & tritus, emergit in argentum viuum fluuidum, veluti à terrea fęce vindicatum, & purgatum.

Facili via potest mercurius in aquam, siue oleum verti. Prius reduces in pastam ipsum mercu-

rium purgatum, vel ex mercurio, & antimonij regulo facies butyrum antimonij ; & illud postea cum spiritu vini distilletur, vt nullas post se fæces relinquat, sed sit nitidum, & purum oleum. Vel prius toties sublimetur, vt nullas relinquat fæces, quas proijcies; deinde cum spiritu vini per inclinatam retortam aliquoties distilletur, donec sit oleum pulcherrimum.

Circa purgationem mercurij, jam aliquos modos illum purgandi descripsimus, nunc veró alij modi addendi sunt. Accipe igitur salis comunis decrepitati libras duas, & aceti potentis libras quatuor, sal autem in aceto soluatur. Pone in vitro capaci libras tres, vel quatuor mercurij, eique superpone de dicto aceto, vt superemineat tribus digitis, vas obtura, illudque agita, & per girum volue, ac reuolue, & acetum nigrescet:

tum

tum acetum decanta; iterum de alio aceto superpone, & fac vt supra, & hoc ter, vel quater repete. Deinde mercurium aqua pluuiali elue, & cottone terge, vt sine humiditate aquæ remaneat. Alia mercurij purgatio. Accipe tres, vel quatuor panes albissimos, hoc est, ex flore farinæ factos, quos optime exsicca, eosque subtilissimè pista, & per setaccium sericum cribra, vt sit tanquam farina: deinde misce cum hac farina mercurium in cattino terreo, & albo, & cum bacculo rotundo tandiù simul misce, vt mercurius reducatur in minima grana, vt sunt acuum punctæ: hinc illum pone simul cum farina panis, vt iacent, in vrinali vitreo, bene lutato, eique appone allembicum, iuncturas bene sigilla, & da lentissimum ignem, & ex pippio, siue rostro nigerrimus fumus egredietur; tunc auge ignem, sed parùm, &

quan-

quando incipiet egredi quædam aqua, vel aurei coloris, vel omninò alba, quæ est arsenicalis aqua ipsius mercurij statim appone recipiens, & aquam proijce; quando verò amplius non distallibitur aqua, tunc appone capellum cæcum, sigilla iuncturas, & ignem auge, itaut mercurius sublimetur, qui tanquàm farina capello adherebit; sine ignem ex se extingui,& infrigidato vase, illud frange, sed cautè, ne sublimatum decidat; tunc pede leporino, vel cocleari vitreo sublimatum depone, ac illud, vt sequitur reuiuifica.

Pone illud in scutella alba, & lata, & super illud affunde acetum distillatum, quantum sufficit, & statim viuificabitur, & fluxibilis fiet. Sic habes mercurium optimè purgatum à nigredine, & ab aqua arsenicali,quæ impediunt,ne mercurius congeletur, & perfectè

fixetur: quod bene obserua, nam mercurio ab istis purgato debes vti, quando aliquod malgama componis, aut quando supra mercurium proiectionem facis.

Ex cinaprio educitur mercurius optimè purgatus. Calcina tartarum, & simul subtiliter pista cum æquali parte cinaprij, & distilla, & ex libra vna educuntur octo vnciæ mercurij, deinde cum aceto, & sale ablue. Nota duplex est cinaprium, minerale vnum, factitium alterum: factitium fit ex mercurio, & sulphure: minerale verò sunt illi lapides mineræ mercurij, ex quibus ipse mercurius vi ignis educitur.

Optima mercurij purgatio, qua etiam ipse mercurius congelatur. Macina mercurium cum melle, & sale mixtis, quòusque de mercurio nihil appareat; deinde ablue cum aqua tepida, vt mercurius à melle, & sale purgetur, &

ſic mercurium purgatum habebis: ſi autem bis, vel ter eundem mercurium cum alio melle, & ſale macinabis, & aqua tepida ablues, habebis mercurium optimè purgatum, qui ab igne non fugiet, ita erit mortificatus, & congelatus.

Fit oleum laterum, quo congelatur mercurius, & varij morbi curantur. Accipe lateres benè coctos, quos nunquam aqua madefecerit, eos frange in particulas ponderis circiter mediæ vnciæ; illas ad carbones accenſos ignefacies, & ſic ignitas extingue oleo lini, aut intra oleum antiquum oliuarum, ſi oleum lini habere non poteris, & fac vt oleo valdè imbibantur, & impinguentur, hoc ter repetendo; deinde illas ſubtiliter piſta, & pone in retorta, aut boccia, & ad leuem ignem diſtilla. Poſtea calcina in crucibulo ad magnum carbonum ignem, & illud

imbibe cum dicto oleo diſtillato; ac iterum diſtilla. Hinc dictum oleum diſtillatum iterum ter per ſe diſtilla, illudque conſerua.

Poſtea accipe vas vitreum magni ventris, in eo pone libram vnam, vel duas mercurij purgati, & ſuperpone vnciam vnam, aut quantum ſufficit dicti olei; hinc vas pone ſupra cineres, vt oleum calefiat; deinde vas manibus agita, & per gyrum volue, & reuolue; & poſtea ſupra cineres calidos per aliquod temporis ſpatium relinque, & mercurius congelabitur: & ſic habes mercurium ſine metallorum odore congelatum.

Dictum autem oleum eſt in tertio gradu calidum, & varios morbos curat. Medetur enim dolores frigidos, neruos attractos, ſiue contractos, paralijſiam, letargum, & vermes occidit; ſed vt paucis omnia comprehendam, vtile eſt omnibus infirmitatibus,

in quibus opus est calefacere, materias digerere, & humores subtiliare. Vsus illius est tantum ad extra vngendo.

Sublimatur mercurius. Recipe mercurium purgatum; deinde accipe libram vnam salis communis decrepitati, & libram vnam vitrioli dephlegmati, & funde; eisq; adde libram mediam salis nitri; supra verò hanc materiam fusam, & solidam filtra, & exprime per pannum lineum libram vnam mercurij, & cum spatula lignea misce, & indurescet; quando autem infrigidatum erit, pista, & pone in boccia, & sublima. Tunc recipe solummodo sublimatum album, abijciendo flauum, & nigrum, ac fæces. Sublimatum album pista, ac septies iterum per se sublima, semper abijciendo quod non erit album, & fæces.

Fit oleum sulphuris fixum, quod mercurium fixat. Recipe

aquam, qua vtuntur saponarij, prima illius collatura est melior, quia fortior; deindè pulueriza libras sex sulphuris flaui, & pone in olla vitreata capaci, ei superpone de dicto lixiuio saponario, vt octo bonis digitis, ac plus sulphuri supereminéat, deinde ad ignem bullies, & spumam quam bulliendo faciet, collige, & proice, & hoc continua, quousque nullam amplius spumam emittat; tunc euacua clarum, & serua: supra fæces verò pone iterum de nouo lixiuio, & fac vt supra, & hoc toties reitera, quousque lixiuium amplius non coloretur; hinc omnes extractiones ponantur simul, & ad leuem ignem lixiuium euaporetur, non tamen vsque ad materiæ siccitatem, sed quod in fundo remaneat tanquam salsa, seu mustarda liquida; tunc pone hanc materiam in boccia longi colli, eique superpone aliam bocciam,

ita quod os bocciæ superioris ingrediatur os bocciæ inferioris ; & iuncturis albumine oui, ac bolo armeno bene sigillatis, pone bocciam in fimo equino per decem dies, fimum singulis alternis diebus mutando.

Postea ex fimo extrahe, depone bocciam superiorem, & bocciæ, in qua est materia, appone alembiccum, & distilla: primò egredietur aqua rubea, postea flaua, deinde alba, & in fundo remanebit oleum in calore aureo.

Hinc pone in crucibulo vncias octo mercurij bene loti, eique impone vncias tres dicti olei calefacti, & mercurius in argentum perfectum fixabitur. Aut fac malgama ex auri, vel ex argenti vncia vna, & mercurij purgati vncijs tribus, pone in boccia, eique superpone vnciam vnam cum dimidia dicti olei, & coque ad cineres per triginta, aut quadraginta

dies, & fixabitur, proût malgama erit compositum, vel in argentum, vel in aurum, aut magnam auri quantitatem continebit, & reliquum erit argentum perfectum; aurum verò separabis inquartando cum argento, & cum aqua separationis soluendo, aurum enim ad fundum vasis decidet.

Lixiuium congelans, & fixans mercurium, dummodo eo quis bene vtatur. Accipe vrinæ despumatæ libras octo, & calcis viuæ libras duas, bullias simul ad consumationem tertiæ partis, deinde sine quiescere vrinam, postquam bullierit cum calce viua per duodecim horas, & per filtrum cola; huic lixiuio adde libras duas aceti fortis; deinde adde salis communis libras duas, & sale soluto, per filtrum cola; postea adde vncias duas salis alkali triti, & vncias duas salis gemmæ pistati, ac vncias

cias duas salis nitri, & omnibus solutis, per filtrum cola; hinc pone huius lixiuij libras duas in olla, eamque pone ad carbonum ignem, eique impone libram vnam, vel duas mercurij purgati, aut cinaprij, & bulli, semper cum ligno materiam agitando, donec mercurius ab igne amplius non fugiat.

Aliud oleum sulphuris, sed compositum cum oleo vitrioli. Recipe oleum sulphuris per lateres dephlægmatum libras duas; solue in eo libras duas golgottæ, hoc est vitrioli, à quo ipsius spiritus sit distillatus; facta verò solutione, simul ter distilla, & in vitro bene sigillato serua, quia multis operationibus chymicis inseruit.

Vt puluceres cocti, & nimis exsiccati, aut aridi fundantur, & in corpus reducantur. Accipe litargirum pistatum, & cum aceto

 distil-

distillato ad leuem calorem simul digerendo fac extractum; factis autem extractionibus, ab illis acetum distilla, vt materia remaneat tanquam mel fusum; huic materiæ tuos impone pulueres, ac simul misce, & ad ignem exsicca, ac funde, vt in corpus pulueres reducantur. Hoc pacto poteris in corpus reducere omnes pulueres, quos habebis, quando fixabis malgama, aut mineras; tales enim pulueres patiuntur multoties prima vice fusionem, ac nimiam ignitionem non sustinent, cum sint nimis spirituales, & viuaces. Hic aduerte, quod si complete dictum litargirium in subtile oleum reduces, pluries illud cum dicto aceto per retortam distillando, aut cum spiritu vini; & deinde soluas in vncijs tribus illius, vnciam vnam auri, & decoquendo (prius per leuem distillationem separato menstruo, vel

aceto) supra cineres fixes, habebis magnum auri augumentum.

Modus efficiendi Verdett. Aurum, vel argentum, aut metalla perfecta cum imperfectis mixta solent probari confricando illa super lapidem lydię, vulgo dictum, *pietra di paragone*, vt verò melius, & tutius probentur, sequens pasta fiat: solue simul sal armoniacum, & viride æris cum aceto ad leuem calorem, & fac pastam; eamque conserua. Quando postea illa vti volueris, pone parum de illa supra signaturas, quas metalla super lapidem reliquerunt, ac sine exsiccari; deinde illam depone; tunc enim si omnes signaturæ deleantur, signum est, metalla illa nec aurum, nec argentum continere; si omnes manent, signum est, metallum esse totum perfectum; si verò aliqua pars manet, & aliqua deletur, significat, illa metalla ex perfectis, & imperfectis esse mixta.

Ex mercurio optimè sublimato fit aqua, siue oleum mercurij. Accipe sublimatum perfectum, illud pulueriza, & pone in vitro apto, eique adde acetum distillatum, & quatuor bonis digitis supereemineat, & voluendo, & reuoluendo vas, fac vt bene misceantur; tunc pone vitrum bene clausum ad balneum vaporosum, & digere ad minus per tres dies; deinde per arenam distilla toties, vt totum distilletur, quibusdam fæcibus exceptis. Postea euacua acetum, vel per leuem distillationem illud separa; deinde supra oleum mercurij distilla toties pluuialem aquam, vt oleum dulcescat. Si postea hoc oleum ter distillares cum spiritu vini, nihil melius. Hoc oleo poteris vti, in illo soluendo aurum vulgariter calcinatum, aut foliatum, distillando simul, postea fixando, & incerando ad faciendam medicinam vtilem, & lucrosam,

Re-

Reductiuum facilitans fusionem, quod borax sophorum vocatur. Accipe salis nitri, salis alkali, boracis auri fabrorum, & saponis albi, ana, pista pistanda, misce omnia, & ad leuem calorem fac pastam, quam conserua; ea poteris vti ad facilitandas metallorum fusiones.

Modus efficiendi lutum sapientiæ. Accipe cretam tenacem, aut terram rubram, illam ad solem exsicca, & postea pista, & cribra, eamque pone in vase terreo, & cum aqua humecta, eique adde parum stercoris equi cimaturæ panni, pillorum capræ, ac parum cineris; & ex omnibus fac pastam. Si autem volueris habere lutum tenacissimum, & fortissimum; pista squammas ferri, & de dictis pulueribus aliquam partem luto adde, dum pastam efficis. Aliter etiam fieri potest. Accipe de illa terra, ex qua campa-

narum

narum formæ fiunt, eam pista, & cribra, & cum aqua, & albumine ouorum impasta, addendo parum cimaturæ panni, si verò exsiccaretur, eam mollifica cum decoctione maluæ.

Explicatur modus efficiendi Lapidem, ex manuscriptis cuiusdam Philosophi: & ponuntur quinque Lapidis abbreuiationes.

CAPVT IX.

PRimò ex vino putrefacto educebat spiritum vini, hinc etiam oleum rubrum tartari, quem proijciebat, deindè calcinabat tartarum in reuerberio, vel furno figulino mediocriter calente, vt albissimus fieret; postea ex tartaro extrahebat sal albissimum, & faciebat, quę nos diximus in capite de menstruo vegetabili, faciendo

sal, & sulphur vegetabile, quod sulphur multiplicabat ad suum velle, nutriendo cum spiritu vini, in quo solutum erat sal tartari. Deindè volens facere aurum potabile, pistabat hanc terram albam, eamque nutriebat, quantum satis erat cum aqua rubra, scilicet cum menstruo, in quo erat anima, siue tinctura auri, & coquebat, vt fieret puluis rubicundissimus instar sanguinis Draconis: hinc dictos pulueres prouebat ad circulandum, addita sufficienti portione spiritus vini, & tandiù circulabat, vt fieret oleum pulcherrimum, quod est aurum potabile hominum sanitati inseruiens, ac etiam metallorum transmutationi.

Si autem non velis facere aurum potabile, sic procede ad album. Accipe terram cuiusuis metalli (de terra enim non est curandum, dummodò sit fixa, & ex-

expoliata omni sua mercuriali substantia, & calcinata) & æqualem partem terræ argenti; vel accipe solummodó terram argenti calcinatam, & purgatam, ac pistatam, vt alibi dicitur, & illam vnies cum nostro mercurio albo; hoc est, cum menstruo, in quo sit mercurius, siue anima, aut tinctura lunæ; (vel auri, si velis operari ad rubrum;) deinde digere, & benè coagula, postea distilla menstruum, & conserua; distillato menstruo, reliquum sublima; hinc accipe sublimatum, & non sublimatum, pista simul, & tempera, siue fac pastam cum nostro menstruo, in quò sit anima lunæ, digere, distilla, & fac, vt supra: tali pacto ascendit in cælum per sublimationem, & descendit in terram ad fundum vasis; iterum nutritur, & sic accipit vim superiorum, & inferiorum. Hoc autem opus toties repete, vt

amplius sublimari non possit.

Hic autem est ille mercurius pro quo imperiti accipiunt sublimatum ex mercurio, vitriolo, & sale compositum, in quo multùm allucinantur.

Aliter tamen mercurius sic sublimatus albus, & perfectibilis ad album, vel ad rubrum fieri potest, vt ex dicendis constabit.

Potest hæc alba terra facta ex terra lunæ, & eius anima in infinitum sic multiplicari: illam pistas, & pone in circulatorio, & superfunde lac virginis, vt tegatur; deinde circula, vt ad spissitudinem olei veniat, & exsiccetur: ita enim ad tuum libitum multiplicabitur; modó nutriatur prædicto mercurio, seu anima lunæ in menstruo soluta.

Eodem modo operaberis cum rubra aqua, siue anima auri in menstruo soluta, super calces auri calcinatas, videlicet illas pistando,

do, & nutriendo cum dicta aqua rubra, distillando menstruum, & sublimando.

Deinde hunc mercurium cum aqua alba, siue cum rubra, hoc est, cum anima lunæ, vel *solis* vt supra nutries, decoques, & fixabis: hic autem lapis decoctus, & fixatus vocatur lapis benedictus: postea incerabis. Huius autem pars vna conuertet mille, imò decem millia partes argenti viui, cæterorūmque metallorum in purissimum argentum, vel aurum, ferens omnem probam, & iudicium. Deest quomodò fiat medicina, & multiplicetur; sed ex alibi dictis patet.

Prima abbreuiatio.

Fige mercurium vulgarem sublimatum, & fixatum, deinde illum dissolue in alio mercurio albo, vel rubro, donec fiat vna

aqua;

aqua; hæc aqua in tribus septimanis suum opus absoluit. Mercurius autem vulgi sic fixatur. Purga mercurium, eumque sublima, si fuerit semilibra adiunges mediam libram salis petræ, hoc est salis nitri, & tantundem vitrioli, terendo, & temperando mixtum cum aceto, donec fiat instar albissimæ pastæ; dum verò sic incorporantur, sublima septies, vt sua sponte clarescat. Deinde figitur sequenti modo. Pone duas, vel tres libras in lunga boccia, claude orificium vasis, & colloca in cinere, vt globus prorsus tegatur. Prima septimana da lentum ignem; secunda septimana, fortiorem; tertia, fortissimum. Tunc iterum resoluetur in menstruo, in quo sit anima argenti, & iste vocatur mercurius albus compositus. Alibi etiam diximus, quomodo fiat mercurius fixatus, siue media substantia. Si

Si volueris facere argentum pro ornamentis, accipe calcem argenti, hoc est argentum vulgariter calcinatum, & super dictam calcem fige per circulationem dictum mercurium compositum album; & cum vna pars fixatur, adde alteram partem, & hoc sæpius repetendo, quòusque calx ipsa sponte sua liquescat supra carbonem ignitum, siue supra laminam ferream ignitam ad modum buttyri. Huius pars vna proiecta supra decem partem æris purgati, reddet optimum argentum pro ornamentis.

Eodem modo in aqua rubra, seu mercurio nostro rubeo solue in aquam dictum mercurium vulgarem fixatum, & hunc mercurium compositum fixa supra calcem auri, & conuertet lunam in aurum pro annulis, ac reliquis ornamentis faciendis.

Secunda abbreuiatio.

Accipe vnciam vnam calcis auri, & vnciam vnam mercurij, vt supra fixati, & pista simul; deinde superpone tantum mercurij rubri, vt duobus digitis superemineat; & claude orificium vasis cum pasta facta ex melle, bolo armeno, & puluere ferreo, commixtis, temperatis, fortiterque ad tenuitatem, & nigredinem coctis. Deinde calore leui circula, digerendo, & exsiccando mercurium rubrum in rubram, & fixam calcem: postea impone tantundem de dicto mercurio, siue anima auri, & exsiccando, vt prius; & hoc reitera, donec absorbuerit calx quidquid mercurij poterit, & conuersum fuerit in oleum spissum, & aliquantulum nigrum, & est elixir, cuius vna pars conuertet decem partes mer-

mercurij purgati, ac in cinere calefacti in rubicundissimum puluerem siccum, & fixum.

Potest autem ad tuum libitum in quantitate, & virtute multiplicari, vt sequitur. Accipe iterum calcis auri vnciam vnam, & mercurij fixati, vnciam alteram, & huius pulueris fixi vncias duas, pone in circulatorio, & prædicta imbibitione cum aqua rubra circula, coagula, & digere; sic enim augeri potest ad tuum libitum, & in infinitum in quantitate, & virtute. Huius vncia vna congelabit vncias centum mercurij crudi in pulucrem; cuius etiam pulueris altera vncia conuertet vncias ducentas cuiuscunque metalli in purissimum solem.

Hoc etiam modo poteris tractare calcem lunæ pistatam cum argento viuo fixato, modo fiat circulatio, & coagulatio, vt supra, addito nostro naturali, &

albo

albo mercurio, donec redigatur in oleum, & faciendo omnia, vt supra.

Tertia abbreuiatio.

Accipe vnciam vnam de terra quintæ essentiæ suauissimè olentis, (hoc est terræ, vel sulphuris vegetabilis,) & alteram vnciam menstrui, in quo sit anima, siue tinctura argenti, terram pulueriza, & coniunge cum mercurio. Hac ratione perfecta fiet compositio in primo ordine ad album elixir: qui maiori tempore, & igne redigatur in elixir rubrum. Ponas igitur compositum in cæco vrinali optimè clauso, & digeratur in fimo per quindecim dies. Exime deinde, & claude in ouo philosophico, & digere postea calore sicco, siue in furno triplicis munitionis in nigredinem. Hoc facto, paulatim auge ignem, do-

nec

nec perfectam induerit albedinem, & tunc appellatur elixir album, quod suo tempore, & aucto igne perueniat ad rubrum; huius vna vncia perficiet ducentas vncias mercurij in aurum. Si verò vis multiplicare, accipe partem vnam huius medicinę, & coniunge prædicto modo cum lacte virginis, seu cum menstruo in quo sit argenti anima, digerendo vt prius ad albedinem, & deinde ad rubedinem. In hac secunda repetitione proiectio erit vnius super quadringentas partes. Hac inceratione, siue reiteratione medicina potest pro velle multiplicari.

Quarta abbreuiatio, quæ rusticalis dicitur.

Dissolue rubram calcem auri, hoc est aurum vulgariter calcinatum, & mercurium purificatum

cum puro, & fortiſſimo corroſiuo, compoſito ex vitriolo, & ſale nitro communi more, diſſolutum colloca in balneo vaporoſo in pellicano, exhalando mediam partem, deinde firmiſſimé claudatur; & facillimo igne ſiccetur: poſtea adde plus corroſiui, (in quo ſint aurum, & mercurius diſſoluta vt prius,) obſeruando prædictum ordinem in diſſoluendo, euaporando, & fixando decies, donec ceſſauerit inſurgere corroſiuum, quod tunc fit, cum nullo igne poterit in puluerem fixari, ſed manebit inſtar olei liquidi, & ſpiſſi. Hoc elixir mercurium, & omne metallum in perfectiſſimum aurum conuertit. Opus autem hoc fieri debet in circulatorio poſito in balneo vaporoſo.

Quinta abbreuiatio.

Accipe vnciam vnam calcis vegetabilis, aut animalis, ei ſu-

perfunde de nostro mercurio albo, vel rubro, vt contegatur; sigilla vas, circula in balneo, donec in puluerem siccetur. Hoc facto plus infunde, donec, obseruando eumdem ordinem, fiat oleum; quod conuertit mercurium, & reliqua metalla in purum solem, vel lunam, prout elixir fuerit ad album, vel ad rubrum præparatum.

Notantur aliqua ad caput præcedens attinentia: calcinantur vulgariter corpora metallica: explicatur modus efficiendi tincturam vniuersalem.

CAPVT X.

ACcipe mercurium album, vel rubrum, scilicet menstruum vegetabile, aut animale, in quo sit anima, siue pars mercurialis

auri,

auri, vel argenti, ſimplicem, vel compoſitum: mercurius compoſitus eſt quando in menſtruo, in quo eſt mercurius, ſiue anima auri, vel argenti, ſoluitur etiam de mercurio fixato, de quo in prima abreuiatione locuti ſumus. Deinde habeas terram metalli imperfecti (ſi vis potes vnire cum terra metalli perfecti) hæc tamen terra debet eſſe prius calcinata, & in albedine redacta, ac alterata, vt ſuperius diximus. Noſter enim mercurius albus, vel rubeus in terris fixis, & ſua propria anima, ſiue mercurio carentibus eſt vniendus. Nam albus mercurius dat perfectam tincturam argenti; & rubeus mercurius tincturã auri, ſi tamen fermentabis hanc tincturam cum auro vulgi obtinebis incomparabiles diuitias. Si hac tinctura nutrias vitrum ſubtiliſſimè pulueriżatum, & ſimul fixes, & fundas, habebis vitrum malleabile.

Igitur dictam terram auri, vel metalli imperfecti altera, hoc est nutries cum lacte prædicto, siue cum aqua alba, aut cum mercurio albo æqualiter mixto cum aqua mercurij sublimati, & perfectè fixi in albissimum, & fixum sulphur sublimando. Lac autem album est menstruum, in quo sit anima lunæ.

Deinde calcina, siue decoque, vt bene fixetur: postea imbibe prędicto lacte simplici, donec calx ipsa exhauserit mediocrem illius quantitatem, & fuerit fixa.

Iterum hanc materiam disolue eodem lacte, & redde volatilem; postea fixa, & calcina: deinde fac oleum per circulationem cum minima aliqua parte illius, & lacte virginis: sic perfectum fiet elixir, conuertens mercurium, & omne imperfectum metallum in perfectissimum argentum. Eodem autem modo cum nostro rubro

mer-

mercurio fixando dictam terram, quam in albissimum, & fixum sulphur reduxisti, & calcinando, postea soluendo cum rubro menstruo, & tandem circulando in ipsum oleum, quod appellatur aurum potabile, curatiuum, & præseruatiuũ, elixir vitę, & metalli. Medicina igitur est sæpius soluenda, & subtilianda, postquam fuerit perfectè fixa, vt tandem existat oleum incombustibile, & nihil aliud est, nisi tinctura, & color fixus.

Bene in istis operationibus notandum est, dari metallorum calcem primam, & secundam: calx prima est terra cuiuscumque metalli, omni sua mercuriali substantia carens, quam alij vocant elementum terræ; quæ terra optimè calcinatur, vt alibi dictum est. Hæc autem prima calx alterari debet in secundam calcem, quod fit, dum ipsa prima calx nutritur

per partes cum mercurio composito, vt dictum est, ac dicetur; & postquam secum vnierit sufficientem partem de mercurio composito, vt sublimari possit, & sublimatur, & hæc terra sublimata cum mercurio composito vocatur secunda calx, sulphur naturæ, & terra foliata; hæc terra foliata est noster mercurius sublimatus, de quo supra locuti sumus, qui diuidi potest in duas partes, vt ad album vna, alia ad rubrum perficiatur. Nota, si facies hoc sulphur cum anima lunæ, vel solis, non potest esse indifferens ad album, vel ad rubrum, vnde fieri debet, vt sit indifferens, ex menstruo composito ex spiritu, & sulphure vegetabili, aut animali; vel ex menstruo composito ex spiritu vini, vel vrinæ, & media substantia in illo soluta.

Corpo-

Corpora metallica calcinantur.

Calcinatur saturnus, & iouis. Impone in cochlear ferreum magnum, & in ignem, vt flamma elidat super metallum, & spumam ferreo rostro trahe ad partes cochlearis, mouendo sæpius metallum, donec albescat; deinde cribra, & facilimum pulverem collige, & sufficiet tibi vncia vna.

Venus, & mars calcinantur. As pergantur optimo aceto, bene distillato, vt contrahant rubiginem. Hanc rubiginem igne fortissimo in ferreo disco combure; cum incandescet, refrigera in aceto optimo, & euaporando acetum, collige rubicundissimam terram, quam aqua pluuiali ablue, exsicca, pulueriza, & conserua. Hac tinctura poteris etiam vti ad tingendum nostrum aurum album, de quo alibi iam diximus.

Denique aurum, & argentum calcinantur, si optimè amalgamentur, & terantur super marmor cum puluere salis præparati, hoc est, decrepitati, siue albificati, nulla humiditate super addita, donec nihil extet mercurij: deinde sublima, vel euapora mercurium fortissimo igne: quod in fundo mansit, tere in subtilissimum pulverem, & deinde sublima donec nihil inerit mercurij, calcem aqua calida ablue, vt priuetur sale, & exsiccetur, sicque habebis calcem farina subtiliorem.

Multis alijs modis possunt metalla calcinari, prout alibi diximus, & in diuersis locis explicauimus.

De tinctura vniuersali.

Primò, solue lunam optimam, & purissimam in aqua forti, facta solutione, appone aquæ forti de

aqua

aqua salida, & argentum præcipitabitur in calcem albam, quam ablue cum aqua calida, eamque sic dulcifica, & exsicca. Hinc accipe calcem hanc, eiq; adde dimidiam partem, & paulò minus salis armoniaci sublimati, aut mundificati (mundificatur sal armoniacum si ter soluatur cum aqua pluuiali, & qualibet vice exsiccetur,) & contere benè simul, & loca in vitrum aptum, & superfunde de oleo tartari claro, per deliquium facto, vt supereemineat duobus digitis; vitrum autem optimè obtura, & pone in fimo equino, vel ad balneum per mensem, tunc tota materia denigratur. Hanc postea versa in aquam pluuialem, & benè ab omni salsedine ablue, & post quamlibet residentiam aquam clarissimam decanta; hoc autem toties repetes cum noua aqua, donec tota amaritudine ablata, aqua dulcis decantetur;

tunc materiam exſicca, & ſublima, vt ſequitur.

Secundò, hæc materia ſublimatur, vt mercurius corporis ſeparetur à ſulphure, & à terra eiuſdem corporis. Pone igitur ad ſublimandum, vel ſeparandum in cucurbita figuli, alembico cæco applicato, & benè luto ſapientiæ ſigillato: tunc pone vas in cineres calidos, & applica primò lentum ignem per dimidium diem, deinde fortionem, tandem fortiſſimum vſque ad viginti quatuor horas: tunc ſine vas ita per ſe infrigidari, dum ignis etiam per ſe extinguitur, vaſe infrigidato, illud aperi, & in trhono, ſiue in ſuperiori parte, comperies griſſeos puluereS, quos contere in ſcutella vitrea cum aceto diſtillato calido, & reuiuificabitur.

Serua hunc mercurium lunæ in vaſe vitreo, & conſidera pondus eius, quia primum iſtud pondus

ſpiri-

spiritus sic facti competet pro prima infusione nostræ terræ, secunda ad secundam, & tertia ad tertiam, vt infra dicetur.

Tertiò, colligendum est sulphur, erit autem in hac sublimatione materia adhærens spondilibus vasis puluis quidam pruneti coloris, quem cautè depone, & carè serua, quia est sulphur philosophorum, aer, & spiritus tingens, illud serua ad partem.

Quartò, accipe materiam nigram, quæ erit in fundo vasis, eique iterum adde dimidiam partem salis armoniaci, & superfunde oleum tartari, ac digere, siue putrefac per omnia, vt supra, dulcificando, exsiccando, sublimando, & mercurium colligendo sagaciter, & cũ magna industria, & ponẽdo ad partẽ. Has verò operationes toties reitera, donec separaueris totũ mercurium, qui dicitur à philosophis lapis benedictus, &

aqua permanens;quæ tamen permanens esse non poterit absque suo corpore, & sulphure, à quibus est separatus. Hic bene obserua, quòd si de tali mercurio solari, aut lunari sic facto;aut aliquo alio modo, sed absque mercurio crudo, habueris tantùm duos lot, & ipsius sulphuris dimidium lot, aut ad minus drachmam, certissimè habebis magnum thesaurum, poteris enim mineram perpetuam instituere,ac etiam lapidem philosophorum componere.

Sextò, præparanda est terra. Recipe igitur terram nigerrimam, quæ vltima, finitis sublimationibus,in fundo vasis remansit; eamque bene calcina in furno reuerberationis. Tunc pone in aceto, siue menstruo, & solue, quod solui potest. Non solutum iterum calcina,& solue;& hoc reitera toties, & quóusque totum solutum fuerit: tandem distilla totum

acetum per filtrum subtiliter, & pone in vitreo vase cum alembicco, & iuncturis benè sigillatis, abstrahatur tota humiditas aceti in balneo mariæ, & illud, quod in fundo remanet, erit quasi saccarum album, & dulce, & dicuntur cineres, vel sal permanens, in quo inuenies diadema cordis tui, sal metallorum, idest philosophorum lapidem.

Septimò, nunc autem componendus est lapis modo supradicto. Accipe hanc terram sic præparatam, eique adde de mercurio, & sulphure suo, quantum dedit prima sublimatio, & non plus; tunc orificio vasis clauso, decoque supra cineres igne lento per octo dies, per alios intensiori, & per alios simili, quousq; mercurius ille non amplius ascendat, & sit benè cum terra fixatus. Quo facto, incera cum secunda sublimatione sui mercurij, & sulphuris,

&.

& rege per omnia, vt supra. Tandem adde tertiam sublimationem mercurij cum sulphure suo, & fac omnia, vt supra: tunc enim Deo adiuuante, incipiet de die in diem magis fluere in modum ceræ; & cum ita fluit, habebis verissimè lapidem philosophorum, ac thesaurum, & augumentum in infinitum; quia non indiges nisi mercurio vulgi, cum quo augumentabis, quantum tibi videbitur.

Hoc autem elixir multiplicatur ad tuum libitum, vt sequitur. Deinde huius elixiris fixi in tres partes diuisi, accipe vnam partem, eamque fac volatilem cum mercurio vulgi purgato, & cum eo incera alias duas partes elixiris fixi, & sic cum vna parte elixiris volatilis nutries, & incerabis duas partes elixiris fixi: tunc applica ignem, & sublima per hebdomadam, & sic in infinitum augu-

men-

mentabitur; accipiendo tertiam partem elixiris vltimo coṫi, eamque volatilem faciendo cum mercurio purgato vulgi, & cum hoc volatili nutriendo, & sublimando alias duas partes elixiris fixi, & sic potes semper tuum lapidem, vt libuerit, multiplicare.

Notandum primò. Modum primum huius auctoris, quem in principio, & ante abbreuiationes explicauimus, supponere, quod calcinetur aurum vulgariter, & philosophicè; deinde quòd putrefiat cum menstruo, & suo mercurio; postea, quod omnia elementa à terra auri separentur; deinde quòd fiat sulphur sublimatum, siue terra foliata, quæ postea nutriatur cum aqua alba, vel rubea; hinc fixetur; quo sulphure postea medicina componatur: quæ omnia hic prætermissimus, cùm in prima parte illa satis dilucidè explicæverimus.

Notan-

Notandum secundò, vt perfectè intelligantur, quæ hic circa abbreuiatones tradidimus, obseruanda esse ea, quæ in prima parte tractando de particularibus, siue branchis docuimus.

Notandum tertiò. Accipe terram auri, calcina, & purga, vt dictum est: eam deinde misce, vel cum ana sulphuris vegetabilis, aut cum ana mediæ substantiæ, pista simul, & tempera cum lacte virginis, hoc est, cum menstruo in quo sit tinctura solis, aut lunæ, & sublima; iterum sublimatum separa, & cum non sublimato contunde, & tempera cum lacte virginis, & sublima; & sic toties reitera, quòd amplius sublimari non possit; deinde separato menstruo, decoque, & fixa, tandem, vel multiplica, vel incera, & fac proiectionem.

Subli-

Sublimatur mercurius, & in aquam, siue oleum reducitur. Fit etiam buttyrum antimonij, in aquam solubile.

CAPVT XI.

Accipe mercurium optimum, & benè purgatum, eumque pone in parua boccia, quam collocabis supra vas terreum cineribus plenum, relinquendo apertum bocciæ orificium; deinde pone sub fundo vasis carbones accensos: ex orificio vasis exibit cum fumo pars verenosa, & arsenicalis mercurij, ipse verò mercurius ad partes ventris, & ad collum bocciæ sublimabitur. Accipe, sed cautè, sublimatum, non sublimatum verò proijciatur, ac iterum illud, vt supra, sublima, & hoc quater repete, proijciendo semper non sublima-

blimatum: ex hoc autem ſublimato fac aquam mercurialem, qua vti poteris, vt alibi dictum eſt.

Vt verò facias buttyrum antimonij, ſic procede. Accipe libram reguli optimi antimonij, ſubtiliſſimè piſtati, ac poſtea miſce cum tribus vncijs mercurij benè purgati, & pone intra paruam retortam, lutatam: orificium retortæ relinquatur apertum, ſub illo tamen ponatur vas terreum, aqua frigida quaſi plenum. Hinc diſtilla, cum fumo abibit pars venenoſa, intra cattinum verò guttatim cadet buttyrum antimonij, tunc decantata aqua, buttyrum collige, ac ter, vel quater cum aqua calida ablue. Ex hoc buttyro potes etiam facere aquam mercurialem, ac illa vti, vt de aqua mercurij diximus.

Quo-

Quomodo fiat lixiuium forte, & saponarium pro tincturis extrahendis.

CAPVT XII.

Recipe libram vnam sodæ, & libram vnam calcis viuæ, bene pulueriza, misce, & pone in vase terreo, in cuius fundo sit vnum foramen, coopertum tela linea, per quam tamen aqua transeat, vt pura, & sine sordibus in vas recipiens decidat; deinde supra dictam materiam manibus compressam superfunde sex, vel septem mensuras aquæ, quæ collando per foramen, in recipiens decidet, & erit lixiuium forte, si verò nolueris ità forte, poteris illud aqua communi temperare.

De

De modo efficiendi Cinnaprium.

CAPVT XIII.

ACcipe argentum viuum bene purgatum, & sulphur flauum pistatum; misce simul, & sublima, & sublimatum est cinnaprium. Ex quo potest extrahi tinctura, sicut etiam extrahi potest ex cinaprio naturali, ac etiam ex minio. Cinaprium autem naturale est petra illa minerę mercurij, ex qua virgnis mercurius extrahitur, à qua petra postea optima tinctura extrahi potest: pariter ex petra, quæ Hemathitis vocatur, perfecta tinctura extrahi potest; inuenitur autem inter mineræ aureæ venas. Ex tutia pariter, dum modo sit vsque ad perfectam rubedinem calcinata, extrahitur cum aceto distillato optima tinctura.

Cimen-

Cimentatur aurum cum lucro.

CAPVT XIV.

ACcipe partem vnam auri puri, & partes duas finiſſimi æris, & funde ſimul; deinde ſubtilia, vt ſint lamellæ tanquam papyrum, deinde cum ſequentibus pulueribus fac ſtratum ſupra ſtratum in crucibulo, prius lamellam cum vrina madefaciendo, deinde cum charta os crucibuli cooperi, & aliud crucibulum ſuperpone, iuncturas luta, & per viginti quatuor horas cimenta, & habebis bonum lucrum. Pulueres autem fiunt, vt ſequitur. Accipe pulueres laterum, ſiue tegularum, ſal commune decrepitatum, vitriolum combuſtum, & viride æris, ex omnibus ana, pulueriza, & miſce.

Quo-

Quomodo fiat æs tanquam aurum intus, ac extra, & permanenter: sed est opus sophisticum.

CAPVT XV.

RECipe tutiæ Alessandrinæ crudæ vnciam vnam; salis nitri, vnciam mediam; auri fabrorum boracis, vnciam mediam; vitrioli rubificati, vncias tres; curcumæ, vncias duas; viridis æris mundi, vncias tres: hæc omnia separatim benè pista, & cum melle soluto cum oleo communi fac pastam. Postea accipe vncias tres, vel quatuor æris in subtiles lamellas redacti, & cum dicta pasta fac strata, prius ponendo in fundo crucibuli de pasta, sicut etiam vltimum solum de pasta erit; deinde funde; vel antequam fundas crucibulum alio crucibulo coopere, & iunctu-

ris

ris lutatis, tene ſupra cineres cali-
dos per horas duodecim; ac tan-
dem diſcooperto crucibulo, funde:
& habebis venerem, quæ perfe-
ctum aurum, videbitur; illo autem
poteris vti pro annulis, & orna-
mentis faciendis.

Alio modo fit. Accipe lamel-
las veneris antiquæ, ſiue veteris,
quæ nunquam fuerint cum ſtanno
delibuta, eas pone in vaſe terreo,
ac eis ſuperpone de aceto, & ſale, vt
ſupereemineat, & cooperto vaſe ſic
relinque per tres, vel quatuor
dies, & ſi relinqueres per octo dies,
melius eſſet. Deinde lamellas
extrahe, & panno lineo terge, &
conſerua. Poſtea accipe Zinch,
ſiue Zinetto, illud funde, & proij-
ce intra aquam vitæ perfectiſſi-
mam, quæ dicitur aqua vitæ
trium coctionum, & hoc fundere,
& proijcere intra aquam vitæ ter
eſt repetendum. Deinde funde
vncias quatuor dicti æris purgati,
quan-

quando erit benè fusum super illud proijce vnciam vnam dicti Zingh,& quando audies quendam bumbum, signum erit materiam esse perfectè mixtam, quam in canalem proijces. Alijs modis etiam potest venus perfici, vt alibi dicetur.

Fit etiam alio modo,& est opus pulcherrimum. Accipe viridis æris sublimati vncias tres, istud æs viride vocatur Italicè, verde in canna; salis nitri finissimi, vnciam vnam cum dimidia, tutiæ crudæ, vnciam vnam cum dimidia, auri fabrorum boraginis, vnciam vnam cum dimidia. Macina omnia simul, & cum oliuarum oleo impasta; deinde totum simul in crucibulo funde.

De

De modo efficiendi æs tanquàm argentum intus, & extra; opus pulchrum, sed sophisticum.

CAPVT XVI.

IN primis fac sequens balneum. Accipe libras quatuor aceti, libras quatuor vrinæ puerorum, & libras sex aquæ pluuialis, misce, & in illis solue ad leuem calorem, libras duas stercoris columbini exsiccati, & libram vnam calcis viuæ prius cum aspersione aquæ defloratæ, & libras duas tartari pistati; facta verò solutione, lixiuium decanta, & balneum est præparatum, quod pluribus vicibus inseruire poterit. Deinde candefac intra carbones ignitos septies, vel octies lamellas æris, & singulis vicibus intra dictum lixiuium extingue. Postea accipe dictæ vene-

ris ſic præparatæ libram vnam, & fac cum ſequenti paſta ſtratum ſupra ſtratum in crucibulo capaci. Dicta verò paſta ſic fit. Accipe vncias tres arſenici criſtallini, vncias duas tartari calcinati, & vnciam vnam ſublimati, piſta, & fac paſtam cum ſapone, & oleo communi. Primum autem ſtratum, ſicut, & vltimum erit ex dicta paſta; factis verò ſtratis, cooperi vas alio crucibulo, & luta iuncturas, ac luto exſiccato, da ignem fortem, & funde. Si vncijs decem huius veneris ſic elaboratæ addideris vncias duas argenti, & poſtea cum aqua, ſale, & tartaro bullieris, pulcherrimum argentum habebis.

Alio modo fit. Accipe veneris antiquæ, non ſtanneatæ limaturam quantum vis, & ab ea cum ſpiritu vini fortificato cum ſpiritu ſalis; vel cum aceto diſtillato, & cum ſale fortificato, aut cum ſolo

aceto distillato; vel cum aliquo forti lixiuio, ad leuem calorem digerendo ipsius tincturam abstrahe; & hoc toties repete, quousque lixiuium nullam tincturam abstrahat. Hoc patrato, cum prædicta pasta, & ex venere sic præparata fac strata, & funde, & albissimam venerem habebis. Si autem non vis extrahere à venere tincturam, poteris illam extrahere à lattone, & fit opus citius perficies.

Potest etiam sequenti modo fieri. In primis fac sequens lixiuium: accipe libras sex calcis viuæ deflorateę easque pone in hydriam terream duorum palmorum altitudinis, quam aqua imple, & aliquando virga lignea materiam moue; deinde per duas, vel per tres horas sine aquam quiescere, eamque per telam lineam filtra, siue supra telam lineam in aliud vas decanta. Deinde optimè pista

libram vnam arſenici criſtallini, eamque pone in vrinali, ac ei ſuperpone de dicto lixiuio, vt quatuor digitis ſupereminéat, & ad ignem arenæ calefac, & paruo tempore digere; poſtea aquam decanta, & ſerua; iterum appone de dicta aqua, & fac vt ſupra. Deinde totam aquam diſtilla, & in fundo vaſis remanebit quędam materia alba, & ponderoſa. Poſtea ſolue in aqua forti tantum argenti fini, quantum dicta materia ponderat, & hanc aquam fortem ſimul cum argento ſoluto effundes; ſed paulatim ſupra dictam materiam macinatam; poſtquam verò totam aquam abſorbuerit, leui calore ſpiritum aquæ fortis euapora; poſtea vitrum alio vitro cooperies, & intra arenam pone vas, & ſupra arenam carbones, & ſic tene, & coque ſeptem horis; hinc materiam frigefactam piſta, & vnciam illius proijce ſupra vncias
decem

decem veneris fusæ, vel lattonis fusi: si tamen venus prius cum supra dicto balneo purgaretur, melius esset; aut si prius ab ea cum lixiuio, vel aceto distillato tinctura extraheretur.

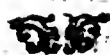
Modus deaurandi, vel argentandi lattonem, sine igne, & cum lucro.

CAPVT XVII.

SVbtilissimè pista libram vnam tartari vini albi, cui adde mediam libram salis communis albi, & misce simul in scutella vitreata; deinde habeas vnciam vnam cum dimidia aquæ fortis, & in ea solue ad leuem calorem vnciam mediam lunæ finę. Facta solutione, affunde guttatim dictam aquam supra dictos pulueres, & cum spatula lignea bene misce; postea ad leuem calorem aquam fortem

euapora; cum hoc autem puluere poteris cruces, numismata, vel similia ex lattone facta deargentare, dictum puluerem confricando super illa, deinde lixiuio abluendo, & panno fortiter tergendo. Lixiuium autem, in quo abluentur faciet quandam residentiam vnctuosam, quæ pariter bona erit ad argentandum, & sic nihil deperdetur.

Si autem volueris facere dictos pulueres ad inaurandum, solues in vncia vna cum dimidia aquæ regiæ vnciam mediam auri, vel saltem vnum quadrantem vnciæ; cætera verò facies, vt supra; est opus pulcherrimum, & vtile, quia cum mensura supradicta poteris inargentare, vel deaurare vltra mille numismata.

Quomodo fiat plumbum purgatum tanquam aurum.

CAPVT XVIII.

Ex crocco ferri, vel veneris extrahe cum aceto distillato, vel cum aliquo lixiuio tincturam, deinde funde plumbum purgatum ter, vel quater, aut quantum opus erit, & singulis vicibus sic fusum proijce in dictum lixiuiam, & plumbum intus, & extra colore aureo, & permanenter tingetur: vel poteris fundere plumbum, & super illud fusum proijce de dicta tinctura, mouendo virgula lignea materiam, vt omnia bene misceantur; aut sic facies, ignies intra carbones ardentes virgam ferream multoties, & singulis vicibus eam extingues in oliuarum oleum donec oleum multum de tinctura ferri secum attraxerit; postea fun-

de plumbum, & ſic fuſum proijce intra dictum oleum: hoc autem fundere, & proijcere intra oleum toties repete, quouſque dictum plumbum ſit benè colore aureo tinctum.

Hoc plumbum poteris in folia reducere, quo poteris deaurare, & ſic loco auri foliati inſeruiet; vel ex illo poteris pro libitu facere plura ornamenta.

Fit oleum plumbi, vel ſtanni, aut antimonij, quod multis operationibus chymicis inſeruiet, ac per illud ſquammæ, & ſcoriæ metallorum ad cupellam ingreſſum habebunt.

CAPVT XIX.

Recipe plumbum calcinatum, hoc eſt Biaccam, & bullies cum aceto in vaſe terreo; poſtea

acetum

acetum decanta, vel illud euapora, & in fundo vasis oleum plumbi remanebit. Poteris etiam illud sic facere. Solue plumbum, & super illud solutum pone sal commune decrepitatum, & cum ligno tandiù materiam misce, quòusque totum remaneat vna calx, quam à sale ablue, & postea bullies cum aceto, & cætera facies vt supra: si autem volueris oleum magis subtiliatum, illud poteris rectificare, filtrando, vel distillando.

Eodem verò pacto calcinare poteris stannum, ac regulum antimonij, & bullire cum aceto, & facere extractum, & reliqua vt supra.

Dicto autem plumbi oleo poteris vti, vt materiæ, quę in balneum cupellę non possunt ingredi, facillimè ingrediantur, & cum litero cupellentur. Accipe igitur squammas, vel scorias, aut materiam, quę in balneum cupellæ

 in-

ingressum non habent, eas pone in vase terreo, & ad ignem benè calefac, & guttatim super eas irrora, & affunde de dicto oleo, vt illo impinguantur; postea ad cupellam pone, & ingressum habebunt.

Ponitur quædam vtilis multiplicatio in aurum: explicatur etiam modus efficiendi oleum tartari.

CAPVT XX.

Accipe reguli antimonij partem vnam, & stanni puri quatuor partes, & funde simul, & commisce. Deinde pone in crucibulo frusta, seu particulas, vel limaturam ferri, quantum vis, & igne [illegible] fac, vt rubescat, tunc superpone de dicta mixtura ex regulo, & [illegible] ad medietatem ponderis ferri, & funde omnia

simul; statim verò post fusionem proijce in virgas, vt stannum in fumum abeat, & erit materia durissima.

Postea imple vnum crucibulum à sale petræ, & pone ad ignem, vt liquefiat; deinde pone dictas virgas intra ignem, vt calefiant, aduertendo ne fundantur, quas ab igne extrahe, & pone illas sic calefactas intra salnitrum fusum, & comburentur tanquam candelæ; hinc accipe scorias remanentes; illas aqua pluuiali ablue, & exsicca, ac exsiccatas pone ad cupellam cum balneo plumbi; si verò nolint balneum ingredi, illas prius calefactas supradicto oleo plumbi imbibe, & postea cupella; materiam autem cupellatam inquarta cum tribus partibus argenti, & pone ad aquam separationis, aurum fundum petet: argentum verò ex aqua forti recuperabis, vt moris est.

Quomodo fiat oleum tartari per deliquium.

Accipe optimum tartarum, eumque calcina in fornace; aut cum sale nitro fino, cum sale nitro autem calcinatur, miscendo vtriusque pulueres, & ad ignem accendendo salnitrum, & si prima vice non calcinabitur perfectè, iterum cum sale nitro calcina. Tartarum postea calcinatum solue cum aqua pluuiali, filtra, & congela euaporando aquam. Hoc autem soluere, filtrare, & congelare ter, aut quater repete, & habebis sal tartari, quod aerem sentiens, statim in oleum conuertetur. Vel tartarum benè calcinatum pone in loco humido, & cadet in oleum; & vt facilius in oleum vertatur; postquam aliqua pars erit in oleum versa, illam pone supra aliam partem, & sic facilius,

&

& abundantius in oleum decidet.

Si autem volueris perfectius oleum habere, oleum factum per deliquium bis, vel ter in parua retorta distillabis, & erit optimè subtiliatum.

Potest etiam fieri optimum tartari oleum vt sequitur. Accipe libram dimidiam optimi tartari calcinati, ac pone intra bocciam lungi colli, eique superpone vncias duas perfectissimi spiritus vini, ac bocciæ superpone aliam bocciam, vt orificium bocciæ superioris ingrediatur orificium bocciæ inferioris, & bocciarum iuncturas optimè sigilla; deinde pone bocciam, in qua est materia supra cineres moderatè calidos, & sic relinque per horas vigintiquatuor; postea depone bocciam superiorem, & leui distillatione distilla, & egredietur quædam insipida humiditas. Tunc iterum super-

funde

funde vncias duas spiritus vini, & fac omnia, vt supra; & sic toties repete, quò adusque illa media libra tartari calcinati peruenerit ad pondus vnius libræ, vel vnius libræ cum dimidia, sic autem habebis perfectissimum tartarum, & vt supra vertetur in oleum; immò si hunc tartarum sublimares, & pars sublimata solueretur cum spiritu vini, haberes menstruum satis bonum ad soluenda physicè metalla.

Sequuntur aliqua notanda circa sulphur philosophicum, & philosophorum dicta.

CAPVT XXI.

Dictum sulphur compositum ex terra, & anima auri infinita habet nomina, vt ex alibi dictis constat; quare breuitatis gratia nunc non repeto, quia ad veri-

veritatem operationis non conferunt.

Notandum igitur est primò. Dictum sulphur, quod diximus fieri ex terra, & anima auri, posse aliter, & sequenti modo fieri; videlicet separando animam auri à sua terra, deinde reuniendo, siue miscendo ipsam animam auri cum aqua mediæ substantiæ, & cum hac aqua mixta nutriendo terram auri prius calcinatam; & postea facta coagulatione, simul, sublimando in sulphur: quod sulphur deinde benè exsiccatur ad cinerum calorem, ita tamen, vt vnum ab altero non separetur; postea benè imbibitur oleo solis, obseruando tamen, quód semper maior pars sit de media substantia, quam de sole, vel quod sint partes æquales, vt alibi dictum est. Igitur cum oleo solis imbibe hoc sulphur, & exsicca; iterum imbibe, & exsicca, & hoc toties repete-

pete quousque eueniat rubeum, vt papauer syluestre, & vt rubbinus: tandem benè exsiccatum, solue totum in aquam cum menstruo vegetabili, vel animali, & simul distilla bis, vel ter; postea per leuem distillationem aquam menstrualem separa, reliquum, quod in modum aquæ crassæ, & pinguis remanebit, & erit aqua metallica pone ad lungam decoctionem, vt aqua fiat fixa terra, quam oleo solis incera, & cum illa fac proiectionem. Vel cum illa fac multiplicationem; in multiplicationibus autem non est amplius opus facere sulphur sublimatum, quia terra fixata, seu lapis coctus, & fixatus pro sulphure inseruit; & ita semper lapis vltima vice decoctus in quacunq; multiplicatione loco sulphuris ponitur. Multiplicatio autem fit nutriendo cum aqua composita, ex anima solis, & aqua mediæ

sub-

ſubſtantiæ ipſum lapidem coctum per partes coagulando, & nutriendo; deinde cum menſtruo ſoluendo, & coquendo, ac fixando, vt ſupra; & ſic in infinitum multiplicatio reiterari poteſt. Poſſet tamen ipſa multiplicatio fieri, ſoluendo ipſum lapidem coctum cum menſtruo; deinde miſcendo cum aqua compoſita ex anima ſolis, & aqua mediæ ſubſtantiæ, & ſimul diſtillando, & ſeparato menſtruo, decoquendo, & fixando.

Notandum ſecundo. Dictum ſulphur poſſe fieri ſeparando ab auro elementa diuiſim, & cum elemento aquę, in quo erit pars ſubtilior animæ nutriendo elementum terræ calcinatæ; & ſublimando ſimul; poſtea dictum ſulphur rubificando cum oleo ſolis: quod poſtea ſimul mercurio auri, & mediæ ſubſtantiæ nutries, decoques, tandem ſolues

cum

cum menstruo, & solues, & vt supra separata aqua menstruali, fixabis in terram, seu lapidem.

Notandum tertiò. Posse dictum sulphur fieri tali pacto: pone simul cum menstruo vncias tres mediæ substantiæ, & vncias duas auri philosophicè calcinati; deinde putrefacies in balneo vaporoso per quadraginta dies; & quandò benè omnia dissoluta erunt, separabis à terra auri omnia elementa mercurialia, quod tamen primò extrahetur, ad partem seruabis, sicut etiam, quod vltimò extrahetur; deinde calcinatæ terræ vnies primam partem extractam, & facta debita coagulatione, simul sublimabis, & sublimatum deijcies, pistabis in mortario vitreo cum pistillo pariter vitreo; & cum supradicta parte vltimò extracta illud rubificabis, per partes, & paulatim illud nutriendo, & singulis vici-

bus coagulando, & sufficienter exsiccando. Quo peracto, vno ex supradictis modis, debes illud miscere cum aqua composita ex media substantia, & anima auri; ita quód ex omnibus fiat vna aqua, quam vt supra per lungam decoctionem iterum in terram, seù lapidem, fixabis.

Notandum quartò. Posse fieri lapidem sequenti modo. Accipe dictum sulphur, ex terra, & anima auri factum, illud solue in oleum; vel aurum philosophicè calcinatum solue in oleum; deinde huius olei vnciam vnam, vel duas misce cum tribus vncijs aquæ mediæ substantiæ, & cum aqua menstruali vegetabili, vel animali distilla simul: postea separato menstruo, decoquo simul lungo tempore, vt fiat terra, seu lapis; quem oleo solis incerabis, & faciet bonam proiectionem: hunc lapidem poteris etiam multipli-

care, vt supradictum est.

Notandum quintò. Hac via etiam poteris procedere. Accipe mediam substantiam, eam pista, ac in vase apto imbibe cum oleo solis in menstruo vegetabili, vel animali soluto, & imbibitio hæc fiat per partes olei; postea extrahe menstruum, materiam exsicca, & sublima; deijce sublimatum, cum non sublimato contunde, misce, iterum nutries, & imbibes cum oleo solis, faciendo omnia, vt supra, & continua quousque materia fit fixa, nec amplius sublimari possit, ac sit rubicundissima: cum hac media substantia, & cum sole poteris etiam facere oleum fixum circulando simul vsquequò oleum fixum in fundo vasis remaneat. Istis autem duabus medicinis, quas in hoc notando posui, facere poteris proiectionem supra mercurium benè purgatum, vel simul decoquendo, & fixando. Hæc

Hæc autem omnia, quæ in hoc capite breuiter posui, habes prolixè explicata in libro, suis capitibus explicatis. Restat modò, vt aliqua obscura antiquorum philosophorum dicta clarè declaremus.

Dicunt primò. Nostrum argentum viuum continere in profundo sui ignem; & sulphur suum, hoc est, quando facta est aqua ex sulphure aureo, & media substantia; tunc illa aqua est mercurius siue argentum viuum philosophorum, & continet in profundo sui ignem, seù sulphur suum; quia aqua mediæ substantiæ in se habet, & in se occultat sulphur aureum, dum sunt hæc duo vnus tantùm mercurius.

Dicunt secundò. Fac occultum manifestum, & manifestum occultum. Id fit per decoctionem, dum aqua in terram fixatur; quia tunc semen masculinum, quod occul-

occultabatur in semine fœminino, hoc est ignis, seù mercurius solis, qui occultabatur in semine fæminino, seù in aqua mediæ substantiæ, per decoctionem dominatur, & operatur circa aquam mediæ substantiæ, ac eam coagulat, colorat, & figit; & sic, quod occultabatur, fit manifestum, dum fit coloris aurei; & manifestum fit occultum, dum mediæ substantiæ aqua, quæ erat coloris albi, & totam aquam compositam albificat, fit coloris aurei per decoctionem; & sic tinctura auri occulta, & quæ latebat in mercurio crudo, manifestatur, & albedo, quæ ante decoctionem erat manifesta, absconditur, quia argentum viuum crudum transit ab albedine in colorem citrinum, ac deinde in rubeum. Nam in compositione aquæ (quæ est materia proxima nostri lapidis) miscentur simul duo supradicta semina, nem-

pè

pè masculinum, & femininum, & quidem masculinum est calidum, & siccum: fæmininum verò est frigidum, & humidum: in principio autem dominantur humiditas, & frigiditas mercurij, siue seminis fæminini; & ex continua decoctione, semen masculinum, quod est mixtum per totum cum semine fæminino dominatur, & vincit humiditatem, & frigiditatem seminis fæminini; & secundum gradus huius alterationis seminis fæminini per suum sulphur fiunt diuersi colores metallici, inter quos præcipui sunt, nigredo, albedo, flauedo, & rubedo.

Dicunt tertiò. Fac ex corpore spiritum, & ex spiritu corpus; ita quòd corpus sit factum spiritus, & spiritus sit factus corpus. Duobus modis hoc intelligitur: vel quando ex sulphure, & ex media substantia fit vna aqua, in qua corpus

scili.

ſcilicet, ſulphur, & ſpiritus hoc eſt mediæ ſubſtantiæ aqua facta ſunt vna tantùm aqua; vel quando per decoctionem hæc aqua compoſita ex duplici mercuriali ſubſtantia verſa eſt in terram, ſeù in lapidem; tunc corpus eſt factum ſpiritus, & ſpiritus eſt factus corpus; quia ſimul in vnam materiam verſa ſunt. Et ſic volatile factum eſt fixum, ſcilicet, ſpiritus volatilis mediæ ſubſtantię fixatus eſt per mercurium, ſeù per oleum, ſeù ſulphur ſolis, quod natura ſua eſt fixum, factum tamen volatile per artem.

Dicunt quartò. Coniunge ignem cum aqua frigida, & hominem rubeum cum fæmina alba, & conuerte marem in fæminam, & poſtea fæminam in marem, ſiue in hominem rubeum. Vbi obſeruandum eſt, nomine ignis venire oleum ſulphuris aurei, ſeù ipſum aurum ad ſuam

primam

primam materiam, hoc est totum in oleum solutum; vel ipsum sulphur sublimatum: nomine verò aquæ frigidæ aquam mediæ substantiæ, quæ coniuncta decoquuntur, & in terram fixantur; ibi enim homo rubeus, hoc est, oleum solis coniungitur cum fœmina alba, scilicet, cum aqua mediæ substantiæ; & homo rubeus conuertitur in fœminam albam in principio, dum aurum miscetur cum aqua mediæ substantiæ, & ex istis duobus fit tantùm vna aqua, in qua prædominatur fœmina alba, & quia mercurius solis est per totum mixtus cum fœmina alba, & tota aqua est coloris albi, ideò mas dicitur conuersus in fœminam: sed postea per lungam decoctionem fœmina alba vertitur in hominem rubeum, quia tandem mercurius solis prædominando, vertit in suam naturam, suumque colorem, coagulando,

tingendo, rubefaciendo, & fixando ipsam mediæ substantiæ aquam.

Dicunt quintò. Lapidem fieri ex vno, & ex duobus; scilicet fit ex vno, quia fit ex vno mercurio, seù ex vna aqua composita, ex duabus substantijs mercurialibus, nempè ex mercurio solis, & ex mercurio mediæ substantiæ, quæ sunt per mixtionem vnus tantùm mercurius philosophorum; & sunt duo, quia ex duabus substantijs mercurialibus mercurius philosophorum est compositus.

Dicunt sextò. Fac terræ tuæ alas, vt volare possit: hoc fit, quando elemento terræ auri, iam tamen calcinatæ, reunitur ipsius anima, & exsiccatis, seù benè coagulatis istis alis, simul omnia in sulphur naturæ, & perfectissimum sublimantur.

Dicunt septimò. In multiplicatio-

cationibus, quod est superius fac inferius, quod manifestum fac occultum, quod est palpabile impalpabile, quod visibile inuisibile: & rursus, quod est inferius fac superius, quod est occultum fac manifestum, quod impalpabile palpabile, & quod inuisibile visibile. Hæc omnia facilè explicantur: iam dictum est, quòd quando ponitur aqua composita ex aqua solis, & ex aqua mediæ substantiæ ad coquendum, quod superius stat pro aqua mediæ substantiæ, & inferius pro aqua, seù oleo solis, quod est inferius, & intra aquam medię substantiæ absconditum; & quod tunc inferius sit superius, & superius fit inferius, quod per decoctionem aqua mediæ substantię coloratur colore aureo, coagulatur, & in terram fixatur: & è contra, oleum solis, quod erat inferius fit superius, & colore rubro, & in fixi-

tate terræ apparet: in multiplicationibus autem hoc superius, nempè hæc terra fixata, quæ est illud superius manifestum palpabile, & visibile, (cum in colore aureo videatur, & tangi possit, quia est corpus) dum miscetur in debita proportione cum aqua composita ex aqua mediæ substantiæ, anima auri, & omnia vna aqua fiunt; tunc iterum superius factum est inferius, manifestum occultum, palpabile impalpabile, & visibile inuisibile: sed dum aqua per decoctionem in terram fixatur iterum inferius fit superius, occultum manifestum, impalpabile palpabile, & inuisibile visibile, & sic cum hac vicissitudine operando, lapis potest in quantitate, & in virtute in infinitum multiplicari. Hac enim ratione fixum fit volatile, & volatile fixum, vt ex dictis constat. Dum autem aqua composita ex

sul-

sulphure, & media substantia vnitur lapidi cocto, tunc leo leonem comedit; nam sulphur, seù lapis coctus est leo, & aqua composita est etiam leo, & isti duo leones ad inuicem se se comedunt; & in principio leo, qui est aqua composita comedit leonem, seù lapidem coctum, qui tamen leo, seù lapis coctus postea comedit, & per decoctionem deuorat illam aquam compositam, siue illum leonem, à quo in principio deuoratus fuit; & sic lapis coctus vocatur draco omnia deuorans.

Dicunt octauo. Spiritus non vnitur corpori, nisi corpus sit ad suam materiam primam redactum, & spirituale factum. Hoc in loco nomine spiritus venit aqua mediæ substantiæ, quæ dicitur spiritus, quia est mercurius sua natura volatilis; hic autem mercurius non potest perfectè vniri, ac misceri corpori solis, nisi ipsum

aurum reducatur etiam ad naturam mercurialem, seu in oleum, quod oleum dicitur corpus factum spirituale, quia est deductum ad naturam spiritus, seu mercurij: est istud oleum sua natura fixum, quamuis per artem sit factum spirituale: vnde quando spiritus volatilis mediæ substantiæ huic mercurio solis, siue auri miscetur, & vnitur; tunc dicitur vniri suo corpori ad primam suam materiam redacto.

Aduerte primò, mensura erit, quod quando pones tuam materiam ad coquendum, sint tres partes aquæ mediæ substantiæ, & pars vna, vel ad summum duæ aquæ mercurij solaris. Immò aliqui dicunt, quòd in aqua medię substantiæ ponatur sulphur aureum, vel aurum optimè calcinatum, & relinquatur ad leuissimum calorem; quia aqua mediæ substantiæ tantum de auro soluet,

quan-

quanto indiget; deinde tota materia aquea decantetur, & separetur ab auro non soluto, & aqua composita ponatur ad coquendum, vt in terram fixam conuertatur: hac aqua ita composita vti etiam poteris ad multiplicationes efficiendas.

Aduerte 2., Poteris sic procedere, habito sulphure aureo, illud nutries cum vna parte aquæ mediæ substantiæ, ita quod sint duæ partes sulphuris, & pars vna aquæ mediæ substantiæ, & benè ad leuem calorem coagulabis; ita tamen, vt vnum ab altero non separetur: postea iterum nutries cum alia parte aquæ mediæ substantiæ, & facies vt supra; & sic continuabis, quòusque sint in totum tres partes aquæ mediæ substantiæ, & pars vna, vel duæ auri; tunc ad calorem leuem hanc materiam benè exsiccabis per aliquot dies: postea materiam exsiccatam solues cum

menſtruo vegetabili, vel animali in aquam: & ſeparato menſtruo, hanc aquam compoſitam per lungam decoctionem vertes in terram fixam; quam oleo ſolis tinges, & incerabis; ac denique proiectionem facies; vel multiplicabis, vt ſupra dictum eſt. Vel ſi malueris, poteris prius vertere aurum, ſeu ſulphur aureum in aquam cum menſtruo; ſic etiam ſeparatim mediam ſubſtantiam; deinde menſura ſupradicta ſeruata, ambas aquas miſcere; ac ſimul per collum retortum, aut per retortam humilem, ſiue inclinatam, cum ipſo menſtruo ter diſtillare. Tandem ſeparato menſtruo, ponere aquam compoſitam ad lungam decoctionem, vt in terram fixam conuertatur: quam poſtea oleo ſolis incerabis, & proiectionem facies, vel multiplicabis. Iam vides totum magiſterium conſiſtere in hoc, quod in debita proportione

misceantur simul aurum, & media substantia, ac reducantur hæc duo in vnam aquam; quæ aqua postea, separato menstruo, per lungam decoctionem in terram rubicundissimam, & fixam reducatur.

Aduerte 3., A Philosophis dici, quod leo leonem comedat; & quod leo, seù draco caudam suam deuoret. Hoc autem sic intelligitur: sulphur vocatur leo, & mercurius mediç substantiæ etiam leo vocatur: in principio leo, hoc est, aqua mediæ substantiæ comedit leonem, nempè sulphur aureum; & in fine per decoctionem leo, seù sulphur aureum comedit, & deuorat leonem, seù aquam mediæ substantiæ, eam fixando: quod etiam verificatur; dum in multiplicationibus, terra fixata deuoratur ab aqua composita; & tandem aqua composita deuoratur à terra fixata, & in terram vertitur. Leo

postea deuorat caudam suam, dum terra fixata, seù lapis inceratur. Hoc autem oleum vocatur cauda leonis, quia si separentur ab auro elementa diuisim, quòd vltimò separatur est elementum ignis, seù hoc oleum, & ideò vocatur cauda, quia cauda vltima pars est animalis.

Aduerte 4, E prima parte cap. 9. & 10., in quibus tractatur de modo componendi quartam, & vltimam medicinam omnium perfectissimam: fac sulphur ex elemento terræ auri, & ipsius anima, illud subl ma; & magis deinde illud cum oleo, seù anima solis rubifica: postea fac malgama ex tribus partibus mercurij vulgi optimè purgati, & parte vna auri vulgariter benè aperti, & calcinati; postea misce omnia simul cum parte vna dicti sulphuris, & benè in mortario vitreo contunde, & hanc materiam pone ad coquendum supra

cine-

cineres ad lumen lucernæ, & fiet puluis rubicundissimus.

Hanc materiam optimè pulueriza, & per partes imbibe cum menstruo vegetabili, vel animali, in quo sit anima solis soluta, ac digere, & postea distilla menstruum, & materiam sublima: sublimatum depone, & misce cum non sublimato, iterumque imbibe cum menstruo, in quo est anima solis, & fac, vt supra: has verò operationes toties reitera, quousque amplius non sublimet, tunc pone materiam in vitro, sigilla hermeticè, & in attanore decoque per quadraginta dies; postea hanc materiam coctam pista, & solue cum menstruo vegetabili, vel animali, & separato menstruo, coagula, & fige: & hoc soluere, coagulare, & figere ad minus ter repete, & finita tertia repetitione, sublima; & si quid sublimabitur, depone cum non

ſublimato, ac iterum ſolue, coagula, & ſige, quòuſque nihil ſublimetur. Tunc habes lapidem perfectum, & medicinam completam; quæ ſolummodo inceratione indiget, & poteſt in infinitum multiplicari, vt ſuo loco dictum eſt.

Iam ergo ex omnibus, quæ huc uſque diximus habes, benè miſcenda eſſe mediam ſubſtantiam, & ſulphur aureum, ita vt ex illis fiat vna aqua, quæ aqua conuertatur in terram per lungam decoctionem; quæ terra poſtea inceretur ad faciendam proiectionem; vel ante incerationem multiplicetur ad tuum libitum: quia verò diuerſis modis, poſſunt media ſubſtantia, & ſulphur auri miſceri, hinc videtur, philoſophos inter ſe differre; & tamen inter ſe non diſcrepant, quia ſiue hæc mixta, & compoſita aqua ex aqua mediæ ſubſtantiæ, & ex aqua ſulphuris

auri fiat hoc, vel illo modo parùm refert dummodo benè fiat: in hoc ſenſu enim dicitur, quod natura ſit vna, ars vna, & medicina vna.

Aduerte 5., Quando feciſti ſulphur ex elemento terræ auri, & ex ipſius anima, ac illud ſublimaſti, tunc vocatur leo rubeus; quando veró illud magis rubificas, nutriendo ipſum cum anima, ſiue oleo auri; tunc iſta anima auri vocatur leo viridis, & ſic leo rubeus nutritur leone viridi: dicitur autem leo viridis, quamuis dicta anima ſit rubra, quia adhuc non eſt cocta, & ſic tanquam fructus immaturus, vocatur leo viridis: nam fructus immaturi virides eſſe ſolent.

Aduerte 6. Ex iſto ſulphure ſic rubificato, & in tinctura aurea aucto, fit optimum aurum potabile, eo modo, quem in capite de auro potabili dictum eſt.

Aduerte 7. Initium noſtri magni

gni lapidis est sulphur naturæ sublimatum; quod fit ex elemento terræ auri, quæ terra calcinatur, & cum menstruo soluitur, & exsiccatur, vt in hac secunda parte dicitur; postea ei per partes vnitur ipsius anima, & tandem in sulphur sublimatur. Deindè rubificatur magis cum anima auri, vel cum oleo solis, & benè exsiccatur. Postea accipe aquam mediæ substantiæ mixtam cum anima solis; & cum istis nutries per partes dictum sulphur iuxta sua pondera, & decoque. Hinc cum menstruo, in quo sit anima, seu oleum solis, magis rubifica; deindè separato menstruo, decoque, & exsicca; hinc materiam exsiccatam solue cum menstruo; & omnia fient vna aqua: tunc per leuem distillationem separa totum menstruum, & aquam metallicam pone in vitro, hermeticè sigilla; & in furno triplicis munitionis coque, & fixa,

vt aqua fiat terra rubicundissima, & vocatur lapis prima vice coctus.

Hunc lapidem iterum debes fermentare, & bis multiplicare, vt magnæ proiectionis euadat. In istis autem multiplicationibus non est amplius opus facere sulphur sublimatum, quia iam habes lapidem prima vice coctum; quem debes puluerizare, ac iterum fermentare, & nutrire per partes cum aqua, composita ex aqua mediæ substantiæ, & ex anima solis, & exsiccare, & rubefacere cum anima, siue oleo solis, & benè exsiccare: deinde cum menstruo soluere; postca separato menstruo, aquam metallicam, vt supra in furno triplicis munitionis decoques, & in lapidem fixabis. Quem lapidem adhuc vna vice ad minus multiplicabis, faciendo omnia vt modo dictum est. Si autem volueris, poteris pluries, & in infinitum.

tum multiplicare. Aduerte, quód si antequam separes menstruum, bis, vel ter, omnia simul distillabis per collum retortum; & deinde separato menstruo, pones ad coquendum, & fixandum in furno triplicis munitionis, lapis eueniét maioris proiectionis, quia ipsius materia magis erit subtiliata. Antequam veró fiat proiectio, debet lapis incerari.

Aduerte 8., Multos sic efficere sulphur sublimatum: ponunt simul duas, vel tres partes mediæ substantiæ, & partem vnam, vel duas auri philosophicè calcinati, ad putrefaciendum cum menstruo per quadraginta dies. Deinde separant omnia elementa simul, excepto elemento terræ, quod elementum terræ calcinant, & præparant, vt supra dictum est: postea cum elemento subtiliori nutriunt per partes elementum terræ, vt sublimari possit, & sublimant;

quod

quod sulphur deinde rubificant, cum alijs partibus elementi separati ab elemento terræ, & decoquunt: postea puluerizant, & nutriunt per partes dictum sulphur, cum aqua composita ex aqua mediæ substantiæ, & anima solis, & faciunt omnia, vt supra, & multiplicetur vt supra. Tandem incceretur, & cum illo fiat proiectio.

Aduerte 9., Animam, seu tincturam auri vocari communiter oleum incombustibile, seu aquam permanentẽ, quæ tamen permanẽs non erit, quousque iterum vniatur elemento suæ terræ, quod elementum terræ vocatur sal permanens.

Aduerte 10., Debet primò fieri sulphur sublimatum ex anima auri, & ipsius terra calcinata, & purgata. Deinde hoc sulphur nutries per partes cum mercurio ex media substantia extracto: has verò nutritiones reiterabis vsque

ad proportionem mensuræ, & ponderum. Singulis vicibus decoques vsque ad perfectam coagulationem. Dictas verò nutritiones poteris etiam facere cum mercurio, anima, vel oleo solis animato. Finitis nutritionibus, fermentabis, & rubificabis cum anima solis totam materiam, & decoques, vt omnia fiant puluis rubicundus, vel materia puluerizabilis: & tunc dictos pulueres solues cum menstruo in aquam, & separato menstruo, pone in vitro dictam aquam ex mercurio, & sole compositam, & vitrum hermeticè sigillatum pone in vase triplicis munitionis, & decoque, vsquequò dicta aqua versa sit in sal perfectum philosophorum, seu in terram. Quam poteris oleo solis incerare, & deinde facere proiectionem. Quando autem fecisti hanc aquam, & ex sulphure solis, & ex mercurio mediæ sub-

stan-

ſtantiæ; tunc coniunxiſti in matrimonium, hoc eſt, indiſſolubiliter Regem, & Reginam, hominem rubeum, & fœminam albam, aurum, & lunam, ſiue mercurium mediæ ſubſtantiæ. Sed quia lapis debet ad minus ter repeti, vt bonam, & amplam proiectionem faciat; ideò ad lapidis multiplicationem ſic procedes.

In multiplicationibus non eſt amplius opus, vt ſulphur ſublimatum facias, quia iam habes lapidem vna vice decoctum, qui loco ſulphuris inſeruiet. Igitur accipe hunc lapidem, & antequam illum inceres, eum puluerizabis, & nutries cum mercurio medię ſubſtantiæ, vt ſupradiximus de nutritione ſulphuris ſublimati, & facies reliqua omnia, quæ de ſulphure nutrito diximus vſque ad perfectam fixationem, & quod aqua metallica ſit in terram fixam redacta. Idem, faciendo omnia tali pacto,

tertiò

tertiò repetes: & quando cum menſtruo reduxiſti omnia in aquã, ter omnia per collum retortum diſtillabis, & lapis maioris virtutis eueniet. Antequam verò proiectionem facias, tuum lapidem incerabis. Hoc autem modo poteris ipſum lapidem quoties volueris, & in infinitum multiplicare.

Aduerte 11. Per alios ſic abſolutè eſſe operandum. Ab auro vulgariter, & philoſophicè calcinato ſeparabis elementa, calcinabis elementum terræ, ac purgabis, eique exſiccato vnies ipſius animam per partes, & ſublimabis in ſulphur, quod vocatur Rex, & Sponſus: huic Sponſo vnienda eſt in matrimonium ipſius Sponſa, ſiue Regina, quæ vocatur candidus Cignus: igitur igneus mas, ſiue Rex nutriri debet per partes cum candido cigno, nempè cum mercurio ex media ſubſtantia extracto, ſiue ipſius aqua: facta nutritione

ne in conuenienti pondere, ità quòd sint partes æquales Regis, & Reginæ, vel pars vna Regis, & partes tres Reginæ, benè simul decoques: facta decoctione, cum menstruo omnia solues, ac simul bis, vel ter per collum retortum distillabis: cum autem omnia sic in aquam redacta sunt; tunc indissolubile matrimonium inter Regem, & Reginam factum est: nunc, separato menstruo, pones reliqua in vitro, sigilla hermeticè, & decoque, vt aqua fiat terra. Postea fiunt cętera, vt supra dictum est.

Aduerte 12., Anima auri vocatur aqua permanens, quæ tamen permanens non erit, quòusque sit vnita elemento terræ, quod terreum elementum vocatur sal permanens.

De

De lapidis compositione.

CAPVT XXII.

Corpus est terra, triplici mercurij, sulphuris, & salis substantia ditata. Primus liquor, qui per distillationem eggreditur, dicitur mercurius. Alter liquor, qui postea eggreditur, est oleum pingue, & vocatur sulphur. Tertius autem liquor, qui in cinere remanet, & est vnctuosus, nec à cineribus per artificium chymicum separatur, sed in ipsis cineribus solutis subsistit, vocatur sal auri; hinc philosophi dixerunt, tria hæc esse spiritum, animam, & corpus, quia existimabant spiritum esse mercurium, oleum esse animam, sal verò esse corpus. Quàmuis enim concedatur, omnia ex quatuor elementis radicitus componi; & in quolibet corpore qua-

quatuor elementa delitescere; attamen chymicus non debet corpus in hæc quatuor elementa resoluere, id enim, vel est impossibile, vel huic arti inutile; quapropter chymici quodlibet corpus in hæc tria principia resoluere contenti sunt: cum autem quodlibet corpus in hæc tria principia resolubile sit, ideò fatendum est, ex illis componi: nam vnum quodque resoluitur in ea, ex quibus componitur.

Tota verò natura inferior in tres diuiditur partes principales, scilicet, in vegetabilem, animalem, & mineralem, & omnia illarum corpora in dicta tria principia resolubilia existunt. Quia verò in omnibus istis, tam vegetabilibus, quàm animalibus, & minerabilibus quidam consimilis spiritus vegetabilis inuenitur, & omnia in dicta tria principia resoluuntur; idcircò philosophi dixerunt,

xerunt, materiam ipsorum lapidis in omnibus rebus inueniri; quia in omnibus corporibus mercurius, sulphur, & sal inueniuntur: cæterum quodlibet corpus suum habet semen, in quo virtus eius multiplicatiua reperitur: nam arbor crescit ex semine, & semen est arboris initium, & cum quodlibet indiuiduum suę specie conseruationem præcipuè intendat; ideò semen est finis arboris, quia in quolibet grano, seu semine arboris, iterum abscondita est arbor alia. Cum autem etiam mineralibus suum Deus infuderit semen, idcircò etiam multiplicabilia esse negari non debet. Sed vt pro nunc theoricis supersedeamus.

Sciendum est, duobus modis nos procedere posse ad lapidis philosophici effectionem, vel pro sanitate hominum tuenda, vel pro transmutatione metallorum facienda. Totum autem secretum,

siue arcanum consistit in hoc, si operetur ad sanitatem tuendam, vt solis pinguedo, seu sanguis, (hoc est oleum) siue tinctura, & lunariæ Ros, (hoc est, quinta essentia vegetabilis ex vino optimo facta) in vnum corpus coniungantur, & per debitam circulationem fiat perfectum aurum potabile. Huius autem lapidis philosophici ad hominum sanitatem tuendam pater est sol, scilicet, aurum, mater verò est luna, scilicet, quinta essentia ex vino extracta, & est menstruum vegetabile perfectum.

Vt verò fiat lapis ad proiectionem faciendam, requiritur, vt sanguini solis addatur media substantia mercurij vulgi, & cum menstruo vegetabili, vel animali, aut cum menstruo vegetabili animato cum sale vrinæ, & simul omnia putrefiant, & seruetur modus, vt in libro dicitur.

Sicut igitur ex duobus solis, &

lunæ fontibus oritur spiritus naturalis, & vitalis, per quem, vt per mediatorem, omnis proprietas propagatur in inferiora corpora, scilicet, in herbas, animalia, lapides, & metalla; eò quòd dictus spiritus permeet cuncta entia corporalia; nec quidquam corporeum in mundo sublunari reperiri queat, quod huius spiritus scintilla careat, vel carere possit. Itá pariter ex sole metallorum, nempé ex auro, & ex luna vegetabili, seù ex nostra luna vegetabili, siue quinta essentia, tanquam ex duobus fontibus, educitur quidam spiritus, qui est spiritus vitalis, & animalis confortatiuus, & restauratiuus. Cum additione verò mediæ substantiæ, fit etiam lapis omnium imperfectorum metallorum transmutatiuus in metalla perfecta.

Aduertendum ne confunderis, quando fit lapis ad transmutanda me-

metalla, aquam mediæ substantiæ vocari à pluribus matrem, vxorem, & semen fæmininum: solem verò, seú illius sanguinem, dici, patrem, sponsum, & semen masculinum.

Fit lapis philosophorum iuxta præcepta Fratris Basilij Valentini.

CAPVT XXIII.

1 HAbeas aurum ter per antimonium purgatum, nam per antimonium non solum purgatur, sed etiam tinctura antimonij magis ipse auri color augetur, & perficitur. Habeas etiam mercurium optimè purgatum: ex illis autem duobus philosophorum lapis componitur.

2. Accipe de auro benè calcinato, quantum vis, illud misce cum mercurio purgato in maiori

quantitate, & ſimul fac tranſire; primùm per pannum, deinde per corium; manibus comprimendo.

3. Poſtea per artificium ſepara tantam quantitatem de puro mercurio, vt tantùm tres partes puri mercurij cum mercurio auri remaneant.

4. Hanc materiam pone ad coquendum, vt leui igne, vel calore luminis pulueteſcat, vel vt ſimul coagulentur.

5. Materiam coagulatam ſublima in terram foliatam; nam terræ tuæ, ſeù terræ auri alas feciſti, quibus volare, & ſublimari poteſt.

6. Terram hanc foliatam potes ad tuum velle multiplicare; ſit V.G. illius pondus duarum vnciarum; iſtis duabus vncijs vnies ſimul in mortario vitreo cum piſtillo vitreo vnciam vnam dicti mercurij cum quarta parte auri animati, vt

ſupra;

ſupra; ac ſimul decoquendo calore leui coagulabis, & vt ſupra ſublimabis; vel antequam ſublimes, facta coagulatione, iterum nutries cum mercurio auro animato, vt ſupra; ac denuò coagulabis, ac tandem ſublimabis; & ſi totum in terram foliatam non ſublimabitur, deijcies ſublimatum, & contundes cum non ſublimato; & ſi opus erit addes portionem aliquam de mercurio, vt ſupra, cum quarta parte auri animato, & leui calore coagulabis, ac tandem ſublimabis. Terra foliata eſt leo rubeus, mercurius verò ſole animatus, quo leo rubeus nutritur, & augetur eſt leo viridis.

7. Nunc terram hanc foliatam conteres, ac nutries cum oleo ſolis in ſuo menſtruo ſoluto, & decoques; hæc autem nutritio fiat apponendo partem poſt partem dicti olei ſolaris, & ſingulis vicibus decoquendo, & per balneum leue

menstruum vegetabile, vel animale separando.

8. Terminata hac rubificatione dictæ terræ foliatæ, seù dicti sulphuris, nam terra foliata sulphur etiam vocatur; leui calore materia exficcabitur; deinde beneficio menstrui vegetabilis, vel animalis in aquam soluetur; & absoluta dissolutione, sic cum menstruo distillabitur, ad minus ter, vt magis materia subtilietur. Distillatione facta, separabis per balneum leue menstruum vegetabile, vel animale, aquam verò metallicam, ex auro, & mercurio sic factam pone in paruo vitro, quòd sigillatum hermeticè repones intra vas athanoris, & leui, ac æquali calore decoques, vsque ad perfectam fixationem. Materia autem decocta, & fixata dicitur sal philosophorum, & lapis philosophorum, de quo si vis facere proiectionem, debes prius illum oleo ☉is incerare.

9.

9. Iam vides totum artificium consistere in hoc, vt ex terra, scilicet, & auro, & mercurio simul coniunctis fiat aqua; ac deinde aqua iterum in terram, seu in sal philosophicum per longam decoctionem vertatur.

10. Antequam tamen hunc lapidem inceres, & de illo proiectionem facias, illum debes ad minus ter multiplicare, (quamuis eadem methodo seruata in infinitum multiplicari possit,) vt sequitur. Accipe igitur sex vncias mercurij purgati, & vnciam vnam solis animati, cui vnies vnciam vnam huius salis philosophici, benè simul miscendo in mortario vitreo; deinde pone in vitro ad coquendum, & breui tempore fiet puluis, (nunc autem imposterum opus non est facere terram foliatam,) quem puluerem solue cum menstruo vegetabili, aut animali; & facta solutione omnia ter simul cum

menstruo distilla; postea leui balneo menstruum vegetabile, vel animale separa; hinc aquam metallicam pone ad fixandum, vt supra; & sic apponendo semper aliquam partem de vltima medicina, poteris, vt supra tuum lapidem in infinitum multiplicare: & vt vides, multiplicatio est primæ operationis reiteratio; attamen breui tempore absoluitur. Antequam verò ex illo proiectionem facias, eum oleo solis incerabis. In istis autem multiplicationibus; & nutritionibus, leo viridis, hoc est, mercurius sole animatus, comedit leonem rubeum, scilicet, lapidem, seù sal philosophorum; deinde postea leo rubeus comedit, & deuorat leonem viridem, dum per decoctionem secum fixat in lapidem, siue in philosophorum sal ipsum leonem viridem. Dum autem lapis oleo solis inceratur, tunc dicitur, quòd leo deuorat

cau-

caudam suam; nam oleum solis ipsius lapidis cauda vocatur. Vel sic operaberis.

1. Habeas vncias sex aquæ mediæ substantiæ; & in eis solue vncias duas auri optimè calcinati, sed apponendo partem, post partem de auro, & non totum simul, & solutio fiat supra cineres calidos, vel ad balneum vaporosum, ore vasis vitrei benè obturato. Vel priùs cum menstruo vegetabili, aut animali solue dictas vncias auri, quas physicè solutas misce cum dicta aqua mercuriali; & ter simul distilla: postea pone in vitro, sigilla hermeticè, & decoque vsque ad fixationem. Deinde oleo solis incera, & fac proiectionem. Vel ante incerationem, lapidem multiplica, quantùm vis, nam potest in infinitum multiplicari. Multiplicatio autem fit, accipiendo dictas aquas mercuriales ex auro, & ex media substantia, ac eis ap-

ponendo partem aliquam de lapide cocto, V. G. vncias duas; distillando simul, postea, vt supra, fixando; & sic semper apponendo debitam portionem de vltimo lapide cocto, fiet multiplicatio in infinitum. Antequam verò proiectionem facias, debes tuum lapidem incerare, vt habeat magnam tincturam, & facilè tanquam cera fluat.

2. Aut sic procedas. Accipe vncias duas mediæ substantiæ, eas benè macina, & pone in vitro apto ad sublimandum; deinde imbibe cum aliqua parua parte olei solaris, & per aliquot horas leuissimo calore decoque, nempè per quatuor, vel sex horas; postea sublima; sublimatum depone, & misce cum non sublimato; simul in mortario vitreo contunde: pone in vitro, iterum cum oleo solis imbibe;& fac, vt supra: hoc autem toties reitera, donec illę duę vnciæ

mediæ ſubſtantiæ ſecum vnierint vnciam vnam oleij ſolis; ac toties ſublima, donec amplius ſublimari non poſſit, ſemper reponendo ſublimatum cum non ſublimato, ac ſimul contundendo. Si autem cum oleo ſolis eſſet de menſtruo vegetabili, vel animali; antequam ſublimes euaporabis leui calore ipſum menſtruum. Quando poſteà non poterit amplius ſublimari, ſed manebit materia in fundo vaſis fixa, tunc illam oleo ſolis incerabis, & cum ipſa proiectionem facies.

3. Hoc eodem modo, poteris ſal ſaturni oleo ſolis imbibere, & facere omnia, quæ feciſti cum media ſubſtantia: nam faciet etiam bonam proiectionem.

4. Vel ſic incedes. Fac oleum fixum, miſcendo oleum ſolis, & oleum mercurij in debita proportione, V. G. partes æquales, & ſimul cum menſtruo circula per

viginti dies, vel plus; & habebis oleum fixum; cuius vnam vnciam misce cum vncijs sexaginta mercurij benè purgati; agita vitrum, vt perfectè misceantur; decoque supra cineres leues per viginti dies: postea funde cum balneo auri, vel cupella cum abundantia plumbi, vt habes in libris.

De menstruo animali, & vegetabili.

CAPVT XXIV.

IN primis fit spiritus, siue sal vrinæ humanæ. Recipe vrinę puerorum duodecim annorum, & infra natorum vinum bibentium, quantum vis, scilicet, viginti, aut triginta, aut quadraginta mensuras; eaque putrefiat in cucurbitis probè munitis in fimo equino per mensem philosophicum, scilicet, per quadraginta dies. Termina-

minato putrefactionis tempore, vrina distilletur ex arena per alembiccum in receptaculum satis capax, donec omnis humiditas satis ablata fuerit. Distillatum porrò tertiò à capite mortuo vrinæ rectificetur, vt exindè spiritus iustè eleuari queat. Ex phiola igitur prolixioris colli cum suo alembicco, & recipiente iuncturis vndique benè munitis; ac per spongiam oleo oliuarum parcè imbibitam, & leuiter expressam in colli orificio flaminantem, per feruens balneum distillatio instituatur.

Eleuabitur sic spiritus vrinæ instar crystalli, ac alembici spondilij ædhæret, nulla aquea humiditate concomitante, sed solo spiritu volatili prodeunte. Hæc verò distillatio ad completam totam eleuationem continuanda est. Fęce post spiritum in phiola residu abijciantur: quod verò supera sublimatione prodijt, cum aqua

plu-

pluuiali distillata soluitur, & colligitur in alembico, similique modo ex phiola, vt prius, per spongiam oleaginosam distillatur, idque sexies repetitur, semper recentem aquam distillatam capiendo. Hic denique ad summam puritatem deductus spiritus vrine, in phiolam reconditus, & vase hermeticè sigillato, per quindecim dies lento calore balnei roridi digeritur, donec totus in liquorem limpidum resolutus fuerit. Huic postea additur æquale pondus spiritus, vel alcholis vini, ex vino ipso facti, & correcti, qui ambo in frigidissimum locum positi, elapsa hora vna, atque altera, in albissimum salem coagulantur. Qui sal denuò per lentum calorem balnei vaporosi in phiola hermeticè sigillata, spatio viginti, aut triginta dierum, in liquorem conuertitur, deinceps diligenter conseruandum.

Alcohol

Alcohol autem vini, siue spiritus vini sic alcoholizatur, & fortificatur. Recipe vinum generosum, quale est Hyspanicum, vel simile, quod aliquandiù in fimo equino, vel in eius vicario balneo mariæ digere per quatuordecim dies. Postea per phiolam primum spiritum distilla, qui sit sine phlegmate, eumdemque aliquoties per eamdem phiolam rectifica, donec ad summam tenuitatem peruenerit. Huius spiritus vini libras duas, cum recentis vini eiusdem conditionis libris sex, & per phiolam denuò eamdem quantitatem librarum, nempè duarum non plus, nec minus, distillando prolice; & ità deinde eandem quantitatem librarum nempè duarum cum recenti vino homogeneo septies, & octies semper de nouo addita, & toties distillata libra secunda alcoholis fortissimi reseruatio. Hunc spiritum hermeticè clausum custo-

dies, est enim subtilissimus, ac penetrantissimus.

Nunc autem explicandum est, quomodo per hunc fontem vniuersalis menstrui, seu per hunc spiritum vniuersalem, siue per hunc philosophorum mercurium reducatur aurum in suam primam materiam, hoc est, quomodo physicè soluatur. Accipe aurum calcinatum per aquam regis, & benè purgatum, nec amplius fulminare possit; vel quòd facilius, & tutius erit, calcina aurum cum mercurio; deinde hanc calcem per reuerberationem extremam in summam brunitatem reducito. Deinde calx ista soluatur cum menstruo prius quoque ex spiritu vrinæ, & spiritu vini completè perfecto. Solutio autem hæc fiat in lento calore; rubescet verò tanquam fungus solutus. Hanc solutionem deinceps digere in balneo in vase hermeticè clauso per

men-

mensem. A fæcibus tandem solutionem separa;& postea à solutione lentissimi balnei calore abstrahe spiritum soluentem, quem benè sigillatum asseruabis, poterit enim ad eosdem vsus perpetuò inseruire. Sol autem manebit in forma olei rubicundissimi, suauem odorem de se spargentis,& in quolibet liquore solubilis: quod oleum ab aliquibus aurum potabile, vel illius supplementum vocatur; attamen non est verum aurum potabile,quod certè cum solo menstruo vegetabili fieri debet, & cum eo circulari, vt alibi diximus.

Porrò oleum auri exaltatur, seù purius redditur, quando nimirum, spiritu solari à suo corpore separato, sola tinctura, in qua potentissima vis dumtaxat residet, per distillationem eleuatur. Solutionem itaque auri non per balneum distillamus, sed per arenas, vase humili, hoc est benè incli-

inclinato, & igne aliquantulum fortiori. Sic nimirum post primam partem menstrui, cum reliqua eius parte ipsa solis tinctura per alembicum transit, instar sanguinis, relinquendo post se in fundo vasis terram nigram, aridam, spongiosam, & leuem. Ipsum autem menstruum, quod cum tinctura auri prodijt, in balneo saltem tepido per alembicum separatur. Hoc tamen, vt dixi, non est verum, & perfectum aurum potabile philosophicum.

Vt igitur fiat perfectum aurum potabile, fac menstruum vniuersale ex spiritu vini, cum suo sale, & sulphure, vt alibi diximus, & vocatur pars mercurialis magni sapientum magisterij; habet enim vires resoluendi mineralia physicè, aurumque viuificat, ac habile, & efficax illud ad operandum reddit, vt postea ex illo non solùm aurum potabile

fiat;

fiat; sed etiam, vt cum additione mediæ substantiæ mercurij vulgi, philosophorum lapis efficiatur.

Primò igitur accipe calcem auri, quantum vis, & huius menstrui vniuersalis, seu mercurij philosophici totidem vncias; coniunge in cucurbita, & ex balneo, iuncturis probè clausis, & lutatis, lentissimè distilla, ac reaffuso menstruo, semel, atque iterum eandem distillationem repete. Tandem adhibito nouo menstruo ex balneo sicco per retortam vrge fortius, & simul cum eodem calx solis transibit, relictis paucissimis fæcibus. Quod transiuit in pelicano, vel alio vitro hermeticè clauso, ad lentum calorem, vel solis, vel hypocausti, vel similem digere, donec aurum philosophicè resolutum in fundo vasis resideat, & sese omninò spontè separauerit à menstruo,

struo, & aquositate; qua ab auro cautè remota, calcem leuiter exsicca, est enim admodum volatilis. Exsiccatam reconde in phiolam proportionatam, hoc est, talem, cuius quarta pars duntaxat ab ipsa calce occupetur, sigilla hermeticè, & in calore cinerum blando, admodumque leui pone per dies quatuordecim; prudenter cauendo, ne calx auri caloris vehementia ascendat, & sublimetur. Postea colloca in arenam; & per gradus ignis æquales de octiduo in octiduum serua, donec aurum, instar granati obscurè rubentis denuò fixissimum factum fuerit. Hoc aurum facilè soluitur in spiritu vini, & pro auro potabili perfecto ægrotis iuxta Medicorum consilium exhibetur.

Hæc de menstruo vegetabili, & animali, ac de solutione auri in suam primam materiam volui iterum apponere, ne operarius

errare

errare possit: nam si habebit aurum benè, & physicè solutum, ac mediam substantiam optimè præparatam, procul dubio optimum philosophorum lapidem conficiet.

Butyrum, vel saccharum, seu mel saturni, ex quo fit oleum saturni; ac postea ex isto oleo, cum oleo auri fit medicina ad rubrum.

CAPVT XXV.

Accipe minium, vel cerussam, hoc est saturnum calcinatum, aceto vini distillato humectetur, misceatur, & exsiccetur. Tritæ materiæ affunde acetum distillatum, ad supereminentiam trium, vel quatuor digitorum, aut plurium; stet in loco calido, (caue tamen à fumo, est

enim

enim præcipuè capiti nociuus,) vel in cineribus in digestionem per duos dies, quater quotidie agitando, & acetum in colorem flauum, ac saporem dulcem mutabitur: (vasa autem sint vitrea) acetum coloratum effunde, seù decanta; & reitera laborem, affundendo nouum acetum, donec non amplius coloretur, & dulcescat. Ab omnibus decantationibus abstrahe per balneum acetum, & manebit in fundo vasis materia velut gummi, ac instar mellis: cui affundes aquam pluuialem distillatam, vt denuò soluatur, & fæces residuæ aceti ad fundum cadant; perge recentem aquam affundere cineri, seù fæcibus, donec nil amplius extrahat: aquam decantatam, siue filtratam euapora vsque ad cuticulam, & exsicca, & habebis sal, quod in cella humida in oleum resoluetur.

Si autem volueris hoc sal magis

perficere, antequam illud in cellario soluas, iterum ei acetum distillatum affunde, vt viciſſim soluatur in cineribus calidis per tres, vel quatuor dies, mouendo, & agitando ſępius vas; clarum filtrando effunditur, fęcibus abiectis, à decantationibus acetum euaporatur: ſi hoc aliquoties reiteretur, ſal erit pulcherrimum, & cryſtallinum, quod vltimo in aqua pluuiali diſtillata ſoluitur, aqua euaporatur vt ſupra, ac tandem per ſe in cellario in oleum liqueſcit.

At verò ſi volueris vlterius progredi, vt cum dicto oleo medicinam ad aurum facias; poſtquam ſoluiſti dictum ſal in cellario in oleum; illud oleum per retortam lutatam ter per ſe diſtilla, vt magis ſubtilietur, & purificetur: deinde accipe vncias quatuor huius olei, & vncias duas puriſſimi auri, optimè calcinati, & aperti, & miſce

sce simul, ac superpone vncias octo optimi spiritus vini, & benè agitando bocciam omnia misce; ventris autem bocciæ tantùm tertia pars sit plena, eiusdemque orificium benè sigillatum; & pone ad putrefaciendum in fimo equino, vel in balneo vaporoso per quadraginta dies: postea per retortam omnia ter distilla, reponendo (si opus erit) distillatum supra non distillatum. Terminatis distillationibus per leuissimum balneum spiritum vini distilla; reliquū verò pone in parua boccia cum collo curto, & optimè sigillato; cuius venter sit in maiori parte vacuus: tunc pone vitrum in athanore, & leuissimo calore decoque, quousque materia sit fixa. Materiam coctam extrahe, pulueriza, & oleo solis incera, vt tanquam cera fluat. Proiectionem ex hac medicina fac supra saturnum purgatum, vel supra mercurium.

Si

Si autem volueris multiplicare in quantitate hanc medicinam, ac simul in virtute. Accipe vncias sex, vt supra ex oleo saturni, & sole, sicut quando posuisti ad putrefaciendum, & antequam ponas ad putrefaciendum, eis adde vncias duas dictæ medicinæ, superpone spiritum vini, pone ad putrefaciendum, & reliqua fac vt supra: postea incera oleo solis, vel antè incerationem iterum cum vna parte huius secundæ medicinæ multiplica, faciendo omnia, vt supra, & sic poteris multiplicare in infinitum apponendo semper debitam portionem vltimæ medicinæ; postea incera, & fac proiectionem.

Dealbatio veneris, & reductio argenti viui ad duritiem, & colorem argenti, vel auri.

CAPVT XXVI.

DEalbatio veneris fieri debet, vt sequitur. Accipe mensuras duas potentissimi aceti, sed non distillati, & mensuram vnam vrinæ; misce, ac pone cum illis tartari crudi puluerizati vncias tres, & ana salis alkali; vel in defectum illius, ana cinerum saponariorum, qui cineres italicè vocantur soda. Hinc bulliant simul ad minus per mediam horam, vase cooperto: deinde acetum, & vrinam decanta; eisque adde nouum acetum, & vrinam, ita quód in totum habeas quinque mensuras dicti lixiuij. Postea candefac intra carbones accensos lamellas

veneris antiquæ, quæ prorſus ſine ſtanno ſint, eaſque lamellas ſic ignitas in dictum lixiuium immerge, ac extingue; & hoc ter, vel quater reiterabis; tunc autem dictas lamellas benè exſiccatas ter, vel quater funde, & qualibet vice intra dictum lixiuium ſupra ſcopam, vt moris eſt, proijce, & fient veluti lapilli, ac globuli: ſic autem habebis venerem præparatam, & competenter albam, vt perfectiſſimè poſtea cum ſequenti medicina dealbetur, & perficiatur.

Medicinam veró ſic facies. Accipe tartari calcinati, ſublimati veneti, talci veneti, & arſenici cryſtallini ex omnibus, ana: piſta omnia, eaque pone in paruo vrinali, & ſuperfunde tantùm de perfecto ſpiritu vini, qui ſcilicet, in diſtillatione primò exit, & non eſt neceſſe, vt ipſe ſpiritus ſit rectificatus, vt materiæ duobus digitis

superemineat, ac leuiter decoque, & totum in oleum vertetur, quod calorem continuando exsiccabis: deinde materiam exsiccatam solue in aqua forti & exsicca; multi tamen hoc soluere in aqua forti relinquunt.

Nunc verò funde libram vnam veneris, vt supra purgatæ, & supra illam fusam proijce duas, vel tres vncias dictæ medicinæ, aut quantum sufficiet: sed medicinæ, quam proijcies, miscebis de borace aurifabrorum; nec dictas medicinæ vncias proijcies omnes simul, sed partem post partem. Venus autem eueniet tanquam argentum finum: & erit materia dulcis, fusibilis, & malleabilis, sed cupellæ non resistet.

Modò videndum est, quomodò argentum viuum ad metalli duritiem reducatur, & ad colorem argenti, vel auri. Accipe vitrioli romani rubificati, aluminis rochæ

calcinati, & cinnabaris ana, vncias sex, ac salis nitri libram vnam, & ex illis mixtis distilla aquam fortem, vt benè omnes spiritus eggrediantur: postea in hac aqua forti pone vncias tres salis armoniaci, & vncias sex sulphuris viui citrini, & vncias quatuor aluminis plumæ, & distilla in principio igne leui, & in fine igne forti, ita quód distilletur totum id, quòd distillari poterit. Deinde accipe totam istam aquam, & in ea pone libram vnam mercurij, & vncias sex olei saturni, ac iterum totam aquam distilla, & in vitro benè clauso eam conserua.

Postea accipe vnciam vnam dictæ aquæ, eamque pone in parua boccia, quam pone supra cineres calidos, & pone intra bocciam libram vnam mercurij benè purgati, & calorem continua, & tota materia congelabitur, ac fixabitur. Si hanc materiam sic fixatam

pones ad aquam separationis magnam quantitatem auri dabit.

Ceterum hæc materia argentea erit malleabilis, sed cupellæ non resistet. Si tamen poneres libram illam mercurij animatam cum vncia vna solis calcinati, & postea, vt dixi, cum vncia illa dictæ aquæ decoqueres, & fixares; tunc per aquam separationis cum magno lucro multum auri aquireres.

Oleum autem saturni pro dicto opere, sic fiet. Accipe limaturam saturni ad tuum beneplacitum; misce dictam limaturam cum sale armoniaco pistato; & cum medietate aceti distillati, ac totum pone intra bocciam, & boccia clausa per tres dies stent sic in infusione, singulis tamen diebus vitrum ter, vel quater per gyrum agitabis; & quando materia in aquam erit redacta, tunc distilla aquam, & in fundo remanebit saturni oleum.

De

De diuersis tincturis, & oleis ex antimonio, & ex marte extractis.

CAPVT XXVII.

PLacet in primis ostendere modum conficiendi regulum antimonij. Accipe antimonij crudi, vngarici, & venas lungas habentis, salis nitri, tartari, & carbonum singulorum ana; seorsim omnia subtilissimè pulueriza, & postea misce. Deinde pone crucibulum amplum, & forte supra carbones accensos, & quando erit benè ignitum, in illud pone cum cochleari ferreo duas, vel tres vncias dictorum puluerum, & statim cooperi ferreo cooperculo; & relinque ita coopertum, quousque primi fumi transierint; illis transactis; iterum appone duas, vel tres vncias dictorum puluerum,

vt supra, & cooperiendo, vt supra; ac sic continua, quousque totum puluerem apposueris.

Aduertendum tamen, cum appones puluerem, qui statim magnam excitabit flammam, ne dicta flamma ad tuum vultum perueniat; multum quidem noceret: sicut etiam ab illius fumo cauendum, est enim summè venenosus: quare hoc opus ad apertum aerem fieri debet; vt ventus, qui flat, pellat fumum ad aliam partem, & non versus operarium. Positis verò omnibus pulueribus, da ignem fusionis per vnum miserere; hinc depone crucibulum ab igne; eoque infrigidato, regulum à fęcibus separa, erit enim in fundo crucibuli tanquam argentum. Si autem volueris habere dictum regulum magis purificatum, poteris denuò soluere, sed tantùm cum sale nitro, & tartaro.

Non desunt, qui dictum regu-

lum

lum miſcent cum venere antiqua; una; & ſic habent regulum compoſitum tanquam argentum, pro annulis, & alijs ornamentis faciendis.

Vt educatur tinctura ex ſupradictis fæcibus reguli antimonij.

Accipe ſupradictas fæces antimonij, quæ poſt effectionem reguli remanſerunt, eaſque ſubtiliſſimè piſta, & per incernibulum fixum cribres; hunc puluerem pone in olla noua, & vitreata, & cum aqua communi fac ſimul bullire, & puluis ſit benè cum aqua ſolutus. Tunc per cartam emporeticam, aquam, ſeu totam ſolutionem calidam filtra; poſt verò filtrationem, & aqua frigefacta, pone in illam aliquam particulam aceti diſtillati, tunc pedetentim tota tinctura fundum vaſis petet: tunc per inclinationem ſepara aquam; & puluerem cum aqua communi edulcora, & ablue, ac

exsicca. Hic puluis est tinctura antimonij, & potest facillimè solui, vel cum aqua, aut aceto distillato, vel spiritu vini. Hac tinctura potes reddere suum colorem auro albo, vel simul cum mercurio optimo, sole animato, potes facere aliquod opus valdè vtile, dummodò omnia benè misceantur, & vsque ad fixationem decoquantur.

Fit oleum Antimonij. Accipe antimonij optimi, & crudi; Aluminis rocchæ, & zachari fini, singulorum ana; omnia benè pulueriza, ac pone intra retortam optimè lutatam, & lento igne per quatuor, aut quinque horas distilla; postea ignem auge, & egredietur rubicundissimum oleum instar sanguinis.

Alio modo fit. Accipe partes æquales antimonij crudi, & zachari canditi; benè pulueriza, ac pone in retortam, & ad cineres di-

distilla igne temperato, & eggredietur oleum.

Sunt, qui oleum antimonij miscent cum spiritu vini, ac simul ter distillant; deinde in hoc menstruo composito ponunt debitam portionem solis optimi, & perfectè calcinati, ac benè aperti; & soluto auro per digestionem ad leue balneum cum menstruo, per retortam benè inclinatam ad calorem competentem ter simul distillant; postea, separato ad leuissimum balneum spiritu vini, reliquum ponunt in vitro, cuius ventris tertia tantùm pars sit plena; & sigillato vitro hermeticè, illud pone in athanore, ac leui, & æquali calore vsque ad perfectam fixationem decoque; postea oleo solis incera, & fac proiectionem. Vel opus reitera ante incerationem, & multiplica, eo modo, quo dictum est circa modum multiplicationis: nam multipli-

catio est, vt diximus, primi operis repetitio.

Quomodo fiat oleum martis. Accipe limaturam ferri, eamque cum vrina despumata imbibe; deinde pone ad calcinandum ad ignem reuerberi; ita quòd limatura fiat tanquam puluis impalpabilis: hinc pone dictum puluerem in retortam benè lutatam, eamque denuò cum vrina purgata imbibe, & distilla eò modo, quò aqua fortis distillatur per horas viginti quatuor, dando ignem per gradus, vt in distillatione aquæ fortis fieri solet; & habebis oleum densum, in quo si extinxeris quodcunque metallum ignitum, statim vt aurum colorabitur; vel si suprà metallum ignitum guttatim stillaueris de dicto oleo, vt aurum etiam colorabitur: similiter si ter plumbum solutum projicias intra hoc oleum, intus & extra fiet vt aurum, sed sunt opera sophistica:

opus tamen lucrosum habebis, si cum huius olei partibus tribus vncias sex mercurij benè misceas; deinde ab hac materia abstrahas, septies, vel octies vnam ex dictis aquis graduatorijs, & tingentibus; nam habebis materiam fixam, qua poteris pulcherrima opera efformare.

Ex marte alia tinctura extrahitur. Accipe scoriam ferri, quam proijciunt, qui in fornacibus ferrum efficiunt, & est coloris cerulei, & est lucida, vt vitrum; istas autem fæces, seu scorias subtilissimè pista, easque pone in vase vitreo magni orificij, eisque super affunde acetum distillatum, & pone ad ignem mediocrem, vt vix bullitionem eleuet, & sic tene per quindecim dies; aut in æstate ad solem calidum: acetum autem colorabitur rubeo colore; acetum tinctum filtra; & supra materiam aliud acetum appone, & fac

vt supra : hoc autem magisterium toties continua, quousque acetum amplius non coloretur. Accipe postea omnia aceta colorata; & in vrinali per balneum acetum distilla, & in fundo remanebit materia quædam rubea; supra quam affunde aquam communem, & aquam per balneum distilla; & hoc bis, vel ter repete, semper cum recenti aqua communi, & quousque materia aceti saporem perdiderit. Hæc tinctura est fixa, & cum illa fixabis mercurium, opus lucrosum habebis. Hęc autem tinctura vocatur quinta essentia martis.

De mercurio, & antimonio, vt ex illis fiat oleum chymicum.

CAPVT XVIII.

Accipe mercurij sublimati vncias octo, & mercurij viui, sed benè purgati, vncias sex: tere simul in mortario lapideo, apponendo partem post partem de mercurio viuo, donec totus mercurius viuus à sublimato absumptus fuerit: deinde sublima in phiola, ad medietatem tantùm plena; sublimatio autem fiat in arena; & intra spatium octo, vel decem horarum, sublimatio absoluetur: expleta sublimatione, frange vas; mercurium viuum, qui reperietur, serua, poteris enim illo, alijs vicibus vti; sublimatum contere, denuò ter per se, & sine additione rei extraneæ, sublima, & euadet subli-

supereminear, ac leuiter decoque, & totum in oleum vertetur, quod calorem continuando exsiccabis: deinde materiam exsiccatam solue in aqua forti, & exsicca; multi tamen hoc soluere in aqua forti relinquunt.

Nunc verò funde libram vnam veneris, vt supra purgatæ, & supra illam fusam proijce duas, vel tres vncias dictæ medicinæ, aut quantum sufficiet: sed medicinæ, quam proijcies, miscebis de borace aurifabrorum; nec dictas medicinæ vncias proijcies omnes simul, sed partem post partem. Venus autem eueniet tanquam argentum finum: & erit materia dulcis, fusibilis, & malleabilis, sed cupellæ non resistet.

Modò videndum est, quomodò argentum viuum ad metalli duritiem reducatur, & ad colorem argenti, vel auri. Accipe vitrioli romani rubificati, aluminis rochæ

calci-

calcinati, & cinnabaris ana, vncias sex, ac salis nitri libram vnam, & ex illis mixtis distilla aquam fortem, vt benè omnes spiritus eggrediantur: postea in hac aqua forti pone vncias tres salis armoniaci, & vncias sex sulphuris viui citrini, & vncias quatuor aluminis plumæ, & distilla in principio igne leui, & in fine igne forti, ita quód distilletur totum id, quòd distillari poterit. Deinde accipe totam istam aquam, & in ea pone libram vnam mercurij, & vncias sex olei saturni, ac iterum totam aquam distilla, & in vitro benè clauso eam conserua.

Postea accipe vnciam vnam dictæ aquæ, eamque pone in parua boccia, quam pone supra cineres calidos, & pone intra bocciam libram vnam mercurij benè purgati, & calorem continua, & tota materia congelabitur, ac fixabitur. Si hanc materiam sic fixatam

pones ad aquam separationis magnam quantitatem auri dabit.

Ceterum hæc materia argentea erit malleabilis, sed cupellæ non resistet. Si tamen poneres libram illam mercurij animatam cum vncia vna solis calcinati, & postea, vt dixi, cum vncia illa dictæ aquæ decoqueres, & fixares; tunc per aquam separationis cum magno lucro multum auri aquireres.

Oleum autem saturni pro dicto opere, sic fiet. Accipe limaturam saturni ad tuum beneplacitum; misce dictam limaturam cum sale armoniaco pistato, & cum medietate aceti distillati, ac totum pone intra bocciam, & boccia clausa per tres dies stent sic in infusione, singulis tamen diebus vitrum ter, vel quater per gyrum agitabis; & quando materia in aquam erit redacta, tunc distilla aquam, & in fundo remanebit saturni oleum. De

De diuersis tincturis, & oleis ex antimonio, & ex marte extractis.

CAPVT XXVII.

PLacet in primis ostendere modum conficiendi regulum antimonij. Accipe antimonij crudi, vngarici, & venas lungas habentis, salis nitri, tartari, & carbonum singulorum ana; scorsim omnia subtilissimè pululeriza, & postea misce. Deinde pone crucibulum amplum, & forte supra carbones accensos, & quando erit benè ignitum, in illud pone cum cochleari ferreo duas, vel tres vncias dictorum puluerum, & statim cooperi ferreo cooperculo; & relinque ita coopertum, quousque primi fumi transierint; illis transactis; iterum appone duas, vel tres vncias dictorum puluerum,

vt ſupra, & cooperiendo, vt ſupra; ac ſic continua, quouſque totum puluerem appoſueris. Aduertendum tamen, cum appones puluerem, qui ſtatim magnam excitabit flammam, ne dicta flamma ad tuum vultum perueniat; multùm quidem noceret: ſicut etiam ab illius fumo cauendum, eſt enim ſummè venenoſus: quare hoc opus ad apertum aerem fieri debet; vt ventus, qui ſlat, pellat fumum ad aliam partem, & non verſus operarium. Poſitis verò omnibus pulueribus, da ignem fuſionis per vnum miſerere; hinc depone crucibulum ab igne; eoque infrigidato, regulum à fęcibus ſepara, erit enim in fundo crucibuli tanquam argentum. Si autem volueris habere dictum regulum magis purificatum, poteris denuò ſoluere, ſed tantùm cum ſale nitro, & tartaro.

Non deſunt, qui dictum regu-

lum miscent cum venere antiqua, ana; & sic habent regulum compositum tanquam argentum; pro annulis, & alijs ornamentis faciendis.

Vt educatur tinctura ex supradictis fæcibus reguli antimonij.

Accipe supradictas fæces antimonij, quæ post effectionem reguli remanserunt, easque subtilissimè pista, & per incernibulum fixum cribres; hunc puluerem pone in olla noua, & vitreata, & cum aqua communi fac simul bullire, & puluis sit benè cum aqua solutus. Tunc per cartam emporeticam, aquam, seu totam solutionem calidam filtra; post verò filtrationem, & aqua frigefacta, pone in illam aliquam particulam aceti distillati, tunc pedetentim tota tinctura fundum vasis petet: tunc per inclinationem separa aquam; & puluerem cum aqua communi edulcora, & ablue, ac

exsicca. Hic puluis est tinctura antimonij, & potest facillimè solui, vel cum aqua, aut aceto distillato, vel spiritu vini. Hac tinctura potes reddere suum colorem auro albo, vel simul cum mercurio optimo, sole animato, potes facere aliquod opus valdè vtile; dummodò omnia benè misceantur, & vsque ad fixationem decoquantur.

Fit oleum Antimonij. Accipe antimonij optimi, & crudi; Aluminis rocchæ, & zachari fini, singulorum ana; omnia benè pulueriza, ac pone intra retortam optimè lutatam, & lento igne per quatuor, aut quinque horas distilla; postea ignem auge, & egredietur rubicundissimum oleum instar sanguinis.

Alio modo fit. Accipe partes æquales antimonij crudi, & zachari candidi; benè pulueriza, ac pone in retortam, & ad cineres di-

distilla igne temperato, & eggredietur oleum.

Sunt, qui oleum antimonij miscent cum spiritu vini, ac simul ter distillant; deinde in hoc menstruo composito ponunt debitam portionem solis optimi, & perfectè calcinati, ac benè aperti; & soluto auro per digestionem ad leue balneum cum menstruo, per retortam benè inclinatam ad calorem competentem ter simul distillant; postea, separato ad leuissimum balneum spiritu vini, reliquum ponunt in vitro, cuius ventris tertia tantùm pars sit plena; & sigillato vitro hermeticè, illud pone in athanore, ac leui, & æquali calore vsque ad perfectam fixationem decoque; postea oleo solis incera, & fac proiectionem. Vel opus reitera ante incerationem, & multiplica, eo modo, quo dictum est circa modum multiplicationis: nam multipli-

catio est, vt diximus, primi operis repetitio.

Quomodo fiat oleum martis. Accipe limaturam ferri, eamque cum vrina despumata imbibe; deinde pone ad calcinandum ad ignem reuerberi; ita quòd limatura fiat tanquam puluis impalpabilis: hinc pone dictum puluerem in retortam benè lutatam, eamque denuò cum vrina purgata imbibe, & distilla eò modo, quò aqua fortis distillatur per horas viginti quatuor, dando ignem per gradus, vt in distillatione aquæ fortis fieri solet; & habebis oleum densum, in quo si extinseris quodcunque metallum ignitum, statim vt aurum colorabitur; vel si suprà metallum ignitum guttatim stillaueris de dicto oleo, vt aurum etiam colorabitur: similiter si ter plumbum solutum proijcias intra hoc oleum, intus & extra fiet vt aurum, sed sunt opera sophistica.

opus tamen lucrosum habebis, si cum huius olei partibus tribus vnciás sex mercurij benè misceas; deinde ab hac materia abstrahas, septies, vel octies vnam ex dictis aquis graduatorijs, & tingentibus; nam habebis materiam fixam, qua poteris pulcherrima opera efformare.

Ex marte alia tinctura extrahitur. Accipe scoriam ferri, quam proijciunt, qui in fornacibus ferrum efficiunt, & est coloris cerulei, & est lucida, vt vitrum; istas autem fæces, seù scorias subtilissimè pista, easque pone in vase vitreo magni orificij, eisque super affunde acetum distillatum, & pone ad ignem mediocrem, vt vix bullitionem eleuet, & sic tene per quindecim dies, aut in estate ad solem calidum: acetum autem colorabitur rubeo colore; acetum tinctum filtra; & supra materiam aliud acetum appone, & fac

De mercurio, & antimonio, vt ex illis fiat oleum chymicum.

CAPVT XVIII.

ACcipe mercurij sublimati vncias octo, & mercurij viui, sed benè purgati, vncias sex: tere simul in mortario lapideo, apponendo partem post partem de mercurio viuo, donec totus mercurius viuus à sublimato absumptus fuerit: deinde sublima in phiola, ad medietatem tantùm plena; sublimatio autem fiat in arena; & intra spatium octo, vel decem horarum, sublimatio absolnetur: expleta sublimatione, frange vas; mercurium viuum, qui reperietur, serua, poteris enim illo, alijs vicibus vti; sublimatum contere, denuò ter per se, & sine additione rei extraneæ, sublima, & euadet subli-

ſublimatus inſtar cryſtalli pellucidus. Si puluerizetur, & ſupra marmor ponatur in loco frigido, & humido, cadet in oleum, quod filtra, & poſtca bis, vel ter diſtilla, & habebis oleum mercurij, quod ſoluet aurum, & cum iſtis opera magna efficere poteris.

Alio modo fit. Accipe libram vnam mercurij crudi, benè purgati, & reguli antimonij libram mediam, miſce ſimul, & ſublima; iterum ſublimatum cum non ſublimato miſce, & ſublima, & hoc tertia vice repetendum eſt; hæ ſublimationes per arenam fiunt.

Vt veró habeas flores butyri antimonij, ſic operaberis. Accipe reguli antimonij vngarici, & mercurij ſublimati, ana; vel libram vnam mercurij ſublimati, & mediam libram antimonij, terantur; ac miſceantur diligenter, & in retorta vitrea luto obducta in arena mediocri igne diſtillentur; (in re-

ci-

cipiente apponi poterit de aqua communi frigida,) tunc liquor instar butyri, seu glaciei eggredietur. Si autem concrescit in collo retortæ, vt sæpè fieri solet, tunc extrinsecè ad collum retortæ admota pruna forcipe comprehensa liquescat, ne obstructione impediatur distillatio.

Tunc recipe totum distillatum; eique superfunde aquam calidam, sic salia corrosiua resoluentur; & flores albi fundum petent; qui diligentissimè aqua calida ab omni salsedine edulcorandi sunt.

Si quis autem butyrum istud antimonij prius voluerit rectificare, antequam aquam affundat, ei licebit; sic enim flores candidiores habebit.

Aduertendo autem in pistandis antimonio, & sublimato, ne fumus operarijs noceat.

Si quis autem misceat cum hoc hoc oleo antimonij, & apponat

aurum

aurum radicaliter, seu physicè solutum, & sic cum auro fermentetur, insignia magna operabitur.

Dictum autem butyrum antimonij in cælario soluetur in oleum, quod oleum soluet physicè aurum benè calcinatum, &c.

Si dictum butyrum antimonij nutrias cum auro radicaliter soluto, hoc est cum oleo auri, & sublimes; hoc autem nutrire, & sublimare toties repetas, quod amplius sublimari non possit: habebis optimum lapidem, facientem projectionem super mercurium, saturnum, & alia metalla.

* * * *
* * * *

De

De modo operandi circa antimonium, & mercurium.

CAPVT XXX.

Modus operandi cum antimonio consistit in hoc, quòd antimonium, & aurum coniungantur simul per minima, & postea simul coquantur, vt infra dicetur.

Accipe libram vnam mercurij sublimati per vitriolum, & salem, cui adde libras tres reguli antimonij vngarici, terantur simul, & misceantur, & in retorta per arenam distillentur, liquorem eggressum semel per retortam rectifica. Istud vocatur butyrum antimonij. Postea calore, vel aque, vel cinerum liquefactum effunde in vitrum capax, hoc est in cucurbita ampla, quæ collum longum habeat; & affunde aquam

regis,

regis, vel solum spiritum nitri, & melius erit; sed affunde guttatim propter strepitum, & efferuescentiæ periculum. Vbi autem videris totam materiam solutam affunde, si V. G. erunt sex vnciæ olei, vnciam vnam auri in aqua regis prius seorsim soluti; ista autem mixtio debet manere non turbida, sed clara, & rubicundissima. Deinde totam hanc solutionem pone in alembico benè lutato addito capitello, & recipiente, ac iuncturis benè munitis: seruatis postea gradibus ignis, incipe phlegma abstrahere; (spatio duorum dierum opus absoluitur) vltimo fortifica ignem, vt distilletur quidquid distillari poterit: refrigerato autem vase, & fracto reperies quandam materiam subflauam, & siccissimam, & à libra vna olei habebis post exsiccationem dimidiam libram terræ.

Melius tamen erit menstruum ab-

abstractum, & distillatum aliquoties cohobare supra eandem materiam, singulis vicibus addendo parum de nouo spiritu vini, & postea igne forti exsiccare, vt dictum est; sic enim plùs de antimonio fixabitur.

Aliqui experientiam fecerunt, an istam materiam possent reducere in corpus, & cupellare, tali pacto. Acceperunt duplum sulphuris communis ad partem vnam huius terræ fixę, & super marmor simul puluerizauerunt, & in tigillo liquefecerunt, & liquefaciendo fecerunt, vt sulphur ignem cōceperet, quod permiserunt spontè cessari, & remanebat in tigillo puluis grysseus, qui in fluxu auri in idem proiectus admiscebatur auro: sed ex vncia vna auri remanebant quatuor drachmæ, quæ tamen ad cinericium peribant. Non enim erat materia sufficienter fixa, nec aurum erat philoso-

phicé,

phicè, & perfectè butyro mixtum: Vltra quòd materia illa grypsea antequam fundatur cum auro, debet aqua communi ablui, & benè postea exsiccari.

Bonum tamen opus eueniet, si antequam misceas butyro antimonij. Soluto in spiritu nitri, ipsum aurum fuerit à sua corporeitate redactum in spiritualem substantiam; sic enim per minima cum antimonio miscebitur; & repetitis distillationibus, & cohobationibus per idem menstruum, hoc est cum eodem spiritu nitri supra hanc mixturam; deinde fortiori igne materia exsiccata, opus perfectius eueniet.

Aurum verò sic spirituale redditur. Solue aurum in alchoole vini præstantissimi, & separatis cum spiritu vini fæcibus, extrahe tincturam auri: hæc solutio ponetur in pellicano, & ad calorem balnei per mensem digeritur: interea

terea aurum spirituale ab ipso spiritu vini sponte sua se separat, inque fundo vasis seorsim quiescit; fluctuando desuper ipso solo menstruo, seù spiritu vini, quo per inclinationem cautè separato, calx auri aquis dulcibus aliquoties eluitur, & lentissimo calore exsiccatur. Tandem in phiola proportionata, & hermeticè sigillata lento primùm calore athanoris, post acutiori figitur, donec in puluerem purpureum desinat. Hic puluis in spiritu vini soluitur, & dantur tres, vel quatuor guttæ pro reparanda, & conseruanda sanitate. Sed in ordine ad lapidem, poteris debitam portionem huius liquoris, siue pulueris auri miscere cum butyro antimonij in spiritu nitri soluto, & facere vt supra, vel cum puro, & perfecto mercurio illo simul vei, & operari, vt ex alibi dictis constat.

Fit antimonium fixum. Cum

sola

sola calcinatione antimonij cum sale nitro illud fixatur: hæc autem calcinatio ter repetitur semper cum sale nitro; per has enim trinas calcinationes omnes partes sulphureæ, & mercuriales pereunt, & relinquitur sola pars terrestris, quæ vim exsiccandi, & sudorem promouendi habet. Aduerte autem non debere esse in hac elaboratione antimonij liquefactionem metallicam; sed tantam, quanta eius opus est ad fluxum instar salis iniectæ mixturæ. Præterea nota, post quamlibet calcinationem, illud semper aqua calida dulci eluendum esse, & puluerem exsiccandum: sed longè subtiliores fiunt pulueres, si post vltimam calcinationem, & aliqualem liquefactionem totum illud, quod remansit, tritum coquatur in aqua fontana per aliquot horas, postea ita calens decoctum per filtrum transmittatur, & loco

frigido

frigido relinquatur; sic enim per hanc ebullitionem id, quod est subtilius in aqua soluitur, & tandem præcipitatur in puluerem albicantem, & tenuem sæpius eluendum, & exsiccandum. Poteris acetum distillatum in idem decoctum filtratum immittere, sic enim puluis iste facilius, & celerius cadet, maiorum virium, & virtutum. Iste puluis maximè commendatur ad interiora apostemata curanda; eius enim grana quindecim propinantur, quinquies singulis diebus. Idem maximè præualet in lue venerea eodem modo, & dosi vsurpatus, poterit tamen pro lue venerea, & morbo gallico cum spiritu gaiaci exhiberi, mirabiliter enim totam substantiam sanguinis renouat, & morbum gallicum funditus exstirpat.

Aliud opus ex solo antimonij butyro rectificato. Butyrum anti-

monij fortificatur spiritu nitri terna distillatione, demùm calcinatur: & est magnarum virium. Aut sic, semel fac butyrum antimonij; deinde ex scorijs reguli antimonij sine marte facti, extrahe cum aceto distillato, vel cum spiritu vini tincturam, & in formam pulueris reducito, ac super eumdem puluerem butyrum antimonij denuò distilla; tunc ipsum butyrum rubicundissimi coloris fiet; & postea cum spiritu vini fixetur; & erit magnarum virtutum.

Non defuerunt, qui toties distillabant aquam regiam semper recentem supra aurum, quousque per retortam aurum transiret rubicundissimum: deinde aurum istud solutum cum aqua regis miscebant cum solutione butyri antimonij, & separato per retortam menstruo, materiam sub tegula calcinabant, & sic in varijs morbis vtebantur.

Si vis habere sulphur, siue tin-ēturam antimonij, post butyrum distillatum, accipe cinnabarim antimonij, & ebulliat per tres, vel quatuor horas cum lixiuio saponariorum facto ex cinere, & calce viua, ana, vt moris est, & lixiuium redditur rubicundum: argentum verò viuum in fundo vasis fluit currens. Tinctum lixiuium per inclinationem separatum edulcorandum est sæpius aqua communi, postea lento calore exsiccandum: sic habes tincturam bonam. Accipe postea huius, & reguli antimonij, ana, V. G. vnciam vnam, olei sulphuris per campanam facti, vel olei vitrioli dracmas tres, digere per aliquot dies in retorta vitrea in loco calido; deinde distilla, ex arena ter cohobando; vrge postrema vice ignem quarti gradus per duodecim horas, & erit totum fixum in igne remanens. Cinnabaris autem

antimonij est id, quod post distillationem butyri antimonij remanet in fundo retortæ, & calcinati debet, vt omnis humiditas separetur.

Mercurius præcipitatus. Accipe mercurij benè purificati libram semis, cui affunde libram vnam olei sulphuris per campanam facti, & rectificati; deinde compositum hoc per duos dies in arena digeratur; postea per retortam vitream paulatim, hoc est, lento igne distilla: hinc liquorem eggressum iterum affunde, & hoc tertiò reitera. Quarta vice potest adhuc semel aliquid de recenti oleo sulphuris affundi, ponendo totum in noua, & optimè luto munita retorta, & circa finem aucto igne inter distillandum ita astrahi, vt retorta candescat; & sic finita distillatione relinquitur mercurius in massam albam redactus. Postea fracta retorta circulo

culo ignito, vel filis sulphureis exime dictam massam, ac supra marmor tere, & aqua calida pluuiali distillata salsedinem diligenter ablue in vitro oris ampli agitetur probè, & per horas quatuor semper aqua prius subsideat, antequã effundatur: edulcorationem toties reitera, quousque nullam salsedinem in affusa aqua deprehendes, & mercurium remanentem videas versum in puluerem flauissimum, quamuis flauescat etiam illicò, vbi aqua fuerit affusa. Deinde puluerem prius exsiccatum impone phialæ longi colli bombice claudendi: vitrum postea ad ignem non ad modum vehementem, (alias rursum flueret) pone, & sic per octo dies digeratur, si fortè alquid de mercurio non satis præcipitato immixtum esset, illud enim sic sponte sublimabit se in vitri collum, quod postea ferreo circulo candente, vel filis sulphu-

reis franges, & superiorem partem, in qua crudus mercurius affixus hæret, cautè, & leuiter auferes, massam verò in fundo restantem eximes, & ter spiritum vini desuper incendes, & postea ad suos vsus repones; ità enim securè datur intra corpus; & remedium est contra infirmitates causatas ex humorum putredine, & in morbis desperatis, educit omnes vitiosos humores, & cerebri defluxiones; purificat sanguines in venis, & medullam in ossibus. Hydropem sanat, podagram curat, exhibitus cum pillulis Ruffi, & oleo mellis radicitus expellit luem veneream, & eius vlcera reiterata dosi. In vlceribus malignis, & fætidis expurgandis commiscetur vnguentis. Datur etiam in peste cum pillulis pestilentialibus Ruffi. In omnibus febribus continuis, & intermittentibus, addendo semper quatuor, vel quinque guttas olei vitrioli

trioli cum pillulis Ruffi. Dosis autem est à granis tribus, quatuor, vel quinque ad sex in corporibus præsertim robustis; offertur cum pillulis appropriatis. In doloribus capitis cum pillulis cochijs. In doloribus bracchiorum cum pillulis hermodactilis, vel miscetur cum extractis purgantibus.

Aduertendum, quòd si quis voluerit eiusmodi præcipitatum per amalgamationes, intra tres, vel quatuor menses, & fortasse intra quadraginta dies bono igne adhibito, videbit pulchras, cupressi instar, in ipso vitro crescentias, ac ramunculos; & sæpius massam eximendo, & terendo, & iterum coquendo, habebit ignis violentia materiam terream; postea per oleum sulphuris, vt iam dictum est, in puluerem flauum præcipitandam, & figendam. Sed nota non debere mercurium esse omninò fixum, vt pro sanandis morbis

exhibeatur; ſi enim eſſet omninò fixus vim ſuam purgandi amitteret, ratione enim cruditatis ſuas operationes perficit.

Optima mercurij purgatio. Fit mercurij purgatio, vel per lixiuium calcis viuæ, & cinerum clauellatorum; vel per lixiuium ſaponariorum; vel etiam per acetum diſtillatum, & ſal commune, ſæpius nimirum cum illis agitando mercurium, & viuiſſim à ſordibus eluendo. Omnibus tamen melior eſt, quæ fit per optimum ſpiritum vini affuſum ſupra mercurium ad ſupereminentiam duorum digitorum, agitando aliquandiù ſurſum, & deorſum ipſum vitrum: nam videbis omnem mercurialem nigredinem in ſpiritu vini, & ad latera vaſis ſeparari; tunc ſpiritum vini nigredine infectum decanta, & recentem ſuperfunde, & fac vt ſupra fortiter vitrum mouendo, & agitando, & ſpiri-

spiritum nigrum decantando. Hanc verò ablutionem toties repete semper cum recente spiritu, donec omnis nigredo ablata fuerit. Spiritum autem vini per balneum distilla, & nigredo in fundo vasis relinquetur: istum autem spiritum vini ijsdem operibus, vel etiam alijs seruabis.

Alia optima mercurij præcipitatio. Fiat aqua fortis ex nitri libris duabus, vitrioli libra vna, aluminis non calcinati vncijs sex, salis communis vncijs sex, misce, distilla, & fac more solito aquam fortem: in ea solue de mercurio purificato, quantum soluere potest mercurio sic soluto affunde aquæ fontanæ frigidæ vncias duas, vel tres, & relinque in loco tranquillo extra ignem per aliquot horas, vt mercurius sua sponte ad fundum præcipitetur: postea multum aquæ frigidæ affunde, relinque ad subsidendum, aquam supernatantem

effunde, & aliam affunde, & relictam aliquandiù vicissim deplue; idque tandiù fac, donec nulla acrimonia in mercurio precipitato animaduerti queat. Hunc exime, & in paruo matracio, vel parua boccia lati orificii, ac sine alembico, leuissimo igne digere vsque ad siccitatem. Puluerem exsiccatum exime, & ad partem vnam huius precipitati adde aceti distillati acerrimi partes quatuor, & pone in cucurbita probè obturata, & digere per diem vnum, atque alterum in balneo, tandem sine distillatione aceti, eodem modo in parua boccia lati orificij exsicca, & exsiccatum serua. Dosis granum vnum ad quinque, vel sex. Potest etiam infantibus exhiberi granum vnum, contra alui obstructionem, si necessitas postulauerit.

Mercurius præcipitatus solaris magnarum virium. Accipe auri pur.,

puri, & optimè purgati vnciam dimidiam; illud lapilla, siue in crusculos tenues redige, & more solito solue in aqua regia, ex sale communi, non verò ammoniaco, quia illud mercurium volatilem reddit: vitri antimonij vnciam semis: mercurij probè mundati vncias tres: in aqua forti so lue, singula nempè seorsim, ac in separatis vitris, ità tamen vt solutiones omnes probè sint claræ, & transparentes. Omnes istas aquas confunde, & aquam abstrahe per alembicum, & nouam aquam regiam affunde sæpius, & identidem euoca, idque fac tantisper, donec præcipitatus in ignita ferrea lamina penitùs nullum fumum de se emittat. Hoc signo habito, totum præcipitatum diligenter sub tegula calcina, sic nimirum spiritus aquæ regis omnes explodu ntur, & dissipantur. Tandem ab

eodem spiritum vini sexies distilla, donec quodammodo figatur mercurius. Denuò sub tegula agitandus, & calcinandus est. Summum est remedium in morbo gallico. Hydropem curat: Caducis prodest: Colicam sistit, quartanis medetur: Ictericis conuenit: Ecthicomeriæ, cancrum, fistulas, & alia vlcera curat: In peste, & venenis opitulatur.

Vitrum autem antimonij fit. Accipe puluerem antimonij crudi, eumque diutius leui igne ad colorem cineritium calcina, præcipuè mense Ianuario, & Februario, & postea funde. Alij verò communiter faciunt vitrum antimonij per boracem, & antimonium crudum.

***

Fit

Fit aurum vitæ.

CAPVT XXX.

AQuæ fortis, ex vitriolo, nitro, & alumine anafactæ vncias quatuor, ammoniaci vnam, misce, & distilla ex alembico per arenam, vt fiat aqua regis. In huius vncijs duabus dissolue auri finissimi vnciam mediam, & solutionem reserua in calido. Deinde in aquæ fortis communis libra vna dissolue mercurij crudi benè purgati vnciam vnam: solutionem postea vtramque tàm auri, quàm mercurij simul misce, & illicò apparebunt omnia vigerrima; deinde ex arena per alembicum distilla lento igne, sed gradatim aucto, donec, quæ in fundo sunt, rubescant, & spiritus euaporasse videantur: tandem auge

ignem,

ignem, vt ſubtus cucurbita aliquandiù candeat. Poſtea materiam exime, & puluerem ſub cupula in catillo cum ferreo baculo miſce, calcina, donec ſpiritus aquæ fortis probè ſeparati fuerint. Tandem aqua dulci omnem ſalſedinem aufer: deinde ſupra puluerem ſpiritum vini affunde, & per cohobationem ſæpius ſpiritum à materia diſtilla, & tunc puluerem auri vitæ exſicca, & ſerua. Vſus eius egregius in peſte, & alijs morbis plurimis.

Præcipitatus luteus diaphoreticus. Accipe mercurij per ſalem communem, & vitriolum ſublimati quantum vis, & coque in aqua fontana, ebulliendo ad ignem lentum. Deinde in hanc ſolutionem claram, & puram, à fæcibus nempè reſtantibus per inclinationem, vel etiam per filtrum ſeparatam guttatim immitte

mitte de oleo tartari per deliquium facti ex sale eius, quantum sufficit, ac statim præcipitabitur mercurius ad fundum instar pulueris lutei coloris. Deplue aquam per inclinationem, & puluerem aqua distillata, vel pluuiali, vel fontanæ aliquoties eluendo, edulcora, donec aqua, qua eluitur, nihil saporis acris retineat. Tandem puluerem sedulo, & lento igne exsicca, & serua. Eius dosis est à granis quinque, vel sex, ad septem in theriaca, vel mitridato, aut horum alterutrius extracto, datur ieiuno stomacho bis in hebdomada. Virtus est, quod mirificè soluat omnes obstructiones, in primis vero icterum.

Aliter mercurius præcipitatur. Solue vnciam vnam mercurij viui, bene purgati in vncijs duabus aquæ fortis; solutioni adde aquæ communis calidæ vncias tres; ac infun-

antimonij est id, quod post distillationem butyri antimonij remanet in fundo retortæ, & calcinari debet, vt omnis humiditas separetur.

Mercurius præcipitatus. Accipe mercurij benè purificati libram semis, cui affunde libram vnam olei sulphuris per campanam facti, & rectificati; deinde compositum hoc per duos dies in arena digeratur; postea per retortam vitream paulatim, hoc est, lento igne distilla: hinc liquorem eggressum iterum affunde, & hoc tertiò reitera. Quarta vice potest adhuc semel aliquid de recenti oleo sulphuris affundi, ponendo totum in noua, & optimè luto munita retorta, & circa finem aucto igne inter distillandum ita astrahi, vt retorta candescat; & sic finita distillatione relinquitur mercurius in massam albam redactus. Postea fracta retorta circulo

culo ignito, vel filis sulphureis exime dictam massam, ac supra marmor tere, & aqua calida pluuiali distillata salsedinem diligenter ablue in vitro oris ampli agitetur probè, & per horas quatuor semper aqua prius subsideat, antequã effundatur: edulcorationem toties reitera, quousque nullam salsedinem in affusa aqua deprehendes, & mercurium remanentem videas versum in puluerem flauissimum, quamuis flauescat etiam illicò, vbi aqua fuerit affusa. Deinde puluerem prius exsiccatum impone phialæ longi colli bombice claudendi: vitrum postea ad ignem non ad modum vehementem, (alias rursum flueret) pone, & sic per octo dies digeratur, si fortè alquid de mercurio non satis præcipitato immixtum esset, illud enim sic spontè sublimabit se in vitri collum, quod postea ferreo circulo candente, vel filis sulphu-

reis franges, & superiorem partem, in qua crudus mercurius affixus hæret, cautè, & leuiter auferes, massam verò in fundo restantem eximes, & ter spiritum vini desuper incendes, & postea ad suos vsus repones; ità enim securè datur intra corpus; & remedium est contra infirmitates caussatas ex humorum putredine, & in morbis desperatis, educit omnes vitiosos humores, & cerebri defluxiones; purificat sanguines in venis, & medullam in ossibus. Hydropem sanat, podagram curat, exhibitus cum pillulis Ruffi, & oleo mellis radicitus expellit luem veneream, & eius vlcera reiterata dosi. In vlceribus malignis, & fœtidis expurgandis commiscetur vnguentis. Datur etiam in peste cum pillulis pestilentialibus Ruffi. In omnibus febribus continuis, & intermittentibus, addendo semper quatuor, vel quinque guttas olei vi-

triolì

trioli cum pillulis Ruffi. Dosis autem est à granis tribus, quatuor, vel quinque ad sex in corporibus præsertim robustis; offertur cum pillulis appropriatis. In doloribus capitis cum pillulis cochijs. In doloribus bracchiorum cum pillulis hermodactilis, vel miscetur cum extractis purgantibus.

Aduertendum, quòd si quis voluerit eiusmodi præcipitatum per amalgamationes, intra tres, vel quatuor menses, & fortasse intra quadraginta dies bono igne adhibito, videbit pulchras, cupressi instar, in ipso vitro crescentias, ac ramunculos; & sæpius massam eximendo, & terendo, & iterum coquendo, habebit ignis violentia materiam terream, postea per oleum sulphuris, vt iam dictum est, in puluerem flauum præcipitandam, & figendam. Sed nota non debere mercurium esse omninò fixum, vt pro sanandis morbis

exhibeatur; si enim esset omninò fixus vim suam purgandi amitteret, ratione enim cruditatis suas operationes perficit.

Optima mercurij purgatio. Fit mercurij purgatio, vel per lixiuium calcis viuæ, & cinerum clauellatorum; vel per lixiuium saponariorum; vel etiam per acetum distillatum, & sal commune, sæpius nimirum cum illis agitando mercurium, & viuissim à sordibus eluendo. Omnibus tamen melior est, quæ fit per optimum spiritum vini astusum supra mercurium ad supereminentiam duorum digitorum, agitando aliquandiù sursum, & deorsum ipsum vitrum: nam videbis omnem mercurialem nigredinem in spiritu vini, & ad latera vasis separari; tunc spiritum vini nigredine infectum decanta, & recentem superfunde, & fac vt supra fortiter vitrum mouendo, & agitando, &

ſpiritum nigrum decantando. Hanc verò ablutionem toties repete ſemper cum recente ſpiritu, donec omnis nigredo ablata fuerit. Spiritum autem vini per balneum diſtilla, & nigredo in fundo vaſis relinquetur: iſtum autem ſpiritum vini iiſdem operibus, vel etiam alijs ſeruabis.

Alia optima mercurij præcipitatio. Fiat aqua fortis ex nitri libris duabus, vitrioli libra vna, aluminis non calcinati vncijs ſex, ſalis communis vncijs ſex, miſce, diſtilla, & fac more ſolito aquam fortem: in ea ſolue de mercurio purificato, quantum ſoluere poteſt mercurio ſic ſoluto affunde aquæ fontanæ frigidæ vncias duas, vel tres, & relinque in loco tranquillo extra ignem per aliquot horas, vt mercurius ſua ſponte ad fundum præcipitetur: poſtea multum aquę frigidæ affunde, relinque ad ſubſidendum, aquam ſupernatantem

 effun-

effunde, & aliam affunde, & relictam aliquandiù vicissim deplue; idque tandiù fac, donec nulla acrimonia in mercurio pręcipitato animaduerti queat. Hunc exime, & in paruo matracio, vel parua boccia lati orificii, ac sine alembico, leuissimo igne digere vsque ad siccitatem. Puluerem exsiccatum exime, & ad partem vnam huius præcipitati adde aceti distillati acerrimi partes quatuor, & pone in cucurbita probè obturata, & digere per diem vnum, atque alterum in balneo, tandem sine distillatione aceti, eodem modo in parua boccia lati orificij exsicca, & exsiccatum referua. Dosis granum vnum ad quinque, vel sex. Potest etiam infantibus exhiberi granum vnum, contra alui obstructionem, si necessitas postulauerit.

Mercurius præcipitatus solaris magnarum virium. Accipe auri

pur.

puri, & optimè purgati vnciam dimidiam; illud lapilla, siue in trusculos tenues redige, & more solito solue in aqua regia, ex sale communi, non verò ammoniaco, quia illud mercurium volatilem reddit: vitri antimonij vnciam semis: mercurij probè mundati vncias tres: in aqua forti so lue, singula nempè seorsim, ac in separatis vitris, ità tamen vt solutiones omnes probè sint claræ, & transparentes. Omnes istas aquas confunde, & aquam abstrahe per alembicum, & nouam aquam regiam affunde sæpius, & identidem euoca, idque fac tantisper, donec præcipitatus in ignita ferrea lamina penitùs nullum fumum de se emittat. Hoc signo habito, totum præcipitatum diligenter sub tegula calcina, sic nimirum spiritus aquæ regis omnes explodu ntur, & dissipantur. Tandem ab

eodem spiritum vini sexies distilla, donec quodammodo figatur mercurius. Denuò sub tegula agitandus, & calcinandus est. Summum est remedium in morbo gallico. Hydropem curat: Caducis prodest: Colicam sistit, quartanis medetur: Ictericis conuenit: Ecthicomeriæ, cancrum, fistulas, & alia vlcera curat: In peste, & venenis opitulatur.

Vitrum autem antimonij fit. Accipe puluerem antimonij crudi, eumque diutius leui igne ad colorem cineritium calcina, præcipuè mense Ianuario, & Februario, & postea funde. Alij verò communiter faciunt vitrum antimonij per boracem, & antimonium crudum.

****

FR

Fit aurum vitæ.

CAPVT XXX.

AQuæ fortis, ex vitriolo, nitro, & alumine anafactæ vncias quatuor, ammoniaci vnam, misce, & distilla ex alembico per arenam, vt fiat aqua regis. In huius vncijs duabus dissolue auri finissimi vnciam mediam, & solutionem reserua in calido. Deinde in aquæ fortis communis libra vna dissolue mercurij crudi benè purgati vnciam vnam: solutionem postea vtramque tàm auri, quàm mercurij simul misce, & illicò apparebunt omnia vigerrima; deinde ex arena per alembicum distilla lento igne, sed gradatim aucto, donec, quæ in fundo sunt, rubescant, & spiritus euaporasse videantur: tandem auge

ignem,

ignem, vt ſubtus cucurbita aliquandiù candeat. Poſtea materiam exime, & puluerem ſub cupula in catillo cum ferreo baculo miſce, calcina, donec ſpiritus aquæ fortis probè ſeparati fuerint. Tandem aqua dulci omnem ſalſedinem aufer: deinde ſupra puluerem ſpiritum vini affunde, & per cohobationem ſæpius ſpiritum à materia diſtilla, & tunc puluerem auri vitæ exſicca, & ſerua. Vſus eius egregius in peſte, & alijs morbis plurimis.

Præcipitatus luteus diaphoreticus. Accipe mercurij per ſalem communem, & vitriolum ſublimati quantum vis, & coque in aqua fontana, ebulliendo ad ignem lentum. Deinde in hanc ſolutionem claram, & puram, à fæcibus nempè reſtantibus per inclinationem, vel etiam per filtrum ſeparatam guttatim immitte

mitte de oleo tartari per deliquium facti ex sale eius, quantum sufficit, ac statim præcipitabitur mercurius ad fundum instar pulueris lutei coloris. Deplue aquam per inclinationem, & puluerem aqua distillata, vel pluuiali, vel fontanæ aliquoties eluendo, edulcora, donec aqua, qua eluitur, nihil saporis acris retineat. Tandem puluerem sedulo, & lento igne exsicca, & serua. Eius dosis est à granis quinque, vel sex, ad septem in theriaca, vel mitridato, aut horum alterutrius extracto, datur ieiuno stomacho bis in hebdomada. Virtus est, quòd mirificè soluat omnes obstructiones, in primis vero ictericum.

Aliter mercurius præcipitatur. Solue unciam vnam mercurij viui, benè purgati in vncijs duabus aquæ fortis; solutioni adde aquæ communis calidæ vncias tres; ac infun-

infunde postea vrinam sani hominis recentem in tanta quantitate, quantum ad deliquium ipsius mercurij requiritur: præcipitabitur mercurius incarnatus, qui aliquoties aqua est edulcorandus: solum per secessum mouet. Dosis à granis sex ad decem.

Mercurius dulcis, qui & Draco mitigatus dicitur. Accipe mercurij sublimati puri, & sinceri vncias octo, & mercurij viui probè purgati vncias sex, tere inuicē in mortario lapideo, cum pistillo lapideo, vel ligneo, apponendo partē post partem de mercurio, donec in sublimatum mercurius viuus absumptus fuerit; deinde sublima ex phiola ad medietatē tantùm plena in arena, donec totum in superiorem phiolæ capacitatem ascenderit, & hoc plerumque spatio octo, vel decem horarum fit. Fracto vitro, mercurium crudum hac prima distillatione simul pro-

deuntem cautè aufer; residuum verò denuò priori pacto sublima, idque tertiò, aut quartò repete, sine vlla additione rei extraneæ, & euadet sublimatus instar crystalli perlucidus, sine vlla acrimonia. Finitis sublimationibus, massa densior in puluerem subtilem redigitur, & aqua rosacea sæpius eluitur. Dosis eius grana quindecim ad viginti, vel triginta in robustis cum extracto aliquo purgante, aut in pillulas conformatas. Omnes humores noxios sine aliqua perturbatione expurgat. Dictum verò sublimatum poteris in infinitum multiplicare, si antequam aqua rosacea eluatur, iterum misceatur cum mercurio crudo, vt supra, & sublimetur: & sic in infinitum. Poteris etiam multiplicare subimatum quantum tibi placuerit, sequenti modo: Accipe mercurium purgatum, & præcipitatum, ac postea

ftea benè lotum, & leuiter calcinatum, & à spiritibus aquæ fortis expurgatum, deinde misce cum mercurio crudo modo supradicto, & sublima, vt supra: iterum misce cum alio mercurio crudo, & faciendo, vt supra; sic poteris ad tuum libitum multiplicare.

Summum elixir vitæ. Pone aurum purum vulgariter per mercurium calcinatum in phiola, eique superpone menstruum perfectum, scilicet, optimum spiritum vini, vt tribus digitis supereminеat; phiolam verò hermeticè sigillatam, pone ad calorem cinerum per integrum octiduum, & extrahitur tinctura auri instar sanguinis rubea, quam denuó, relicto in fundo albicante auri corpore, in alia phiola hermeticè sigillata coagula lento igne in athanore in lapidem rubeum, quem super lapidem porphyrium in loco frigido, & humido solue in

oleum,

oleum, quod denuò, reiectis fæcibus, coagula, & tertiò eamdem coagulationem repete. Est summum Elixir vitæ. Dosis est granum vnum cum extracto theriacæ, & puluere liquiritie, quantum sufficit superbibito haustu vini in quodlibet morbo, repetitis, si necessitas flagitat, dosibus. Corpus autem albicans auri in fundo remanens phiolæ, quod luna fixa nominari solet, pristinum colorem recuperat; si per antimonium fundatur, vt Paracelsus docet.

Præcipitatus Diaphoreticus excellens.

CAPVT XXXI.

PRimò fiat optimus spiritus nitri: huius recipe libram vnam; salis gemmæ tenuissimè puluerizati tantundem; misce, & ex

ex retorta cum suo recipienti coniuncta distilletur ex reuerberio clauso aqua rubicundissima, quam serua; Deinde recipe cinnabarim natiuam vngaricam rubicundissimam, (quæ minera est mercurij, seù argenti viui,) probè à scorrijs montanis liberatam, quantum vis, eamque paulatim in aqua præcedenti solue; sed cautè procede, vehementer enim incalescunt inuicem; quare particulatim minera inicienda est vsque ad eius totalem solutionem, quæ egregiè virescit, vnde satis magna quantitas menstrui requiritur. Solutionem claram, & à sulphure combustibili, quod vel supernatat solutioni, vel in fundo residet, per inclinationem decanta, & ex cucurbita in igne arenæ distilla. Prodit primo menstruum, & quę principia sunt ipsius mineræ in fundo manent, iam quidem propter hanc solutionem, & men-

ſtrui ablationem diſcontinuata, ſed deinceps ſeparanda. Itaque poſtquam omne menſtruum ſeparatum fuerit, vrge ignem aliquantò fortius, & ad latera, ſeù ſpondilia cuccurbitæ eleuabitur mercurius ſublimatus albiſſimus, infundo verò retortę ſulphur, & ſal dicti ſubiecti ſimul reſidebunt. Tunc detrunca cuccurbitam, & collige ſeorſim mercurium, ne cum cæteris principijs confundatur, & hæc ab illo ſeparata habere poſſis. Sublimatum verò cum aceto diſtillato in cucurbita, igne arenæ ebulliendo, ſolue; fęces remoue; acetum clarum, mercurium tamen in ſe continens, abſtrahe ad ſiccitatem: quod remanſerit, cum aqua pluuiali, vel rore maiali, iterum ebulliendo, ſolue, abiectis fæcibus aquam diſtilla, quę non parùm nigritans erit: idem cum recenti aqua pluuiali diſtillata viciſſim ebulliendo, ſol-

ue.

ue, & abiectis fęcibus distilla; idque etiam tertia, & quarta vice, repete; donec nimirum mercurius post quartam distillationem planè albissimus remaneat. Huic tandem affunde optimum spiritum vini, siue alcohol vini præstans, & cum alembico cęco in balneo digere per aliquot septimanas, vel etiam per integrum mensem.

Interea reliqua principia, eaque, quę in fundo cucurbitę, post ablatum mercurium, remansere, separa, & clarifica, vt sequitur. Super eandem infunde aquam pluuiam distillatam calidam; & statim sal soluendo se se in eandem aquam abit, sulphur verò flauescens solum manet, quòd si aliquod salis adhuc eidem adherebit, illud per aliquot repetitas elutiones aquę pluuię distillatę auferendum est, & priori salis extractioni miscendum. Vtrum-

que autem deinceps est purificandum, quod vnicè quoque per spiritum vini est absoluendum. A sale igitur aufer aquam distillatam, cum qua nimirum salem extraxisti, & eundem cum optimo spiritu vini solue, fæcibus remotis, solutio futura est ex viridi flauescens: aufer spiritum vini ad cuticulam supereminentem, & sal ipsum instar vitrioli trasparentis, in fundo coagulabitur, quod diligenter collige, & serua. Sulphur verò aliquoties cum aqua calida distillata prius lotum, & exsiccatum, simili modo cum spiritu vini aliquandiù digere, & eundem postea aufer. In promptu itaque hoc modo sunt duo principia salis, & sulphuris purificata; sed ad eandem puritatem redigendus est mercurius. Postquam igitur ille fuerit per destinatum tempus cum spiritu vini digestus, & solutus, (rubescit

enim

enim totum illud compositum eleganter) ex retorta in excipulum capacissimum igne arenæ lento, primò distilla spiritum vini, postea vrge ignem, & prodibit spiritus mercurij, sæpe hinc inde per totum recipiens extendendo, & sublimando instar crystalli; relinque omnia post exactam distillationem, & post horas vigintiquatuor spiritus mercurij crystallizatus in spiritum vini primò distillatum, soluetur, qui denuò à spiritu vini separandus est, distillando per balneum leue ipsum vini spiritum, nam spiritus vini ascendet, & spiritum mercurij in fundo relinquet cineritij coloris, quem etiam serua.

Habitis his principijs; tandem ad illorum coniunctionem anaticam est deueniendum, quam hoc modo efficies. Primò fiat aqua coniunctiua ex eadem minera tali pacto. Solue mineræ argenti

viui

viui vngarici vncias sex in aqua soluente, ex nitro, & sale gemmę primo loco facta, ac sequestratis fæcibus, resolutionem ex balneo leui distilla ad crassitiem vsque oleosam: affunde recentem aquam soluentem, ac vicissim ad oleagineitatem distillla; idque fac, & repete quinques, vel sexies. Postea repone vas clausum in balneo marię ad putrefaciendum per quatuordecim dies: tandem distilla lento igne arenę, donec quidquid aquæ superfluum fuerit, separetur: vbi spiritus albicantes prodierint muta recipiens, aliudque apponendo, & diligenter lutando, eos cape, cum aqua simul postea prodeunte; vrge distillationem vsque ad ignitionem vasis, hanc verò aquam serua. In vnciis autem sex huius aquæ solue salis suprafacti vncias duas, ac circula aliquandiù in balneo; postea super vnciam mediam sulphuris affunde

illius aquæ, in qua nempè sal est solutum, & digestum, vnciam vnam, & dimidiam, ac vicissim per balneum leue separa ad crassitiem, denuò affunde eiusdem aquę priorem quantitatem, scilicet, vnciam vnam cum dimidia, & distillando per balneum, euoca; atque ità perge, donec cum media vncia sulphuris vna salis vncia integra fuerit copulata, id, quod ex pondere cognosces, an ex ambobus factus sit vnus viscosus quidam liquor. Harum vnciæ mediæ adde vncias duas spiritus mercurij supra præparati, & phiola hermeticè clausa, coque in athanore, prudenter adhibitis ignis gradibus, donec omnia in puluerem rubicundum versa fuerint, quód spatio trium, vel quatuor mensium fiet. Puluerem hoc modo præparatum, & tandem cum spiritu, siue alcohole vini correctum serua. Est medi-
cina

cina vniuersalis, cuius granum vnum, vel ad summum duo in vehiculis conuenientibus in quolibet morbo exhibita, balsamum in ternum, ad expellendum intrò hospitatem hostem, vel per vomitum, vel per aluum, vel per sudorem, mirificè adiuuant.

Alcohol autem vini sic fieri debet. Accipe vinum generosum, quale est Hyspanicum, vel Vngaricum, quòd aliquandiù, vel in fimo equino, vel in eius vicario balneo mariæ digere per quatuordecim dies. Postea per phiolam spiritum distilla, eundemque aliquoties per eandem phiolam rectifica, donec ad summam tenuitatem peruenerit. Huius libras duas misce cum recentis vini libris sex, & per phiolam denuò eandem quantitatem librarum nempè duarum, non plus, nec minus, distillando prolice; & ità deinde eandem quantitatem, scilicet,

duarum librarum cum recenti vino homogeneo septies, & octies, sẽper de nouo addita recentis vini quantitate, & toties distillatis libris duabus spiritus fortissimi. Hic verò spiritus est penetrantissimus, & subtilissimus, quare diligentissimè in vase hermeticè clauso est asseruandus.

Aduerte, quòd si supradictum puluerem, qui dicitur medicina vniuersalis, solueris cum optimò spiritu vini, eique miscueris oleum siue animam auri, & separato meustruo, decoxeris, & in puluerem fixaueris, & oleo solis inceraueris, facilè fixabit mercurium purgatum in aurum; aut cum illo mineram perpetuam instituere poteris.

In hoc autem capite multa posui, vt filij artis sciant etiam panaceas, hominum sanitati inseruientes, efficere; ac etiam, quia dictæ operationes multùm iuuant no-

nostrum primarium intentum, vt scilicet, sciant purgare mercurium, & antimonium, eaque coagulare; & ex illis menstrua solutiua, & coniunctiua formare; quibus facilè philosophorum lapidem, vel aliquod particulare facere possint.

Panaceæ autem vel fiunt cum mercurio, & auro; vel cum regulo antimonij, & auro, à quibus simul fusis, & coctis, extrahitur cū optimo spiritu tinctura aurea, quæ ad leuem calorem exsiccata dicitur Panacea aurea; vel tandem fit ex solo antimonio, coniungendo simul regulum antimonij cum sulphure eiusdem antimonij; quod sulphur extrahitur (vt supra vidimus) ex cinnabari eiusdem antimonij, & simul coquuntur, &c.

ssssss

ssss

Quomodo fiant diuersæ conuersiones tàm lunæ, quàm mercurij in aurum perfectum.

CAPVT XXXII.

Modus primus.

ACcipe de quolibet ex infrascriptis ingredientibus vnciam vnam, scilicet, vitrioli romani rubificati; viridis ęris, seù florum viridis æris; quomodo autem dicti flores fiant, infra dicetur; scoriarum perfecti antimonij vngarici;crocci martis cum sulphure facti; crocci veneris cum sulphure facti, æris vsti, Ferretti hispanici; optimi auri per mercurium calcinati, & benè aperti; & marchesitæ rubræ, vel flauæ optimè calcinatæ si tamen illam habere non poteris, poteris cum alijs ingredientibus operari, vel

loco illius poteris accipere ematithitem non falsificatum calcinatum. Pista optimè omnia, eaque postea misce, & pone in vrinali vitreo, ac superpone spiritum vini ter ad minus distillatum, ac perfectè dephlegmatum, & cum spiritu salis communis, aut salis nitri fortificatum, vt materię superemineat sex digitis transuersis: deindè benè orificium vitri obtura, quod, vt facilius obturari possit, erit satis angustum. Posteà vitrum pone supra cineres calidos ad minus per duos dies, & quousque dictum menstruum sit benè tinctum, & coloratum, ac tunc illud suauiter decanta, & conserua in vitro benè clauso, ac in loco temperatè calido; supra materiam verò, quę remansit, appone aliud menstruum, vt supra, & postquam coloratum erit, illud decanta, & cum alio decantato conserua; sic autem eodem modo continuabis,

quousque menstruum amplius non coloretur. Tunc accipe omne decantatum; ac simul cum menstruo per collum retortum distilla, semper reponendo distillatum supra non distillatum; sic enim melius extractiones subtiliabuntur.

Deinde per alembicum leui igne duas partes menstrui distilla (quas in vitro benè clauso serua, alijs enim vicibus inseruire poterit) tertiam verò partem non distillatam pone in vitro apto; vitrum autem non totaliter coopertum collocabis in loco frigido, & humido, ad lapillandum, siuè christallizandum; quod eueniet intra paucos dies. Formatis christallis cautè menstruum decanta, & accipe christalla, quæ vt plurimum spondilibus vasis adhærere solent, eaque in vitro clauso, & in loco frigido conserua, à reliquo verò, quod decantasti, iterum per alembicum

bicum distilla aliquam partem menstrui, & quod non est distillatum denuò pone in loco frigido, & humido ad christallizandum, iterum autem accipies christalla, & cum alijs reponentur, ità verò modo supradicto continuabis, quousque nihil amplius christallizatur.

Postea accipe omnia christalla, eaque pista in mortario vitreo cum pistillo vitreo, ac deinde illa pone in capaci, & longi colli boccia, quam hermeticè sigillatam collocabis in balneo mariæ, vel in fimo equino per decem dies, vel quousque omnia christalla in oleum versa sint. Hoc oleum postea bis, vel ter distillabis per collum retortum, aut per retortam humilem, & inclinatam.

Tandem hoc oleum pone in parua boccia, hermeticè sigilla, & ad leuem ignem supra cineres, siue ad lumen lucernę oleum exsicca,

ità quod in terram rubram reducatur. Tunc veró accipe vnciam vnam dictæ terræ rubræ, & mercurij non falsificati, ac optimè loti, & purgati vncias duodecim, & benè in mortario vitreo misce simul per duas horas contundendo. Hanc materiam postea in parua boccia pone, quam benè obtura, & ad lumen lucernæ supra cineres decoque vsque ad perfectam mercurij fixitatem, & optimum aurum euadet.

Posses autem in principio cum alijs ingredientibus aurum non apponere, ac sine illo omnia supradicta facere vsque ad reductionem olei in terram; sed tunc deberes illam materiam pistatam oleo auri incerare: sic enim plures vncias mercurij modo supradicto in optimum aurum fixaret: immó si taliter incerares, ità quod facilè tamquàm cera flueret, posses supra mercurium calentem proiectio-

nem

nem facere. Similiter si in dicto oleo facto, sine auro, poneres vnciam vnam olei auri, & deinde huius olei sic mixti (quin in terram per decoctionem vertatur) poneres vnciam vnam cum vncijs triginta mercurij benè purgati, & bocciam per girum verteres, vt perfectè oleum cum mercurio misceretur; & postea vt supra, decoquendo fixares, profectò melius dictum oleum operaretur, cum esset magis per minima cum mercurio mixtum.

Aliter etiam procedere posses, nempè, in dicto oleo facto sine auro solue per partes ad leuem calorem vnciam vnam auri vulgariter calcinati, & benè aperti; deinde, vt supra, oleum per decoctionem in terram vertere.

Modus secundus.

Accipe vitrioli Romani rubificati libram vnam: viridis æris, li-

diſtilla, ità vt hoc ipſum tertiò repetatur. Tandem quarta vice memoratum, ac ter diſtillatum ſpiritum ſuper materiam affundes, & omnia per gyrum commouendo vas benè ſimul miſcebis: hinc autem, vitro benè obſerato, ſinito per ſpatium duodecim, aut viginti quatuor horarum quieſcere, & vſque dum fæces reſederint. Tunc autem ſpiritum vini coloratum ſeparabis, cum leuiter in alium alembicum decantando, aut etiam per chartam bibulam filtrando. Hoc peracto pone totum decantatum rurſus ad lentè diſtillandum, diſtillabis autem ſolummodo illius duas tertias partes, (caue tamen ne vnquam bulliat) quatenus vitriolum cum reliquis extractis ſalibus mediante frigore, in cryſtallum degenerari queat: quam cryſtallum poſtea per retortam benè lutatam diſtillabis, dando in principio

cipio ignem leuem, ac tandem fortissimum, vt omnia ignoscant, ac oleum rubrum distilletur; quod benè obturatum in loco tepido conseruabis.

Deinde recipe solem finum, eumq; calcina cum illis duabus partibus spiritus vini, quas superius distillasti, & toties dictum spiritum vini distillando, & redistillando supra aurum, quousque videas aurum se dissoluere, vel dictum aurum calcina per fumum saturni; aut aliquo alio modo, vt alibi diximus, ita quod aurum sit benè calcinatum, & apertum.

Postea super talem volatilem calcem solis affunde præfatum oleum rubrum intra violam fortem, in pondere proportionato, videlicet, super mediam vnciam solis calcinati vnciam vnam cum dimidia de oleo rubro; Violamque sigilla hermeticè; eamque deinde intra vas terreum cineribus plenum

num reconde, ac primò ignem lentum ſubde, vt omnia ſimul putreſiant, ſimulq; ſoluantur, ac tandem, parùm igne aucto, decoctionem continua, quouſque materia ad perfectam ſiccitatem deueniat, quod euenire ſolet intrà triginta, aut quadraginta dies: tunc autem violam frange, materiam extrahe, eamque ſuper mormore polito in tenuiſſimum puluerem contere, & in vitro benè clauſo, ac in loco nec frigido, nec humido ſerua. De hoc verò puluere proijce partem vnam ſuper decem partes lunæ liquefactæ, & illa in finiſſimum transformabitur ſolem, qui melior, & purior erit omni ſole naturali.

Aduerte primò, quod ſi hunc ſolem medicinatum denuò ſolueris, & coagulaueris, vt antea feciſti, tunc hac ſecunda vice vna eius pars tinget triginta partes lunæ fluidæ; & quò pluries hoc repe-

petieris, tanto amplius tinget. Dictæ autem reiterationes fient, alcinando aurum medicinatum, einde super vnam illius partem pponendo tres partes olei rubri, cætera, vt supra faciendo.

Aduerte secundò. Quod postuam, vt supra diximus, spiritum vini decantasti, fortasse reanebunt fæces, habentes adhuc nćturam extrahendam, quam xtrahere poteris modo supra dio, vel cum illis duabus partibus piritus vini, quas superius distillasti; vel cum alio spiritu vini, & deinde, vt supra in oleum rubrum reducere, & distillare.

Aduerte tertiò: illam tertiam partem poteris ponere in loco frigido, & humido ad cryſtallizandum, & colligere cryſtalla; & hoc toties reiterare, quousque non det amplius cryſtalla: postea ipsa cryſtalla pones in loco apto, vt in oleo vertantur; quod oleum deinde,

de, ſemel, aut bis per humilem retortam diſtillabis.

Aduerte quartò, quòd non ſolum ſupra argentum poteris dicta medicina vti, ſed etiam ſupra mercurium purgatum: vel miſcendo de dicto oleo rubro (in quo tamen ſit iam aurum ſolutum) partem vnam cum decem partibus mercurij; & benè commouendo vitrum, vt omnia benè miſceantur. Hinc autem vitrum benè ſigillatum pones ſupra cineres, vt omnia ſimul congelentur, & perfectè fixentur; quod ſolet euenire intra quadraginta dies; in principio tamen dabis leuiſſimum ignem, ne mercurius ab oleo ſeparetur, vel poteris cum dictis pulueribus, non facere proiectionem ſupra lunam fuſam, ſed illorum partem vnam miſcere cum decem partibus argenti viui purgati, & in mortario vitreo benè ſimul cum piſtillo vitreo contundere

tundendo, vt perfecta fiat mixtio; & postea simul decoquere, & fixarè, dando ignem leuem in principio, ne mercurius sublimetur: Vel poteris cum parte vna dicti pulueris, & partibus quatuor mercurij facere vnum malgama; & simul inde decoquere, vt supra, & fixare. Si verò post exficcationem solueris materiam cum optimo menstruo vegetabili, aut animali, & facta solutione, separares leui distillatione menstruum, ac deinde materiam decoquendo fixares, & fixatam oleo solis incerares, profectò optimam medicinam haberes: sed in principio contentus sis operari, vt diximus; quod tibi cum magno lucro eueniet; postea verò poteris ad hunc subtiliorem modum operãdi progredi.

Aduerte quintò, postquam fixasti decem illas partes mercurij, experiri poteris an mercurius iam

fixatus sit adhuc medicina ad alium mercurium fixandum: experientia enim plura te docebit.

Modus tertius.

Accipe lamellas martis purificatas, eas scinde in minutissimas partes, & solue in aqua forti: postea per distillationem aquam fortem extrahe, vel euapora: calcem martis, quæ in fundo remansit, calcina cum sulphure puluerizato; miscendo simul ambas pulueres; calcinabis autem in forti pilla terrea, & ad carbonum ignem, ac vsquequo totum sulphur consumatum sit; & habebis puluerem rubicũdissimum, quem septies, vel octies cum tantumdem salis armoniaci, puluerizati misce, & sublima; quem postea pones ad soluendum in fimo equino, vel supra marmor in loco frigido, & humido; aut si esset æstas, in conseruatorio niuis, & conuertetur

tetur

tetur in oleum; quod in vase benè clauso conserua.

Pariter accipe subtiles veneris lamellas, easque cimenta cum sulphure puluerizato, faciendo stratum supra stratum: cimentabis autem in vase discooperto, & vsque ad totius sulphuris consumationem, & habebis lamellas veneris frangibiles, quas subtilissimè macina, & cum tantumdem salis armoniaci puluerizati misce, & toties, vt supra, sublima: deinde in fimo, vel vt supra in loco frigido, & humido, vt in oleum conuertatur: quod in vitro benè clauso separatim conseruabis.

Similiter accipe vitriolum romanum, illudque solue in vrina puerorum despumata: deinde filtra; & ad sufficientem calorem congela in vrinali; & remanebit vt fex nigra: tunc illam calcina ad ignem reuerberi, quousque rubra euadat: quam postea octies subli-

ma

ma eum tantumdem ſalis armoniaci: deinde fac vt vertatur in oleum, vt ſupra; quod in vitro benè clauſo conſerua.

Deinde facies ſequentem aquā fortem: recipe vitrioli, & ſalis nitri, ana, librā vnam; cinaprij vncias quattuor, vel ſex; aluminis plumæ vncias tres; & diſtila vt moris eſt. In hac verò aqua forti ſolue tantum de mercurio purgato, quantum ſoluere poteſt; poſtea diſtilla aquam fortem, quam iterum pones ſupra mercurium, à quo illam diſtillaſti, ac iterum diſtilla: hoc autem diſtillare, & rediſtillare eamdem aquam ſupra eumdem mercurium toties repete, quouſque bene rubeus, & fixus euadat. Hinc poſteà ex retorta extrahe, ac ſubtiliſſimè macina, & pone in parua boccia, & ſupra illum efunde æqualem portionem ad pondus illius de oleo ſulphuris, diſtillando illud, & re-

diſtil-

diſtillando ſupra eumdem mercurium tribus, aut quatuor vicibus. Tunc ex boccia illum extrahe, piſta, & pone in fimo equino, vt in oleum vertatur; quod oleum pariter ſeparatim, vt ſupra, conſerua.

Tandem facienda eſt ſequens aqua fortis ex libra vna vitrioli romani, ex vncijs nouem ſalis nitri, ex vncijs tribus cinnabaris, & ex vncia vna ſalis armoniaci: in tribus autem vncijs dictæ aquæ fortis ſolues vnciam vnam finiſſimi auri, & quando erit ſolutum, adde ex quolibet de ſupradictis oleis vnciam vnam. Deinde ſic permitte quieſcere in putrefactione ſeptem naturalibus diebus; quibus elapſis, cum magna diligentia aquam decanta, & remanebunt lapilli, ſeu cryſtalla, quæ pones in vitro clauſo per decem dies in fimo equino, & conuertentur in oleum; quod oleum in

parua

parua boccia positum, & boccia hermeticè sigillata ad suauem calorem, siue ad calorem lucernæ congellabis, & erit medicina fusibilis, penetrans, ac tingens, & vna illius pars cadet supra triginta partes lunæ fine, & in aurum perfectissimum conuertet. Quo autem pluries dictam medicinam soluet in fimo, & ad leuem calorem congelabit, semper magis crescet in virtute, & supra pluries partes cadet. Posset etiam vti hac medicina, & fortasse melius erit, contundendo simul partem vnam dictæ medicinæ cum partibus triginta mercurij optimè purgati, & postea vsque ad fixationem leui calore decoquendo.

Si tamen dictum oleum factum ex lapillis, seu crystallis, bis, vel ter per collum retortum distillares, & decoquendo coagulares altioris virtutis esset: nam quo plùs medicina subtiliatur, eò fortius operatur. Vt

Vt vero pro supradicta medicina præparetur, seu fixetur luna, sic procedes. Accipe lunæ cupellatę subtiles lemellas, easque ter cimenta cum limatura ferri, singulis vicibus per duodecim horas, semper limaturam ferri renouando; Deinde dictas laminas cimenta alijs tribus vicibus cum sale minerali prępar ato, siue decrepitato: postea per horas duodecim illas cimenta in cimento reali ad ignem reuerberi, vt in alijs cimentis fieri solet; & si in hoc cimento nihil de illo diminuitur, erit perfectè fixa; sed si minuetur, reiterandæ erunt supradictæ cimentationes, vsquequo cimentum reale sustineat, & in eo non minuatur.

Facilius autem erit sic operari: Accipe omnia supradicta ingredientia vt supra præparata, etiam aurum vulgariter calcinatum, & benè apertum, nec illa cum sale ar-

armoniaco ſublimabis; ſed ſimul optimè macina, imbibe aqua ſalis armoniaci, prout dicetur in modo ſexto; Ex deinde pones in fimo, vitro benè clauſo, per triginta dies, & vertetur in aquam, ſiue oleum, hinc pone ad cryſtallizandum, ex cryſtallis fac oleum, & reliqua, vt ſupra.

Ad euitandas verò tot manipulationes, & ſublimationes, & quin ſale armoniaco vtaris, operari poteris, vt ſequitur. Fac infraſcriptum menſtruum, quod facilimè quodcumque metallum calcinatum in oleum reducet: Accipe ſalis communis decrepitati, ac illud in ſubtiliſſimum pulverem macina: huius autem ſalis pulverizati accipe libram vnam, eamque miſce cum tribus libris optimi ſpiritus vini, & ſic permitte quieſcere ſeptem diebus: poſtea ad balneum mariæ diſtilla; & diſtillatum conſerua in vitro opti-

mè clauso; est enim menstruum reducens, & soluens in aquam, siue oleum quodcumque metallum, prius tamen vulgariter calcinatum. Reductionem autem in oleum sic facies. Accipe corpus illud, quod vis soluere, illudque calcina, & parti vnæ illius superpone tres partes dicti menstrui, & vase optimè sigillato ad temperatum calorem digere per octo, aut decem horas, & conuertetur in oleum, aut toties distilla, & redistilla dictum menstruum super metallum calcinatum, semper distillatum reponendo supra non distillatum, quousque metallum in oleum conuertatur. Sunt verò alia menstrua, quibus metalla faciliter in oleum reducuntur, vt infra dicetur: sic igitur poteris magna cum facilitate soluere omnia supradicta metalla, & ea mixta ponere ad lapillandum, siue crystallizandum

dum: Deinde cryſtalla in fimo in oleum ſoluere, & oleum decoquere, & facere omnia, vt ſupra dictum eſt. Aduerte quod melius erit iſtis medicinis vti ad fixandum mercurium eo modo, quem ſupra in primo modo docuimus, quàm ad lunam tranſmutandam.

Si nolueris cryſtalla efformare, poteris ſupradicta olea mixta, & ſimul cum menſtruo ſepties per retortam humilem, ſeù per collum retortum diſtillare, vt benè hoc oleum ſubtilietur. Deinde leui diſtillatione per alembicum menſtruum diſtillare, ac tandem oleum decoquere, & facere omnia ſuperius dicta.

Modus quartus.

Accipe vnciam vnam ex cryſtalis factis ex crocco martis; & vnciam vnam ex cryſtallis factis

ex crocco veneris; & vnciam vnam ex cryſtallis factis ex vitriolo rubificato; & vnciam vnam cryſtallorum auri: macina ſimul, & pone in alembico, ſeu vrinali, ac eis ſuperpone optimum ſpiritum vini fortificatum cum ſpiritu ſalis, vt ſupra diximus, aut cũ ſpiritu ſalis nitri; ita quod ſint partes tres huius menſtrui, & pars vna pulueris cryſtallorum; & ſic digere per aliquot horas. Deinde diſtilla menſtruum, & repone ſupra materiam, ac iterum rediſtilla, & has cohobationes, ſeu diſtillationes, & rediſtillationes toties repete, quouſque materia in oleum vertatur. Hoc verò oleum ſimul cum menſtruo aliquoties per collum retortum diſtilletur & ſubtilietur: Poſtea leui diſtillatione ſeparato menſtruo, in vitro hermeticè clauſo ſupra cineres calidos in terram decoque, & fixa: faciet bonam proiectionem ſupra lunam:

nam;

nam: poteris etiam cum hac medicina mercurium lotum fixare.

Aliqui tamen adduat supradictis cryſtallis vncias duas cryſtallorum mercurij, vt ſupra rubificati, & indurati; & deinde apponunt menſtruum, & reliqua vt ſupra proſequuntur.

Modus quintus.

Solue aurum optimè purgatum in aqua forti ſibi proportionata, pariter martem, & venerem ſimiliter in aquis fortibus ipſis proportionatis, & ad illa ſoluenda aptis. Hinc omnia, ſed ſeparatim pone ad cryſtallizandum in loco frigido, & humido: poſtea lapillos, ſiuè cryſtalla collige, & conſerua. Deinde ab aqua forti remanente aliquam partem diſtilla, ac iterum non diſtillatam, pone ad cryſtallizandum; ſic autem continua, quouſque cryſtalla

amplius non fiant. Hoc peracto, omnia cryſtalla ſeparatim contunde, aqua calida bis, vel ter ablue, & exſicca: poſtea ſeparatim pone dicta cryſtalla in optimo ſpiritu vini fortificato cum æquali portione aquæ fortis ſingulis metallis proportionata; & vitro benè ſigillato ad leuem cinerum calorem ſolue: deinde pone ad cryſtallizandum, modo, & ordine vt ſupra: poſtea cryſtalla contunde, & vt ſupra ablue, & exſicca. Hoc autem ſoluere, & cum ſpiritu aquæ vitæ aqua forti fortificato, & poſtea cryſtallizando, ad minus ter eſt repetendum; & quò pluries repetes, eò melius erit. Aliqui tamen non acuunt ſpiritum vini cum aqua forti, ſed cum ſale communi, vt ſupra diximus, & cum illo has trinas ſolutiones, & cryſtallizationes faciunt. Dictis autem cryſtallis addenda ſunt cryſtalla vitrioli romani

mani facta, vt infra dicetur. Aliqui vlterius addunt mercurij cryſtalla, facta, vt fiunt alia metallorum cryſtallo. Tandem accipe ex omnibus cryſtallis partes ęquales, & ſimul contunde, & macina cum ęquali oleo tartari facto per deliquium; Hoc autem macinare cum æquali oleo tartari ter repete, qualibet vice exſiccando: Deinde pone ſupra marmor in loco frigido, & humido, & in oleum vertentur. Hoc autem oleum poſtea ad leuem calorem decoquendum eſt, vt ſupra diximus.

Aliqui poſt trinam ſolutionem, & cryſtallizationem factam cum ſpiritu vini fortificato cum aqua forti, iterum ſoluunt, & cryſtallizant cum ſpiritu vini cum ſale communi fortificato, vt ſupra diximus: deinde ſoluunt hæc cryſtalla in fimo equino, vt abeant in oleum: quod oleum poſtea in terram decoquunt, vt ſupra vidimus.

Cryſtalla autem vitrioli fiunt, vt ſequitur. Accipe vitrioli romani rubificati ad tuum libitum, & pulueriżati. Illud ſolue cum aqua communi calida, vel quod melius erit, cum aceto diſtillato, & filtra: Deinde fac bullire filtratum vſque ad quartę partis diminutionem: poſtea ſine quieſcere, vel pone in loco frigido, & humido, & vitriolum cryſtallizabitur, & conuertetur in lapillos. Si autem totam aquam; ſiue totum acetum euaporares, maneret in fundo vaſis ſal vitrioli prætioſum.

Modus ſextus.

Accipe auri finiſſimi puleriżati, hoc eſt, per mercurium calcinati, vnciam vnam; crocci martis vnciam vnam; æris combuſti, vnciam vnam; vitrioli romani rubificati, vnciam vnam; ſalis armoniaci in aquam conuerſi ad pondus dictorum ingredientium:

maci-

macina optimè omnia simul supra porfidum imbibendo cum dicta aqua salis armoniaci; hoc autem macinare, & imbibere tamdiu continua, quousque materia totam dictam aquam ebiberit, ac secum vnierit. Deinde pone omnia in vitro benè clauso in fimo equino per triginta dies, & dissoluetur in aquam, siue oleum: hanc verò aquam, siue oleum hoc congela in vitro clauso supra cineres leuiter calidos: Postea materiam hanc congelatam denuo in fimo solue, & solutum supra cineres congela; hoc autem soluere, & congelare ad minus quater, vel quinquies reiterabis. Pars autem vna huius medicinæ tinget quinque, aut sex partes lunæ finæ in finissimum aurum. Porrò medicina hęc iterum soluta in fimo per triginta dies, & postea congelata tinget partes decem lunæ: tertia vice soluta, &

congelata, tinget partes quindecim: quarta verò tinget partes viginti: quinta vice partes quadraginta; & sic semper soluendo, & congelando potentia, ac virtus ipsius augebitur.

Aqua verò salis armoniaci fit, vt sequitur. Accipe sal armoniacum, illud in puluerem impalpabilem reducito: illud deinde pone in olla non vitriata, quam benè coopertam pone in furno panis per noctem ad calorem: transacto illo temporis spatio, depone illam ex furno, & sal in puluerem impalpabilem pista: hunc puluerem pone in boccia longi colli, & hermeticè, vel saltem benè sigillata: bocciam verò pone in fimo per triginta dies, & sal in aquam versum erit; quam aquam filtra per telam lineam, & in vitro clauso conserua.

Melius esset cum hac medicina benè cum mercurio per longam con-

contritionem incorporata, mercurium fixare in aurum, leui calore simul decoquendo.

Modus septimus.

Accipe auri per mercurium calcinati vnciam vnam; æris vsti rubificati vnciam vnā; crocci ferri rubificati vnciam vnam, vitrioli romani rubificati vnciam vnam; salis armoniaci rubificati, & soluti quantum de omnibus: teruntur omnia supradicta cum aqua armoniaci, vt supradictum est, fortiter super marmor: postea omnia pone in boccia vitrea longi colli, ac optimè clausa, eamque pone intra fimum ad minus per vigintiduos dies ad dissoluendum, mutando fimum de quinque in quinque dies, vt moris est. Facta solutione pone dictam aquam in boccia rotunda fortiter obturata, cuius ventris solummodo tertia pars sit dicto oleo plena;

ſuper cineres autem ad lentum ignem aquam congelabis; cuius pars vna conuertet partes decem lunæ in verum aurum. Si tamen reiterabis ſolutiones, & congelationes creſcet in virtute; ſemperque plus de luna in aurum traſmutabit; ac etiam mercurium in aurum traſmutabit, vt ſupra dictum eſt.

Æs pro ſupradicto opere comburitur, & præparatur. Accipe laminas æris quantumuis, & fac ex illis parua fruſtula, & cimenta in vaſe terreo, & forti cum ſulphure puluerizato; quouſque ſulphur ſit conſumptum: poſtea in mortario cupreo benè pulnerizētur, deinde cum aqua calida abluantur, donec aqua exeat clara, & tunc ad ignem lentum, vel ad ſolem deſſiccentur. Poſtea dicti pulueres ponantur in crucibulo cooperto, & lutato, & ad ignem carbonum per ſex horas, & po-

ftea fine infrigidari, & erit rubificatum, & præparatum. Hic obiter nota si estinguas istud æs vstum, sed prius ignitum pluries in oleo oliuarum deueniet ad colorem auri: in quo oleo si pluries extinguas plumbum solutum, tamquam aurum tingetur; quo poteris vti ad plura ornamenta fabricanda.

Croccus autem ferri ita fit, miscendo limaturam ferri cum ana sulphuris pulуerizati, & simul comburrendo vsque ad sulphuris consumationem; & si opus fuerit iterum idem cum nouo sulphure repetendo. Vel etiam sequenti modo fieri potest, dissoluendo limaturam ferri in aqua forti, facta ex vitriolo, salenitro, & alumine omnium ana, libram scilicet vnam; & si vis poteris addere cinnabaris vncias sex: facta verò solutione, iterum cum alembico distilla aquam, & in fundo

croc-

croccus martis remanebit, quem aqua calida optimè, seu pluries ablue, & exsicca.

Sal autem armoniacum rubificatur, immò etiam fixatur, illud puluerizatum miscendo cum crocco ferri, & ab eo aliquoties sublimando. Quia verò in istis medicinis multi vtuntur sálenitro fixo; sciendum est salnitrum à multis fixari, ponendo illud tritum supra plumbum fusum, & quando est fusum, & supra illud congelatum, dicunt esse fixum, cum tamen vera illius fixio non sit: verum enim sal nitrum fixum est, à sale nitro raffinato distillare ipsius spiritum; deinde accipere illius caput mortuum, illudque ter soluere cum aqua pluuiali, & qualibet vice per telam lineam filtrare, & siccare: istud enim est sal nitrum perfectè, & philosophicè fixum.

Aduerte si per acta prima solutio-

lutione, & decoctione, reliquas solutiones facies cum spiritu vini fortificato cum sale communi, vel cum sale vrinæ, melius erit, & medicina subtilior, & operosior eueniet.

Nota: Facta prima solutione cum sale armoniaco, poteris ponere solutionem in loco frigido, & humido ad crystallizandum; deinde crystalla denuò soluere cum spiritu vini sale communi, vel sale vrinę fortificato; postea iterum crystallizare; tandem crystalla soluere cum solo spiritu vini absque salis additione; postea ista crystalla in fimo equino vertere in oleum; & oleum in medicinam decoquere, vt supra dictum est.

Obseruandum est, aurum vulgariter calcinatum, & benè apertum, sicut, & quodcumque aliud metallum prius calcinatum potest cum solo, sed optimo spiritu

aquę

aquæ vitæ in oleum reduci; si videlicet super illud distillabis, & redistillabis duodecies, aut quindecies optimùm spiritum vini semper cohobando, & reponendo eundem spiritum distillatum suprà eamdem materiam: attamen prius quàm incipias distillare, tenebis metallum calcinatum cum spiritu vini ei superposito in vitro benè clauso in digestione, siue putrefatione in balneo mariæ; deinde distillare incipies: eodem similiter pacto poteris calcinare corallia, aut talcum, & in oleo reducere; ac etiam lapides pretiosos, & gemmas. A fortiori autem soluet dicta metalla calcinata, si idem spiritus prius fortificetur cum sale communi, aut cum sale vrinæ, eo modo, quem superius descripsimus; prius tamen ipsum metallum calcinatum digerendo in balneo mariæ cum dicto spiritu vini fortificato, &

postea distillando: deinde poteris ponere ad lapillandum, siue crystallizandum; & postea crystalla in fimo in oleum soluere; oleum decoquere, & facere omnia, vt supra dictum est.

Sequens etiam menstruum omnia metalla, & reliqua supradicta, prius tamen calcinata, in oleum reducit: Accipe igitur salis nitri vncias tres; salis armoniaci vncias tres; puluerіza bene, & misce cum duodecim vncijs optimi melis albi, & per alembicum distilla aquam; in hoc verò aqua solue aurum calcinatum, vel quod volueris ex supradictis calcinatis, & in balneo mariæ per quattuor dies digere: postea distilla, & redistilla menstruum supra ipsum corpus toties, vt in oleum abeat; quod solet euenire post quartam, aut quintam distillationem; melius tamen erit vti spiritu vini cum sale communi, aut cum sa-

le

le vrinæ fortificato ; sic enim subtiliora crystalla postea euenient.

Modus octauus.

Accipe vitriolum romanum, viride æris, sulphur viuum, & salnitrum, ex omnibus ana ; simul pulueriza, & fac aquam fortem : deinde in tribus illius vncijs solue vnciam vnam auri finissimi, & separatim solue vncias quattuor mercurij optimè abluti, & purgati, in tanta quantitate dictæ aquæ, quæ sufficiat : postea dictas aquas misce, sed paulatim, & partem post partem, & ita relinque per decem dies : Deinde per lucernam congela, hinc aliquibus vicibus solue, & congela : pars vna huius medicinæ vertet in aurum partes viginti saturni calcinati, & purgati ; & mercurij purgati.

Poteris aquas mixtas, vt supra ponere ad crystallizandum : crystalla

ſtalla ſoluere cum ſpiritu vini cum ſale fortificato, vt ſupra: cryſtalla poſtea in oleum vertere; ac tandem oleum fixare.

Modus nonus.

Facies aquam fortem ex ana vitrioli calcinati, & ſale nitro; in ea ſolue mercurium purgatum; diſtilla, vel euapora aquam fortem; mercurium congelatum piſta, & conſerua; poſtea accipe vitrioli calcinati libram vnam, ſalis nitri libram vnam, viridis æris vncias octo, ſalis armoniaci vncias octo, & fac aquam fortem, phlægma proijciendo. Poſtea in vncijs octo huius aquæ ſolue vnciam vnam auri fini: facta ſolutione pone in boccia longi colli vncias quatuor (alij dicunt nouem) ſupradicti mercurij pulueriżati, & paulatim dicto mercurio ſuperefunde dictam aquam cum auro ſoluto, aduertendo,

vt tantum tertia pars ventris bocciæ sit plena: vitrum coopertum pone supra cineres non valde calidos per viginti quattuor horas: postea sigilla hermeticè bocciam, eamque pone ad balneum mariæ, quousque omnia soluantur: depone vitrum ex balneo, & pone ad aerem, & congelabitur; deinde ad leuem cinerum calorem benè exsicca: quando materia erit optimè exsiccata, frange vas, & medicinam pulueriza, & conserua. Vna illius pars cadit supra decem partes mercurij sequenti modo. Pone in crucibulo mercurium purgatum, eique superpone medicinam, & supra medicinam pone sal commune decrepitatum, & puluerizatum: crucibulum postea cooperi, & luta luto sapientiæ: luto exsiccato pone ad ignem, in principio leuem, & postea fusionis, & habebis aurum perfectum.

ctum. Si tamen medicinam hanc contunderes, & incorporares cum mercurio, & in parua boccia decoqueres ad cinerum calorem vsque ad fixationem, opus fælicius eueniet.

Si facta solutione in balneo, vt supra, poneres ad crystalizandum, & crystalla solueres cum spiritu sale fortificato, ac iterum crystallizares; ac tandem ex crystallis faceres oleum, & oleum fixares: haberes vtique medicinam subtilliorem, & perfectiorem.

Modus decimus.

In hoc modo explicatur quomodo fiat oleum viridissimum Nerij. Accipe sublimatum, sulphur veneris, sal vitrioli, salnitrum fixum, ex quolibet vnciam vnam, salis armoniaci vnciam mediam, & auri calcinati vnciam mediam, vel vnam. Macina bene

nè omnia simul, & sublima per sex horas: hanc verò sublimationem ter reiterabis, semper macinando sublimatum cum non sublimato, siuè cum capite mortuo. Postea solue omnia cum aqua pluuiali distillata, & ad suauem calorem congela. Has verò solutiones, & congelationes toties reiterabis, quousque dicta materia fusionem metallicam aquirat. Deinde hanc materiam in vase vitreo pone in loco humido, & in oleum viridissimum conuertetur. Hoc autem oleum fixat mercurium in aurum vt sequitur: pone mercurium benè purgatum in crucibulo supra carbones accensos; & statim pone intus globulum ceræ, in quo sit parum de dicto oleo, crucibulum cooperi, & da ignem fusionis per mediam horam, & mercurius erit tinctus, & fixatus in aurum.

Me-

Melius erit ponere partem vnam dicti olei cum partibus decem mercurij purgati, & benè in gyrum vas voluere, vt perfectè misceantur, deinde ad ignem competentem fixare, dando in principio ignem leuem, ne vnum ab altero separetur; postea ignem augendo vsque ad perfectam fixationem.

Poteris etiam dictum oleum, vt alibi diximus, congelare, & in terram reducere; deinde vnam illius partem cum decem partibus mercurij purgati benè simul contundere, & postea, vt alibi dictum est, fixare.

Dictas verò solutiones; & congelationes posteris facere, vel cum simplici, sed optimo spiritu vini, vel cum dicto spiritu vini sale fortificato; sic enim medicina magis operatiua esset.

Si autem antequam materiam supradictam ponas in loco humido,

mido, vt in oleum abeat, vel illam soluereś cum spiritu vini, cum sale fortificato, vel non fortificato; & deinde faceres crystalla, & crystalla in oleum verteres, & oleum congelares, profecto opus perfectum esset.

Idem autem Præsbiter Nerius quemdam puluerem componebat, quem, & donum Dei vocabat; quem si tu elaborare volueris, sic operaberis. Accipe vitriolum romanum ad tuum libitum, illud contunde, & solue in aqua communi, postea congela: deinde illud pone in olla terrea optimè lutata, quam pones ad ignem carbonum, & erit rubificatum, & calcinatum. Postea ei adde idem pondus sulphuris viui, ac idem pondus salis gemmæ, & ad pondus omnium simul de croco martis: macina omnia simul supra marmor, vt benè incorporentur; & pone in

vri-

vrinali vitreo cum puerorum vrina despumata ad lentum ignem per quatuor dies, quibus elapsis totam humiditatem euapora, & in fundo vasis quemdam puluerem rubicundissimum inuenies, qui donum Dei vocatur. Quomodo autem ipse Nerius dono hoc Dei vsus sit, numquam potui inuenire: poteris tamen illud sic perficere. Accipe de dicto puluere vncias quatuor, eique misce vnciam vnam auri calcinati, & contunde, ac misce simul, ac omnia simul cum spiritu vini, qui materię tribus digitis supernatet pone in boccia colli lungi, eamque sigilla, & in balneo mariæ per octo, vel decem dies digere: Hinc leui distillatione spiritum vini separa, & materiam exsicca: Materiam verò exsiccatam benè pulueriza, eamque in boccia ad leuem calorem cum spiritu vini sale fortificato, vel non for-

tificato, solue; & si opus fuerit toties id repete, quousque tota materia sit soluta; facta verò solutione pone ad crystallizandum: crystalla verte in oleum: oleum per decoctionem reduc in terram: hanc terram benè contunde cum mercurio optimè purgato, & simul ad ignem fixa, vt iam multoties dictum est. Poteris etiam dicto puluere, siue dono Dei cimentare lamellas lunæ, vt fixentur, & postea in aurum tingi possint.

Modus vndecimus.

Accipe lunæ finæ calcinatæ, vt infra, vncias duas; auri fini calcinati vnciam vnam. Solue hæc duo separatim in oleo vitrioli facto, vt infra: postea hæc soluta, ac etiam totum oleum, in quo soluta sunt, pone in boccia longi colli, quàm benè sigillatam pone in balneo, aut fimo per viginti

quin-

quinque dies: deinde supra cineres, ore bocciæ aperto materiam optimè exsiccatam reduc in corpus, & habebis aurum perfectissimum,

Calcinatur luna pro supradicto opere. Accipe laminas subtiles lunæ finæ; v. g. vncias tres, & fac stratum supra stratum cum vncijs sex cinnabaris in crucibulo benè lutato, vt non respiret, & da ignem cimenti per viginti quatuor horas; si verò luna non esset perfectè cimentata, & calcinata, cimentum continua: quando autem illam inuenies benè albam, tunc erit perfectè calcinata.

Oleum autem vitrioli pro eodem opere fit, vt sequitur. Solue vitriolum romanum in aqua calida, & filtra: filtratum pone ad ignem vt bulliat, quousque istius aquæ quarta pars minuatur: postea in loco humido lapil-

la, siue crystallizza, & dictos lapillos optimè exsicca: deinde habeas aquam fortem communem, in qua dictas lapillos solue, & in bona quantitate, ita quod aqua fortis vt liquor spissus, seù vt vinum coctum eueniat. Hinc ponatur in boccia benè obturata per triginta dies ad balneum, aut fimum. Deinde ad cineres, & lento igne distilla, & primò egredietur aqua fortis, quam serua ad partem; quando verò incipiet venire oleum, muta recipiens, ignem auge, & distillabitur oleum rubicundum pro supradicto opere.

Quia verò in supradictis operationibus multi vtuntur oleis vitrioli, vel sulphuris, aut oleo vitrioli composito, ideo claritatis gratia describam varios modos dicta olea faciendi.

Oleum vitrioli compositum. Accipe oleum sulphuris per lateres dephlegmatum, & in eo solue

per

per digestionem golgotta, siue caput mortuum vitrioli, aut vitriolum optimè rubificatum, ac deinde simul distilla.

Olea vitrioli,aut sulphuris non composita. Rubifica vitriolum; & super illud rubificatum pone spiritum vini, & vitro benè clauso digere: postea distilla, vt distillari solet aqua fortis tribus diebus, & tribus noctibus, & egredietur cum spiritu vini oleum vitrioli; à quo separabis leui distillatione per cineres spiritum ab oleo,& in fundo remanebit oleum prætiosum. Eodem autem modo poteris etiam oleum sulphuris facere: quamuis communiter per campanam fiat, & postea dephlegmatur.

Oleum sulphuris. Accipe sulphur viuum, illud pista, eique superpone spiritum vini, vt duobus digitis superemineat, & digere per horas vigintquatiuor, vi-

tro benè clauso: spiritum tinctum decanta, & sigillatum conserua: alium spiritum materiæ superpone, & simul digere, vt supra; & spiritum tinctum, decanta, & sic toties reitera, vsquequo tota virtus, seu tinctura sulphuris extracta sit: deinde pone simul omnes spiritus decantatos, & euapora, aut leuiter spiritum vini distilla, & in fundo oleum sulphuris remanebit; & si materia non esset omnino in oleum redacta, pone illam in loco humido, aut in balneo mariæ, vel in balneo vaporoso, & perfectè in oleum vertetur.

Oleum sulphuris prætiosum. Accipe sulphur, illud contunde, & pone in olla vitreata, eique superfunde vrinam puerorum despumatam, & filtratam; ac fac bullire; & cum cochleari spumam collige, & conserua in vase vitreo; sic autem continua, quousque

usque nullam amplius det spumam; semper autem spumas, vt supra colliges, eas reponendo cum alijs spumis: deinde ipsas spumas, quę iam erunt in aquam versę per alembiccum leui igne distilla, sed in fine auge ignem, & habebis oleum sulphuris prætiosum.

Fit pulchrum aurum.

Accipe croci martis, ęris vsti, auri calcinati, ana: pulueriza omnia, & cum sale ammoniaco soluto misce simul omnia, & impasta: deinde ad leuem calorem exsicca; hinc pulueriza, & conserua: funde postea argentum, & super illud fusum proijce de dicto puluere cum aurifabrorum borace, quantum sufficit, ac simul omnia optimè funde, & habebis pulchrum aurum: poteris tamen illud ad aquam separationis ponere, & purissimum aurum colligere.

Aliud.

Vt aurum pallidum, ac in tinctura defficiens perfectè tingatur: ac etiam vt terram auri tingas, à qua ipsius tinctura separata fuit, sic procedes. Accipe mediam vnciam mercurij sublimati, & mediam vnciam cinnabaris, & mediam vnciam antimonij, & vncias duas aceti, cui aceto tantum eruginis ferri immisce, quantum duobus digitis capere possis: deinde paulatim omnia indantur retortę, & distilla, & exibit liquor visu pulcher; postea accipe tertiam partem cinnabaris, quam imbibe liquore ante elicito; ac denuo omnia in retortam vitream impone, ac per distillationem à cinnabari liquorem abstrahe, deinde alembico hermeticè sigillato, in ditum per duodecim dies in arena coagulari finas, &

habebis

habebis puluerem, quo, vt sequitur vti poteris.

Accipe aurum pallidum, & imperfecti coloris; aut aurum, à quo ipsius tincturam separasti, v. g. quatuor vncias, supra quas ex puluere prępato sex drachmas, vel quantum sufficiet, & fusioni expones, & habebis aurum, vel terram auri ad perfectum colorem exaltatum. Poteris etiam sic procedere: Accipe tenues lamellas auri, vel argenti, & pone intra oleum, seu liquorem supradictum, antequam coaguletur, & viginti quatuor horis ad lentem calorem decoque, vsquequo videas oleum per ebullitionem parum commoueri, & habebis intentum.

Aliud.

Vt plumbum aureo colore intus, & extra tingatur: quod sophysticum est vtile pro ornamen-

tis faciendis. Fiat medicina ex erugine martis, gelamina citrina, sulphure, cinnabari, auripigmento, & sale ammoniaco, quæ in puluerem redacta impastentur felle taurino, aut oleo è vitellis ouorum; postea resiccetur, & super prunas in patinis vertetur citra adustionem; ac tandem in plumbum fusum proijciatur; & habebis plumbum in aureo colore fulgens.

Aliud cum magno lucro.

Accipe æris vsti libras duas; sulphuris vitrioli libras duas: separatim super mamor tere, & postea misce, & pone intra alembicum, iuncturas optime sigilla, & ad cineres leui calore distilla, aquamque distillatam in vitro clauso conserua. Deinde malgama simul drachmas duas puri auri cum quatuor drachmis argenti

viui non falsificati, ac purgati; amalgamatum cum aqua superius in vitro reseruata quam optimè per triduum sequens subigas, siue pictorum more teras; tunc materiam in vitro positam igne leui per duodecim horas concoque: materiam tunc è vitro extrahe, & denuò cum dicta aqua tere, & vt supra recoque, idem semper repetendo. 18. vicibus, & donec colorem vermilium acquisierit.

Deinde accipe huius materiæ partem vnam, eamque proijce supra partes 18. plumbi purgati, & fusi. Plumbum autem pro dicto opere sic præparatur. Accipe plumbi lamellas subtiles, easque cum subtilissimo puluere salis communis in vase terreo stratifica, continuando stratum supra stratum, donec totum vas plenum sit; vas cooperculo terreo cooperi, quod tamen paruulum

foramen habebit, per quod fumus transire possit, iuncturas autem vasis optimè obtura. Deinde igne competenti per sex horas decoque; & postea, aperto vase, lamellas plumbi corrosas, & candidissimas reperies, quas lixiuio forti, & calido impones, & sal descendet vna cum lisciuio, laminæ verò plumbi remanebunt candidæ, & pure in fundo vasis; quas inde exemptas supra marmor aqua fontana identidem super affusa conteres, quousque aquam claram comperies: hoc peracto, tritiones repetes cum puluere remanentis aquæ, addita aqua aluminis, & salis communis, & tartari. siccetur que ad leuē ad ignem, & hoc toties repetatur, donec tota materia candidissima appareat; tunc autem totum in olla fusioni committe, & habebis plumbum pro dicto opere præparatum.

De alijs modis faciendi dictas multiplicationes per varia cimenta.

CAPVT XXXIII.

PRimū cimentum. Accipe libras duas sulphuris ordinarij, optime macinati: similiter accipe libras duas spumę ferri benè etiam puluerizatæ: hęc autē spuma ferri italicè vocatur loppa di ferro, & est illa spuma ferri, quam fabriferarij proijciunt: hos autem pulueres simul misce, ac pone in olla forti, deinde per quatuor ollas sublima, ollarum autem vna stet supra aliam modo consueto: deinde accipe quod sublimatum erit in duabus supremis ollis: non sublimatum verò proijciatur. Hanc autem sublimationem adhuc duabus vicibus cum ana noue spumæ ferri reiterabis, semper accipien-

do sublimatum ad duas supremas ollas, & non sublimatum proijciendo.

Postea accipe vncias nouem puri argenti, & cum eo funde vnciam vnam æris; hinc ex hoc argento fac subtiles laminas, & ex illis, & ex dicto sulphure sublimato facies stratum supra stratum in vase terreo, & forti: tunc vas alio vase terreo cooperi, ac iuncturas luta. Exsiccato luto pone vas ad ignem rotæ per tres horas; ignis autem erit mixtus ex carbonibus, & cineribus; prima verò hora vas distabit vno palmo ab igne; secunda hora medio palmo: tertia autem hora plus approximabitur, aduertendo tamen ne sulphur accendatur.

Deinde frigefacto vase accipe lamellas argenti, & cum parua scopa ex filis ferreis composita, vt aurifabri vtuntur, deice intra vitreum vas quamdam pellicu-

lam,

lam, crusticulam, quàm laminæ desuper habebunt, & hoc erit quasi totum aurum optimum; & ad partem seruabis: iterum easdem laminas cimenta secunda, & tertia vice, faciendo omnia vt supra: laminę autem, quæ post tertium cimentum remanebunt, soluendæ sunt in aqua forti separationis; & quod ad fundum vitri pręcipitabitur, ablues cum aqua calida, & exsiccatum in corpus rediges, prout aurifabri solent. Aurum verò quod erit in supradictis pelliculis, quas ad partem seruasti, reducetur in corpus cum balneo auri: prius tamen ablues, & exsiccabis. Aduerte quod in aqua separationis, in qua lamellas argenti soluisti, remanebit argentum, quod non erit in aurum conuersum; & hoc argentum ex illa aqua recuperabis, vel debilitando aquam fortem, vel illam distillando, vel euaporando.

Secun-

Secundum cimentum. Accipe ſal armoniacum, ſalnitrum, vitriolum romanum, ana, & ex omnibus mixtis fac aquam fortem, quam toties ſupra fæces proijcies, & diſtillabis, quouſque tota aqua ſupra fæces conſumetur: in diſtillationibus verò peragendis iuncturæ optimè clauſæ ſint, ne reſpirare poſſint.

Cum hac autem materia lamellas compoſitas ex ana auri, & argenti facies ſtratum ſupra ſtratum: crucibulum autem ſit benè clauſam, iuncturis obturatis: & crucibulum, quo aliud cooperies, in fundo paruum foramen habebit, vt eſt foramen acus. Hinc pone vas ad ignem rotæ per quatuor horas, & ignis à vaſe vno palmo diſtabit: tandem per alias quatuor horas approxima ignem vt crucibulum tangat, ac etiam cooperiat; & habebis aurum viginti duorum karatt: & ſi adhuc

alia

alia vice cimentum reiterabis, aurum viginti trium karatt: erit.

Tertium cimentum. Prius est sal armoniacum sic præparandum: illud macina, deinde cum aqua communi solue, filtra, & euaporando aquam communem congela; & has operationes septies repete. Deinde hoc sal tribus vicibus sublima cum spuma ferri, eo modo, quem supra diximus de sublimatione sulphuris; sed pro hac sublimatione duæ ollæ sufficient; & sic habes sal armonicum præparatum.

Nunc autem accipe ex quolibet ex infra dictis ingredientibus vnciam vnam, nempe Ferretti hispanici; dicti salis armoniaci præparati; vitrioli romani rubificati; boracis aurifabrorum; lateris perfectissimè cocti, & quod nunquam humiditatem senserit; calcis viuæ, que numquam humectata fuerit; salis communis decrepitati;

ti ; sulphuris communis ; & salis gemmæ. Pista omnia separatim, & postea misce, & solue cum vrina puerorum bibentium vinum distillata, & ad ignem cinerum exsicca: iterum cum vrina solue, & exsicca; hoc autem soluere, cum vrina, & exsiccare ter, vel quater reiterabis: hinc omnia simul macina, & pone in crucibulo benè cooperto, & lutato; luto exsiccato pone crucibulum per tres horas supra carbones accensos, aduertendo tamen ne materia fundatur.

Postea materiam extrahe, eamque subtilissimè macina: deinde accipe argentum, quod habeat decimam partem æris, illudque lima, & misce cum æquali portione dicti pulueris; & omnia simul pone in crucibulo, quod cooperi, & iuncturas luta, & da ignem per quatuor horas, in principio leuem; sed semper illum successiuè

auge-

augebis; & quatuor horis transfactis dabis fusionis ignem; & postquam erit fusum, proijce super illum puluerem sulphuris ordinarij; materia erit nigra, & quò nigrior, eo melior erit: huius autem materiæ nigræ proijce partem vnam supra partes duas auri fini, ac funde simul, & relique vt in fusione benè clarescat, & tunc in canalem proijce, & habebis aurum viginti duorum karatu

Fi-

Fixatur mercurius in argentum; vel in aurum.

CAPVT XXXIV.

HAbeas aquam fortem factam ex alumine, & salenitro, vt moris est: & in tribus illius partibus solue partem vnam lunæ cupellatæ; deinde euapora, vel distilla medietatem aquæ fortis, & medietatem illam non distillatam pone in loco frigido, & humido ad crystallizandum; formatis crystallis, aquam fortem euacua, siue decanta: Super crystalla verò (si erunt vnius vnciæ ponderis) pone vncias duas spiritus vini ter distillati, & optimi, & crystalla soluentur; deinde supra cineres calidos spiritum vini euapora, hoc soluere cum spiritu vini, & euaporare, quater, vel sessies reiterabis, & quò pluries id repe-

repetes, eo melius cryſtalla in oleum perfectum vertentur. Hinc pone in vrinali lutato vncias octo mercurij purgati, & quando ad ignem incipiet mercurius fumigare, proijce ſupra illum vnciam vnam dicti olei, & indureſcet tamquam metallum; & ſi ita tenebis ſupra cineres calidos per horas viginti quatuor, eueniet durus ſicut cuprum, ſed erit materia frangibilis.

Ne verò argentum frangibile eueniat; ſic operaberis. Pone in vaſe apto dictas vncias mercurij, eiſque ſuperpone vnciam vnam dicti olei lunæ, & in gyrum voluendo vas, fac vt benè miſceantur: deinde pone omnia in boccia, quam benè ſigilla, & ſupra cineres ad lumen lucernæ decoque, & fixa: ſed in principio ad minus per decem, aut quindecim dies calor erit ſatis lentus, ne vnum ab altero ſeparetur. Ad-

uerte

uerte autem quod aqua fortis quando solues argentum, debet esse calida, quia si esset frigida, calcinaret, & non solueret argentum.

Aduertendum autem, quod eodem pacto poteris cum summo lucro vertere mercurium in aurum optimum, faciendo crystalla aurea; sed pro solutione, & crystallizatione auri vti debes aqua regia; cetera verò perficies, vt supra dictum est.

Sal commune decrepitatur.

CAPVT XXXV.

QVoniam in multis operationibus requiritur sal commune decrepitatum; idcirco necessarium censui modum illud decrepitandi traddere, & est, vt sequitur. Accipe sal commune, sed quod sit forte, ac potens, ac

illud ſolue cum aqua maris, ſi poteris habere, vel cum aqua communi; facta ſolutione, decanta in alind vas aquam claram, interpoſita tamen tela linea, vt ſi quæ eſſent ſordes in ipſa remaneant: in ipſa autem ſolutione terra inſolubilis fundum petet, quare dum aquam claram decantabis, aduertes ne terra hæc ſimul cum aqua deſcendat: porro hanc terram proijcies. Hinc aquam decantatam ad ignem euapora, & remanebit in fundo vaſis ſal congelatum, quod ad calorem ſolis, vel cineratum exſiccabis. Sal verò exſiccatum pone in ollam, quam cooperies cum alia olla, ita quod os vnius ollæ os alterius ingrediatur, iuncturas verò optimè lutabis, vt reſpirare non poſſint; deinde pone ollas ad ignem, & ibi relinque per quinque, vel ſex horas: poſtea ſine ignem ex ſe extingui, & cautè lutum ab ollis depone

pone, ne ſupra ſal cadat: ſal autem in loco non humido, & in vaſe benè clauſo ſeruabis.

Alius modus.

Sal commune decrepitandi. Accipe ſal commune album, illudque pone in crucibulo, ſiue in olla forti, quæ igni reſiſtat, & ſit quaſi plena ſale, eamque cooperculo cooperi;& pone ad ignem ſupra carbones accenſos, ibique relinque, quouſque ſal amplius non crepitet, nec aliquem rumorem faciat: tunc ſolue illud in aqua communi, filtra, euapora aquam, & ſal benè exſicca, & conſerua, & eſt decrepitatum.

Modus

Modus extrahendi ex herbis, & earum radicibus phlegma, spiritum, & sal.

CAPVT XXXVI.

ACcipe herbas, vel illarum radices, siue virides, siue exsiccatas, non enim omnes vna eodemque tempore haberi possunt: eas aliqualiter fermenta, & digere, deinde distilla primò exhibit phlegma, deinde spiritùs; conserua separatim vnum ab alio. Postea ex capite mortuo calcinato more communi cum phlegmate salia elice; & fiant lixiuia; lixiuium filtra siue leuiter decanta: facta verò salis extractione, & filtratione, filtratum euapora ad leuem ignem, & remanebit sal; tunc autem sali misce supra dictum conseruatum spiritum, solue

ſimul, & diſtilla; & ſic in parua quantitate exhibitum, maiores habet vires, quàm ſi decoctum, vel ſuccus illius herbæ, aut radicis in maiori quantitate traderetur, habet enim vires, & quidem ſubtiliatas, & purificatas totius miſti.

Alius modus efficiendi ſales cryſtallinos, & tranſparentes vegetabilium. Accipe cineres cuiuſcumque vegetabilis cum æquali parte ſulphuris elegantis puluerizati, calcina, ſeù combure igne non admodum leni, ſic omnis pinguedo lixiuioſa odoris, & ſaporis ingrata à cineribus cum ſulphure perit. De his cineribus tandem cum aqua communi elice ſal, extractiones vſque ad cuticulam diſtillando, & poſtea in loco frigido ad cryſtallizandum deponendo. Hi ſales ſunt omnium optimi, & mirificè operantur.

Alius modus. Accipe cineres cuiuſ-

cuiuſcumque vegetabilis, ac ſolue pedetentim cum aceto diſtillato, cum parua quantitate aquæ fortis fortificato; ſolutionem tempera cum aqua communi diſtillata, vel cum aqua fontana, quantum ſufficit, filtra, & euapora vſque ad ſuccreſcentem in ſuperficie ſolutionis cuticulam; tunc pone in locum frigidum ad cryſtallizandum; accipe cryſtalla, eaque elue in aqua frigida, leuiter exſicca, & conſerua, aut etiam comminuendo in puluerem tere. Hęc ſalia ſunt pura, ſaporem habent ſuauem, nec liqueſcunt, ac ſunt valdè operatiua in rebus medicis: ex iſtis modis poterit chymicus addiſcere quomodo ſua ſalia formare poſſit.

*
* *

Corollarium effectionis lapidis philoſophorum.

CAPVT XXXVII.

PLures, & diuerſi, vt vidimus, inueniuntur modi efficiendi lapidem philoſophicum, illorum tamen præcipui ſunt tres, quos in hoc capite breuiter explicabimus.

Modus primus. Accipe vncias tres mediç ſubſtantiç, eaſque ſolue in menſtruo vegetabili, vel animali; pariter accipe vncias duas optimi auri, vulgariter, & philoſophicè calcinati, ac etiam phyſicè ſoluti, vt dicitur in prima parte in capite de effectione auri potabilis. Deinde hæc duo menſtrua, in quibus media ſubſtantia, & aurum ſunt ſoluta, miſceantur, vt perfectè, & per minima ſolutiones incorporentur; poſtea per

collum retortum seu per humilem retortam simul cum menstruo ad minus ter distillentur, vt melius subtilientur, & misceantur: hinc ad leue balneum distilla totam aquam menstrualem, & reliquum pone in paruo vitro, cuius tamen duæ partes remaneant vacuæ, illudque hermetice sigilla, ac pone in furno triplicis munitionis, seù atthanoris, & da ignem graduatim, hoc est, in principio leuissimum, ne mercurius volatilis separetur à fixo, scilicet ne aqua mediæ substantiæ separetur ab aqua auri; nam istæ duæ aquę sunt duo illa semina masculinum, & fæmininum, de quibus iam locuti sumus, quæ semina debent manere coniuncta, vt suam prolem, nempè, lapidem philosophicum generare possint: postquam verò per leuem calorem, & continuam decoctionem materia peruenerit ad per-

manentem albedinem: tunc poteris augere ignem, & sic continuare vsque ad perfectam rubedinem, & quousque lapis sit perfectè fixus. In hac autem decoctione varij apparebunt colores, prout materia variè, & magis, ac magis per decoctionem alterabitur; præcipui tamen, & qui plus notantur, erunt quatuor, scilicet, in principio nigredo, postea albedo, deinde flauedo, & tandem perfecta rubedo, instar rubini, aut papaueris syluestris.

Duę verò aquæ istæ, quando sunt simul mixtæ, & nondum decoctæ, dicuntur, & sunt materia proxima ipsius lapidis: tunc enim sunt duo mercurij simul coniuncti; & mas rubeus (hoc est, aurum) est coniunctus in matrimonium, scilicet, inseparabiliter cum fæmina alba, hoc est, cum media substantia, & sic mas rubeus est factus fæmina alba, nempe,

pè, aurum conuerſum eſt in mercurium cum media ſubſtantia, & ſub illa occultatur; ſed poſtea fœmina alba vertetur in marem rubeum; quia aurum tandem per decoctionem dominabitur, & vertet aquam mediæ ſubſtantiæ, in ſuam propriam naturam, & ſecum perfectè fixabit: nam per decoctionem occultum fit manifeſtum, & manifeſtum occultum; & inferius fit ſuperius, & ſuperius fit inferius: quia anima, ſiue tinctura auri, quæ in mercurio mediæ ſubſtantiæ occultabatur, & intra illum claudebatur, per decoctionem fit ſuperius, & manifeſtatur, dum mediam ſubſtantiam tingit, colorat, figit, & in ſui naturam conuertit. In hac autem mixtione, & decoctione corpus eſt factum ſpiritus, & ſpiritus factus eſt corpus; quia ex iſtis duobus mercurijs, ſeu ſeminibus factus eſt vnus tantùm mer-

curius, ſcilicet, ex auro, & ex media ſubſtantia in vnam aquam redactis; Vnde corporale, ſeù corpus factum eſt ſpirituale, ſeù ſpiritus, ſiue mercurius; ſpiritus verò, ſeù ſpirituale factum eſt corporale, ſiue corpus, cum hæc duo in vnum mercurium, & poſtea per decoctionem in vnum lapidem ſunt coiuncta: Hoc autem eſt, quod dicebant antiqui: *Fac fixum volatile, & volatile fixum*; hoc eſt, ſolue aurum in oleum, & fixum feciſti volatile; deinde miſce ipſum aurum ſolutum cum mercurio, ſiue cum aqua mediæ ſubſtantiæ, ac ſimul decoque, & fixa, & tunc volatile fixaſti, ac fixum rediditi.

Hunc autem lapidem, priuſquam cum illo proiectionem facias, debes oleo ſolis incerare, vt maiorem tincturam acquirat; dicunt enim Philoſophi, *Lapis noſter non tingit, niſi tingatur*; ac

etiam

etiam vt facilis fusionis sit,& tamquam cera fluat.

Antiqui Philosophi, hunc lapidem appellabant ignem, quare dicebant, *ignis, si semel accensus fuerit in domo tua, nũquam extinguetur*; & hoc, quia lapis semel factus potest successiuè, & in infinitum multiplicari; Si autem volueris tuum lapidem semper multiplicare sic procedes.

Partem aliquam tui lapidis incerabis, & cum illa proiectionem facies: cum alia verò parte multiplicabis lapidem; vt sequitur. Accipe v. g. vncias sex aquæ mediæ substantiæ, & vncias duas auri in aquam pariter redacti, & vncias duas dicti lapidis cocti, similiter cum menstruo in aquam soluti, & omnes misce, ac ter simul distilla, vt supra; deinde leui calore aquam menstrualem separa; quod autem remanet, pone in vitro, quod sigilla hermeticè, &

decoque, & fac omnia, vt supra: hæc enim est vera, & perfecta multiplicatio: nam multiplicatio in virtute, & quantitate est primi operis reiteratio. Tali veró pacto cum vna parte huius secundæ medicinæ poteris, modo supradicto seruato, aliam multiplicationem facere: ac iterum cum vna parte huius tertiæ medicinæ aliam multiplicationem, & sic in infinitum: sed ante proiectionem debes semper lapidem, seù medicinam oleo solis rubificare, & incerare.

Secundus modus est, vt habeas vncias sex mediæ substantiæ, cum menstruo in aquam redactæ, & leui distillatione separato menstruo, in illa soluas ad leuem balnei calorem de auro optimè purgato, & perfectè calcinato vncias tres, vel quantum de auro soluere poterit; nam aqua mediæ substantiæ tantum de auro soluet,

quan-

quanto ad hoc opus indigebit; vndè si aliquid de auro insolutum remanebit, poteris totam solutionem decantare, aurum non solutum reseruando pro multiplicatione. Solutione auri facta, pone hanc aquam cum auro in illa soluto in vitro, illudque hermeticè sigilla, & decoque, vt supra. Posses tamen in hanc aquam soluere, non aurum calcinatum, sed sulphur aureum, factum ex terra auri, & eius anima, ac sublimatum, vt in quarta medicina primæ partis diximus: tunc enim perfectior lapis eueniret. Postea, vt supra, lapidem hunc incerabis.

Si autem volueris hunc lapidem, siuè hanc medicinam successiue, & in infinitum multiplicare; iterum solues in vncijs sex aquæ mediȩ substantiæ vnciam vnam auri, & vncias duas dictæ medicinę, & facies omnia, vt su-

pra, & sic in infinitum multiplicare poteris, vt ex iam dictis patet, seu accipiendo aliquam partem vltimæ medicinæ.

Modus tertius est ille, quem explicauimus in prima parte, declarando quartam medicinam, quæ est omnium perfectissima. Accipe igitur aurum optimum, illud calcina vulgariter, postea philosophicè, eique vnias æqualem partem, vel duplo plus sulphuris vegetabilis, vel animalis, & omnia misce cum menstruo, quod supereemineat materiæ tribus digitis, & in balneo, seu in fimo equino, putrefacies: deinde per distillationem separa elementa chymica, vnum ab altero diuisim; sed facilius, & eiusdem perfectionis erit, illa omnia simul distillare, ita quod in fundo vasis remaneat solum elementum terræ, omnibus suis elementis mercurialibus denudatum. Hæc vero

rò elementa ſimul ita mixta ſepties diſtilla; interim autem elementum terræ calcina, poſtea cum menſtruo ſolue, filtra, & exſicca, ita vt ſola terra auri remaneat. Deinde per partes vnies dicta elementa mercurialia, ſeù animam auri ſuæ terræ: has autem nutritiones, & imbibitiones toties reiterabis, donec terra ſuam animam ſecum vnierit, & coagulauerit, vt volare ſiue ſublimari poſſit; tunc autem ſublima in ſulphur perfectiſſimum: hoc verò ſulphur cum oleo ſolis in menſtruo ſoluto imbibes per partes, digerendo per duos dies ad balneum, & per alios duos dies ad cineres; & poſtea, euaporando menſtruum, exſicca: tunc iterum imbibe, & fac omnia, vt ſupra: has verò imbibitiones toties reiterabis, donec materia rubicundiſſima, & tamquam rubinus euadat.

Postea fac optimum malgama ex tribus partibus mercurij purgati, & vna parte auri optimè vulgariter calcinati, & pone illud in mortario vitreo, & simul cum vncia vna dicti sulphuris sublimati macina per duas, vel tres horas, semper pistillum vitreum per eandem vasis partem reuoluendo. Deinde hanc materiam pone in vitro vno palmo alto, cuius fundum sit aliqualiter ad modum oui; os autem vasis sit ita angustum, vt tantùm digitus minor possit in illud ingredi, ac illud antenotorio claude. Tunc vas pone in triploide atthanorum ad leuem, seù trium filorum ignem, aduertendo, quod vas non debet esse cineribus coopertum, nisi quantum de illo materia occupat; ignem verò continua, quousque materia sit in puluerem rubicundissimum redacta, quod breui temporis spatio eueniet. Hinc debes

bes materiam istam imbibere menstruo, in quo sit anima, siue tinctura solis, ponendo quartam partem dictæ aquæ rubræ ad pondus materiæ, & per duos dies digerendo ad balneum, vt faciebas in creatione sulphuris, & deinde ponendo supra cineres calidos per duos alios dies: postea capellum appone, & leui calore illa parua aquæ menstrualis distilletur: deinde collum vasis obtura sacculo bombice pleno, vt dictum est in sublimatione sulphuris, & da ignem sublimationis; quod autem erit sublimatum repone supra non sublimatum, iterumque imbibe cum quarta parte dictæ aquæ rubrę, & fac omnia, vt supra; hoc autem toties reitera, quousque materia amplius non sublimet.

Tunc materiam istam pone in vitro forti, & ventris rotundi, quod habeat collum competenter

ter longum, eoque hermeticè sigillato, pone in triploide atthanorum ad ignem quinque filorum, & sic per quadraginta dies continua. Dicto autem tempore transacto, extrahe materiam, eamque cum elemento aquæ, hoc est, cum menstruo vegetabili, vel animali dissolue, deinde per balneum aquam menstrualem distilla, & ad cineres benè coagula; & hoc soluere, distillare, & coagulare ter ad minus repetè; & in fine vltimæ congelationis da ignē sublimationis, & si aliqua pars sublimabitur, illam supra non sublimatum repone, & hoc toties reitera, vsquequo totum fixum remaneat.

Medicina hæc quasi infinitam proiectionem habet, illam in loco calido conserua, solummodo enim inceratione indiget,

Hæc autem potest successiuè, & in infinitum multiplicari, vt

sequi-

ſequitur. Accipe aliud malgama factum ex tribus partibus mercurij optimè purgati, & vna parte auri puriſſimi, & parte vna huius medicinæ, & macina omnia ſimul, & fac omnia, vt ſupra: & ſic ſemper cum vna parte vltimæ medicinæ multiplicationem in infinitum continuare poteris,

Remanet modo vt pro maiori claritate explicemus nomina, quibus aqua mediæ ſubſtantiæ, & oleum ſolis appellari ſolent; nam aqua mediæ ſubſtantię communiter vocatur ſemen fæmininum, regina, aquila, aqua cæleſtis, ſputum lunæ, clauis, mercurius philoſophorum, aqua vitæ, & mortis aqua glacialis, pluuia philoſophica, fontina, balneum corporum, acetum accerrimum, aqua manus non madefaciens, & allijs innumerabilibus nominibus, Aurum verò, ſeu ſulphur, ſiue oleum auri dicitur ſemen maſculinum,

ſulphur

sulphur chymicorum, oleum solis, mas, rex, leo, bufo, ignis naturæ, sol corporeum, axungia solis, oleum incombustibile, mercurius rubeus, aqua permanens, & quamplurimis allijs nominibus appellatur. Hæc autem duo simul mixta sunt materia nostri lapidis, siue nostræ philosophicæ medicinæ, eamque immediatè componunt, vt multoties tam in prima, quam in hac secunda editione admonui.

Ex dictis autem tám clarè, & distinctè constat modus efficiendi lapidem philosophorum, vt facilè quilibet possit, nisi truncus naturæ humanæ fuerit, vel ipsum lapidem, vel aliquid sibi vtile efficere: quibus tamen Deus ob suos iustos fines hoc suum donum non largietur, in patientia id sustineant, firmè credentes se ad optatum finem non peruenire, eò quod Deus præuideat illos diuitijs malè

vsu-

vſuros, vndè illos non exaudit ad voluntatem, vt exaudiat ad ſalutem.

Finis ſecundæ Partis, ac totius operis.

Typographus ad Lectorem.

NOmen Authoris occultatum in Anagrammate,& quo in ſacro fonte nuncupatus fuit, eſt Ioannes Baptiſta Marengus, Ciuis Genuenſis, vir de re litteraria valdè benè meritus.

EX PRIMA PARTE.

ERRATA.			CORRECTA.
Pagina.	Lin.		
59.	7.	auiri	auri.
64.	15.	radicaic	radicale.
76.	22.	impiguatum	impinguatum.
105.	15.	basis	vasis.
113.	2.	semine	semina.
144.	3.	vt est	& est.
313.	10.	est	non est.
362.	4.	siermes	hermes.
408.	24.	malefaciens	madefaciens.
417.	14.	seu	sui.
421.	20.	simpijci	simplici.
422.	11.	martem	marte.
425.	23.	cumque	eamque.

EX SECVNDA PARTE.

62.	20.	sumé	summè.
125.	10.	olenda	soluenda.
127.	12.	As	ac.
136.	3.	abbreuiatores	abbreuiationes.
198.	25.	sol is	solis.
205.	23.	residu	residuum.
236.	2.	assiunde	affunde.
285.	1.	eum	cum.
293.	4.	adduat	addunt.
294.	4.	crystallo	crystalla.
305.	14.	alibi	albi.

